

ଭବନ
ପ୍ରସଙ୍ଗ

PRINTED AT ORISSA GOVERNMENT PRESS, CUTTACK-10

କୋଚି ଜାତୀୟ କଳା ଦର୍ଶନ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଅନ୍ତରାଳ ଚିତ୍ର । ଏହା ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଭୀର ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଦୃଶ୍ୟର ଏକ ପ୍ରତିରୂପ । ଏହି ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଲୋକମାନଙ୍କର ସାଂସ୍କୃତିକ ଓ ଐତିହାସିକ ଜ୍ଞାନକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ।

ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କାର୍ତ୍ତିକ ଦେବ ଶିଳା ଉପରେ ଆବେଶିତ ମୂର୍ତ୍ତ୍ୟର ଶ୍ରୀ ବିଗ୍ରହ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଏକ ଦୃଶ୍ୟ (୨୦/୧୧) ।

“ଶିଶୁ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବର ବିକାଶ ଦିଗରେ
ଓଡ଼ିଆ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ପତ୍ରିକା : ଏକ ବିଗୁର

ଅଧ୍ୟାପକ ଅଶୋକ କୁମାର ହୋତା

"Personality is to man what perfume is to a flower."

—Charles M. Schwab

ବ୍ୟ ଓଡ଼ି ନିର୍ମାଣର ନୀତିର ମୁଖ୍ୟ ଦୌରର ପଦ୍ଧତି । ବ୍ୟକ୍ତିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଶିଶୁ ଅବସ୍ଥାରୁ ହିଁ ସାଧୁତ ହୋଇଥାଏ । ନିର୍ମାଣର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ମୁରବୀ ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗକୁ ନେଇ ପରିପୁଷ୍ଟ ହୁଏ । ପ୍ରଥମଟି ହେଲା, ବଂଶାନୁଗ୍ରହ (Heredity) - ନିର୍ମାଣର ଶାରୀରିକ ଗଠନ, କମ୍ପ ବାହ, ଉଚ୍ଚତା, ରୁଚିର ସ୍ବଭାବ ଇତ୍ୟାଦି । ଦ୍ବିତୀୟଟି ହେଲା, ପରିସାର୍ବ (Environment) - ଯାହାଟି ନିର୍ମାଣ ମନରେ ବିଶେଷ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ଥାଏ । ନିର୍ମାଣର ବିକାଶାରା, ନୀତିର ଦର୍ଶନ, ମନୋଭାବ ଓ ପୁରାତତ୍ତ୍ବ ଙ୍କର ପରିବେଶ ଦ୍ବାରା ବେଶ୍ ପ୍ରଭାବିତ ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ । ପରିବେଶ ଶିଶୁର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ଗଠନ ଦିଗରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ସ୍ବତନ୍ତ୍ର କରିଥାଏ । ପିତାମାତା, ସମାଜ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରେ ସଂଘଟି ଥିଲେ ଶିଶୁ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରେରଣା ଓ ଉତ୍ସାହ ପାଏ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବା ପରିସାର୍ବର ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ଅଙ୍ଗ ରୂପେ ଗ୍ରହଣହୁଏ । ଏହି ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଥାନେ ପିଲାକୁ ଶିଶୁ ଜାତିର ଉତ୍ତମତାକୁ ଗୁପ୍ତ ଦେଇ ତଥା ଅସ୍ପଷ୍ଟିତ ପ୍ରତିଭାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ବିକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାନବିକ ଉପାଦାନ ଯୋଗାଇଥାଏ । ଏହି ପଦ୍ଧତିର ଶିଶୁ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବର ଉତ୍ତମତା ଗଠନ ତଥା ବିକାଶରେ କେତେପୁର ଉତ୍ତମ ଙ୍କର ମନୋହାସିତ ବିଶ୍ବର ହିଁ ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପରିଚାର

ପରିବାର : ଅତୀତ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ

ବିଶ୍ୱ ଉଦ୍‌ଭାବୀର ପ୍ରଥମ ଦଶକରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ଚୌଷଠି
ଶିଳ୍ପ-ପଦ୍ଧତି ପ୍ରକାଶ ପାଇ ନଥିଲା । ତତ୍ପରେ ଉଦ୍‌ଭାବରେ
ଶିଳ୍ପ-ପଦ୍ଧତି ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ କଟକରେ ଚେନ୍ଦ୍ର ରାୟ
ଆସ୍ଥାନ ଚେନ୍ଦ୍ରା କବି ୧୯୦୯ ରେ 'ପ୍ରକାଶ' ନାମକ ଏକ

ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବା ପଞ୍ଚମେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ସେ ସମୟରେ
ଏହା ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ବିମଳ ପ୍ରସାର । ତା’
ପରେ ପରେ ସେହି ନବିନତାରେ ଅଗ୍ରଣୀ ଦାସ ଓ ଶିଶୁମଣି
ଆଦ୍ୟଙ୍କ ସମ୍ପାଦନାରେ “ନୟନୋଷ୍ଠ” ଓ “ପଞ୍ଜାଗୁଡ଼” ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟତଃ ବିଷୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ।
ସେମାନେ ନବିନତାରେ ବ୍ୟବହୃତ କବିଙ୍କ ପ୍ରକାଶିତ ନାବିକ ପଢ଼ିବା
“ବନ୍ଧନାଶୁ” ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ବିଶିଷ୍ଟ ଅବଦାନ ।
ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ପରେ ସେହି ନବିନତାରେ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକଳ୍ପ
ପରିଚିତ ରଚୟତ୍ର ‘ନୀଳା ବରାହ’, ସେହି ନବିନତାରେ ବ୍ୟବହୃତ
କବିଙ୍କ “ଶିଶୁ-ପଞ୍ଜାଗୁଡ଼” ଯାହାକି ପ୍ରତି ନାବିକ ପ୍ରକଳ୍ପୀ ଦିଥିଲେ
ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ସେହି ନବିନତାରେ ‘ସଂସାର’
‘ଶିଶୁ-ବିଶୋଧ’, ସେହି ନବିନତାରେ ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ
ସ୍ୱାଧୀନତା ବିଳାସୀ କାରୁଣ୍ୟୋପାୟ ପଞ୍ଚମେ “ଶିଶୁ-ସମୟ” ସେହି
ନବିନତାରେ “ପିଲାଙ୍କ ସାଥୀ” ସେହି ନବିନତାରେ ବରୋଦା କବି
ବୋଦାବରୀର ନାମାବଳୀର ଉପାଦିତ “କୁଣ୍ଡଳିନୀ”, “ବେଢ଼ିଆ
ଭାବ” “କୁଣ୍ଡଳିନୀ” । ସେହି କବି ବୀରବିଶୋର ନାମକ
ପ୍ରକଳ୍ପ “ନୋ ବେଢ଼ି” ଓ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତର ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ପଢ଼ିବା ହେଲା
“ବିଶୋଧ” ଓ “ବାସନାଶୁ” । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରଠାରୁ ସେହି
ନବିନତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ୨୦ମ ଶତାବ୍ଦୀ ପ୍ରତି ପ୍ରକଳ୍ପର ବ୍ୟବହାରରେ
ଗୋଟିଏ ଲେଖକ ଶିଶୁ ପଢ଼ିବା ପ୍ରକଳ୍ପର ଦୋର ଖଣ୍ଡେ ଏହାର
ଦାୟା । କୃଷି ଦେବୀର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବରାହାସ । ଦୁଇନାମକ ଭାବେ
ସେହି ସମୟରେ ୧୯୩୧- ଏହି ପର ବର୍ଷ ଭିତରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ
ପଢ଼ିବାକୁ ବିକଳ ପରିମାଣ ଯୋଗଦାନରେ କୃଷି ପାରିଲେ, ତାହା
୧୯୦୦ ନବିନତାରେ ୧୯୨୦ ନବିନତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୀର୍ଘ ୨୦ ବର୍ଷ
ମଧ୍ୟରେ ବି ସମସ୍ତ ଲୋକପାରିଲେ । ଏହି ପର ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ
୧୯୨୧-୧୯୮୦ ନବିନତା ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଥିବା ପଢ଼ିବାକୁ ବିକଳ
ନିମ୍ନରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ହେଲା ।

[illegible]

“ସାହସ” ଅନ୍ତରେ ନାନି ଚାହାନ୍ତି

ଆହାରିକ ସ୍ତବ୍ଧ ଚେତନା ଶୃଙ୍ଖଳା

ପ୍ରଥମ, ଦ୍ଵୟ ଧର୍ମ ଗୋଷ୍ଠ

ବାସ୍ତୁ ଅନ୍ୟଥାଣି କୁହାଏ ଆଗେ

ଶେଷ ଡିମାଣ୍ଡାଟି ଅକ୍ଷର ନିଶି

କାଗଜ ଗୋଟିଏ ଆଉ ପ୍ରକାଶ

ମାତ୍ର ଧର୍ମ ଦେଲେ ନିଶାଳ

ପ୍ରାୟ ୨୦୦୦ ଲୋକଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରା

ଉତ୍ତର, ଶ୍ରୀ ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷକ

ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਤਿਸ਼ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਤਿਸ਼ਹੀ

ଏହି ଧରଣ (Riddle) କି ନି ଦିଆ ଶୈଳିର ଉଦାହରଣ ଦେଖାଉଛି । ଏହା ପ୍ରକାରରେ ଏହା ଶୁଦ୍ଧ ଶୈଳିର ଏକ ଉଦାହରଣ, ନିଶ୍ଚୟ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରି ଦିଆଯାଇଛି । କେହି କେହି ଏହାକୁ ଶୁଦ୍ଧ ପଞ୍ଜୀକରଣ word game କି ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖାଉଛି ।

ଚିରଓନର ଅନ୍ୟ ବିଶ

[illegible]

[illegible]

ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ସହିତାଧାରୀ ଏକପରି ବହୁମୁଖୀୟ କଳାର ପ୍ରକାର ପ୍ରାଚୀନ ଦିଆପାଳ ପାଉଳ ପ୍ରଭୃତି ଶତାବ୍ଦୀ ଶତାବ୍ଦୀ ପ୍ରଦଳନାଦିର ପରିଚୟ ପାଉଣା ଦେଖି ପଞ୍ଜେ ପ୍ରୋକ୍ତର ଭାବ ହୋଇ ଉଠିବ । ନିମ୍ନଲିଖିତ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଉଦାହରଣ ପ୍ରଦତ୍ତ କରାଗଲା ।

- ଶୋଧିତ ଦୁଇଟି ପରିଚ୍ଛେଦରେ ତାହାଣୀ କେଉଁ
ତାହାଣୀଟିରେ ଯେତେଗୁଡ଼ିଏ ପଦାବଳୀ ଶାଣିକ
ଠିଆଯାଇପାରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖିବାକୁ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବ । (Find out the
titles)
- ନିଜେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଖେଳସା (ଯେକୌଣସିର)
ଏକଟି କେଉଁ ପରିଚ୍ଛେଦ କଲେ ତୁମେ ସେଥିରୁ ଅଧିକ
ଆନନ୍ଦ ପାଇପାରିବ । (Product
Improvement)
- ବିଭିନ୍ନ ଓ ଦୁଇା ମଧ୍ୟରେ କି କି ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରହି
ହୁଏ ? (Similarities).
- ତୁମେ ଦେଖୁଥିବା କାଗଜ ଖବର କି କି ଦୁଇାରେ
ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବ । (Unusual
uses)
- ଯଦି ହଠାତ୍ ଆଜାର ଛୁନ ପାଇବୁ ଖଣି ଆମି
ହୁଅନ୍ତା । କ'ଣ ହୁଅନ୍ତା ? (Just
Suppose)
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମୟେ ଯଦି ଚାଲିବ ଲୋକସମସ୍ତେ କ'ଣ
ହୁଅନ୍ତା ? (just suppose: Situational
test) ।।

ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ପାଇଁ କୌଣସି ସମୟ ସୀମା ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନମାନଙ୍କର କୌଣସି ଠିକ୍ କିମ୍ବା ଭିଲ୍ ଉତ୍ତର ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନମାନଙ୍କର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକୁ ଶିଶୁ ପ୍ରାଧୀନ ଭାବେ ନିମ୍ନ ସଙ୍କେତରେ ଦେବେ ॥ଆ॥ ଏହି ଆଲୋଚନାରେ ଶିଶୁ ସ୍ତମ୍ଭନଶୀଳତା “ପରିଚୟ ପ୍ରେରଣ ଓ ପରିମାପକ” ଶିଶୁ “କଳନାର ପରିଧିରେ ଶିଶୁ” (ପ୍ରକାଶ ଅପେକ୍ଷାରେ ପୁସ୍ତକ ସ୍ୱରୂପ ଶିଶୁ ବାହିର୍ଯ୍ୟକ, ସମ୍ପାଦକ, ଶିକ୍ଷକ ତଥା ପିତାମତୀ ବ୍ରଜ ଉପାଦେୟ ତଥ୍ୟ ପାଇଁ ପାରିବେ ।

(୧) ଶିଶୁର ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ସଚେତନତା ଏବଂ
ଓଡ଼ିଆ ଶିଶୁ ଚାହିଦ୍ୟ ଉନ୍ନିତ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିବେଶ ଶିକ୍ଷଣ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକରୁ ଶିଶୁର
ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଉଦ୍ବେଗନା ଗଢ଼ି ଉଠିଥାଏ । ଲେଖାଯାଇ ବେଶେହୁଏ
ଆମର ଶୁଣୁ ପଢ଼ିବା ଯେତି ବୟାବେଶ ଖୋଲାବ ଶିଶୁ ପଢ଼ି
ଯୋଗାଉଛି । "ଜଣ ନାମୁଁ"ରେ ଜ୍ଞାନର ଆନନ୍ଦ ଖସିରେ "ଆହୁର
ଆବରଣ" । "ନୀଳ ବଜାର"ରେ "ଗଞ୍ଜନ ଗଞ୍ଜି", "ପୁଅର
ରବିପା" । "ମନ ପବନ"ରେ "ଗଣିଗ ଗଠନ", "ଶିଶୁ
ଲେଖା"ରେ ତଥ୍ୟମୁତକ ଖସିରେ "ପକ୍ଷିଘରୁ ମୁଆଜି", "ଗାଈ
ପହୁର ନା", "ଲେଖେ ମିଠା ସାକାଶିନ୍ଦ୍ର କି ମରୁ କି ଚିତ୍ତ"
"ଘେଉଁନାରେ ଆମ ସହିତ ଆରମ୍ଭରେ ଗହୁରୁଟି (ମୋଟି)", "ଗଛ
ମନ୍ଦାପା", "ଆମ ପକ୍ଷେ ଆମ ସହିତ ଗହୁଅର ନୀଳପୁରୁ
ବେଙ୍ଗ" । "ହୁରୁମୁଣ୍ଡି"ରେ ଦରଦାର ବେଳେ ଜାମରେ ଆଦିବ
ଝପରେ "ଅପା ଓ ଶୁଣିର ଗୁଣ", "ଅଶିବା କଥା" ଛତରେ "ଦୁର
ସାପର ଗୁଣ", "ମି ଟି ନୋର ମିଠା" ଶ୍ରୀତା । "ବାଗନା"ରେ
"ମହୁର ଗୁଣ" । "ଟିକି ଫୁଲ"ରେ "ଆମର ଦେବ" ଇତ୍ୟାଦି
ଶିଶୁର ବ୍ୟାକ୍ଷ୍ୟ ଓ ପରିବେଶ ଉଦ୍ବେଗନାକୁ ପରିଚାୟନ ।

(୩) ବିଭାଜନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଶିକ୍ଷୁ ଓ ଉଦ୍ଭିଦ ଶିଳ୍ପ ପାରିତ୍ୟ ପରିଚାଳନା
ଭବିଷ୍ୟତ ;

"Science is vastly more stimulating
the imagination than are classics."

U. B. S. Haldane

ମଣିଷର ବଳନା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ଜଣ ଓ ସାହିତ୍ୟପାଇଁ ଶୋଣ
ବିଶେଷ ଭାବରେ ଦେଖିବା ସେଇଥିରୁ ଦେଖି ଆମେ
ପ୍ରାଚୀନ ଥିବା ବିଶ୍ୱାସ, ଭୂସଂସାରକୁ ପଛରେ ପକାଇ ବିଜ୍ଞାନିକ
ବିଜ୍ଞାପଣ ନେଇ ଆମେଇ ଭୁଲିଛୁ । ମୁଗର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ
ଏକ ଦେଇ ଜିନ୍ଦ-ସାହିତ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଇ ଭୁଲିଛୁ । ଅର୍ଥେ
"ଆ ଜହ ନାମୁଁ" ଶୁଣୁଥିବା ଶିଶୁ ଭୁଲିଛୁ ଗଜେବ ଚଢ଼ି ବନ୍ଦ ଦେଖିବା
ପାଦ ସେବା ପାଇଁ । ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକଟିକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ
ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରି ସତ୍ୟତା ଖଣିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ଶେଷ
ଶିଶୁପଞ୍ଚାରେ ତା'ର ମାନସ ପଟରେ ବିଜ୍ଞାନ ମୁଖ୍ୟ ବିଜ୍ଞାପଣ
(scientific temper) ନାଚି ଉଠାଇ ଜିନ୍ଦର ପ୍ରତ୍ୟେକ
ବ୍ୟାପକାରକୁ ବିଜ୍ଞାନର ଉପରି ପଥରେ ପ୍ରତ୍ୟାସନ କରିବାକୁ

(ଫ) ଶିଶୁର ସାହସିକ କୃତି ବିକାଶରେ ଓଡ଼ିଆ ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବା।

ଏହା ଦେଖି ଏ କିରାନ ଦେଉ, ପାଦିତ୍ୟ ଦେଉ ଏ ନାଗିରାଣୀ
 ଶେଷ ଯେହେନାସି ଶେଷରେ ଅବସରରେ ଚଳନ୍ତ ଦୀନାବଳୀ
 ପଦସିଦ୍ଧି ଏକ ଆଶାପୀ ଓ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ପଦାବଳୀ ପ୍ରଧାନ
 ଲକ୍ଷ୍ୟ । ପଦି କୋଣସି ଦେଶ ଏ ଯାଦି କେବେ ଗର୍ବ ଓ ଶୋଭାବ
 ଅନୁଭବ କରେ, ତେବେ କେବେକି ସୁନିର୍ଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଦାବଳୀ କୁଟା
 ପଦ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ତ୍ୱ ନେଇ ଏହା ଯାହାକି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରେ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ତ୍ୱ
 ପାଦାବଳୀକୁ ସ୍ଥିତିକୁ ନୁହେଁକରେ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା ବିଶିଷ୍ଟାରେ ଓ
 ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷରେ ଏପରିକି ଶିଶୁମାରକରପାରେ ଯଦି ପାଦାବଳୀ
 କୁଟିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବାରେ । ନିରାଶାରେ ପ୍ରତିକୋପରେ ବିଶ୍ୱାସ
 କରେ ଚଳାପରେ ହେ, ପାଦାବଳୀକୁ କୁଟି ଏ ପଦାବଳୀ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ
 ଅଭିପ୍ରୟା (Achievement Motive) କହୁଛନ୍ତି
 ନୁହେଁ । ଏହା ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ, ପଦାବଳୀ ନିରାଶା
 ଲକ୍ଷ୍ୟ-ରୂପାୟନ ଓ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ଚର୍ଚ୍ଚିତ ପାଦାବଳୀ ଗ୍ରହଣ ଓ
 ପଦାବଳୀ ପାଦାବଳୀ । କାରଣକାରୀ ଦେଖି ପ୍ରକୃତ ପଦାବଳୀ କାରଣ
 ଏହି କାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ତ୍ୱ ହିଁ ଉତ୍ତମ ପଦାବଳୀ ଓ ନିରାଶାବଳୀ ଗ୍ରହଣ ନୁହେଁ,
 ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ତ୍ୱ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କୁଟି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । କେବଳ
 କାରଣକାରୀ ହିଁ ଉତ୍ତମରେ ପାଦାବଳୀ, ପରିଶ୍ରମ, ପଦାବଳୀର
 ଓ ପରିଶ୍ରମରେ ଶେଷ ନିରାଶାରେ କିଛି ନୁହେଁକି ପାଦି କାରଣକାରୀ
 ଅଭିପ୍ରୟା, ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରକୃତ ନିରାଶାବଳୀ ପୋଷାକ
 କାରଣକାରୀ ଦେଖ ।

ଦେଶ ଶିଶୁ ବିପତ୍ତି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ବକ ଅଧ୍ୟୟନ କରାଯାଉଛି, ତାହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରାୟତଃ ଲୋକ ଶାନ୍ତିର ସମ୍ପର୍କରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ସାମାଜିକ ଶାନ୍ତିର ସମ୍ପର୍କରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ସାମାଜିକ ଶାନ୍ତିର ସମ୍ପର୍କରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ସାମାଜିକ ଶାନ୍ତିର ସମ୍ପର୍କରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି ।

“ନବନାମୁଁ”ରେ ପଟ୍ଟେ ପରିଚୟ ଶୀତଳରେ ପାଳେନା।
 ବଳିଆର ଦେହେ ଡିଞ୍ଚୁ ଡିଞ୍ଚୁ ଡିଞ୍ଚୁ ବଳାଇବାକୁ
 ପଡ଼ିଥାଏ। “ନୀଳବଜାର”ରେ ପଟ୍ଟେଟିଏ।
 “ନଳପଟେ”ରେ ଖଟପାଁନିଆଁ (କୋଟ)। “ଶିଶୁଲେଖା”ରେ ସବୁ
 ଚଢ଼ାଇ ପିନ୍ଧି ଦେଲେ ପୁରୁଷର ଶୀତଳରେ ଯେଉଁ ପୁରୁ
 ଥିଆଯାଉଥାଏ। ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ସେ ବଞ୍ଚିରୁ ଜନ୍ମ ଲାଏ ଲାଗିନାଳକୁ
 ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇନସ-ବୀମା ଭିତର ଉତ୍ତର ପଠାଇବାକୁ
 ପଡ଼ିଥାଏ। ସର୍ବଶେଷରେ ବିଦ୍ୟାବିହାର ପ୍ରଧାନ ଚିନ୍ତାକ ପ୍ରମାଣ
 ପଞ୍ଚ ଦେହେ ଯେ ଉତ୍ତରଟି ପଞ୍ଚି ଚିହ୍ନେ ଯାଏର ନିଜକୁ।
 “ବାଇନାମା”ରେ “ବୀର ଖଜୁରୀ” “ପରମ୍ପରା” “ଭାନବନ୍ୟାସ
 ସାହସିକା” (ଉତ୍ତରୀୟ ପୁରାଣ)। “ବିଦ୍ୟୁତ୍”ରେ ଅସାଧାରଣ
 ଅବସର (କୃତ୍ରିମ ଚାପ) ଇତ୍ୟାଦି ଏହି ପ୍ରେମାଳେ।

১৯৯৯

ଶିଶୁର ଚିତ୍ତବିକାସନ ଓ ପଢ଼ିଆ

ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବା

ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନରେ ବ୍ୟସ୍ତ ବଢ଼ି ଶୁଣିବା ଯେତେ ସମୟ ମିଳେ, ଶୁଣି ଚିତ୍ତବିକାସନର ପରମାର୍ଥ ହୁଏ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ । ଅଧୁନକ ବହୁଳାଦୀ ମନୁଷ୍ୟ ନେତୃପାଇଁ ସବୁ ଉପାୟ ଅଧିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶୀକ ଗୋଷ୍ଠପଡ଼ିଛି । ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରୁ ନିର୍ମୁକ୍ତ ହେବା, ଖୁସି, ଆନନ୍ଦ, ମାନସିକ ସୁସ୍ଥତା ମର୍ତ୍ତ୍ୟରୁ ଉପାରୋପ ଶୋଭାକ ଯୋଗାଇ ଆମର । ଶିଶୁ ଜୀବ ଦୈନନ୍ଦିନର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରୁ ପାଠପାଠି ନ ଥିବା ହେଉ, ଶୁସ୍ତି, ଆନନ୍ଦ, ସାଧାରଣତଃ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟପାଠରୁ ହାସ୍ତ ହେବେ । ଅନ୍ୟ ଚରଣ ପ୍ରକାର ସାହିତ୍ୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଭଲ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମାନ ହେଉ ଅନ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିଛିକେ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଦାନ । ତେବେ ଦେଖିବା କଥା ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାକୁହେଲେ କେତେ ପରିମାଣରେ ଦେବି ଜୀବନୀକର୍ତ୍ତ ହୁଏ ରହିବ ।

"ସମ୍ବନ୍ଧୀ" ଶୁଭକ୍ଷ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିଶୁର ଚିତ୍ତବିକାସନ କରି ଥାଏ । 'ମାମା ବନ୍ଧୁ'ରେ ଗୁଣ ମନା କଥା, 'ମନ ପକେ'ରେ ହୁକୁକ ପାଠପଢ଼ା, 'ଶିଶୁ-ଲେଖା'ରେ ଶିଶୁ ଜୀବ, ଦେବତା ପଢ଼ିବା (ଗୋଷ୍ଠ), 'ବାଉନା'ରେ ଦେବ ବିଦେଶର ଲୋକ କଥା, କଳରା ପଢ଼ିବା କାପର ଲାଜ ଲାଭ ମାର୍ତ୍ତ୍ୟ ? ଅନ୍ୟ ମାଟି କଥୋପକଥନ, "ହୁକୁକ"ରେ "ଚଢ଼ିଆ କାବ୍ୟାସ" (ମୋ କାହାଣୀ) । ଏହିପରି ଚିତ୍ତବିକାସନ ପାଠପଢ଼ା ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାମାନଙ୍କର ସାମୋର୍ତ୍ତ ପଢ଼ିବ ଜାଣି ସମେତ ହୁଅନ୍ତି ।

ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାର କେତେକ ଆନବେଷ୍ୟକ ଦିଗ

କର୍ତ୍ତାମାନ ଚିନ୍ତାରେ ନିର୍ମୁକ୍ତ ହୋଇ ବିଭିନ୍ନ ପଢ଼ିଆ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାକୁହେଲେ ଦୋଷ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା, ତାହା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱିତ ମତ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତା ପାଇଁ ଏ ପ୍ରକାରର ପ୍ରାକଟିକ ପଦ୍ଧତି ନାହିଁ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର, ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟରୁ ଲାଭ, ପାଠକ, ଶିକ୍ଷାପ୍ରଦାନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଉପେକ୍ଷା ନିଜପକ୍ଷ କରି ଏକ ପ୍ରକାରର ପାଠକ ଥିଲେ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେତେକେ ନିଜର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିୟାମୀ ପୁଣି କେତେକେ ଅଧୁନା ପ୍ରକଟିତ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ଉପରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରକାର ପ୍ରକାର କରି ପ୍ରକାଶନୀରୁ ଗୋଷ୍ଠ କଲେ । ତେ ପାଠକରେ, ପ୍ରକ୍ଷି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନେଇ ପଢ଼ିବା ପ୍ରକାଶନୀରୁ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାର ଦୋଷ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ପାଠ ପଢ଼ିଲାକ୍ଷିତ ହୁଏ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :-

(୧) ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାରେ ଭୁବ, ପ୍ରେତ, ଜାତୀୟା ପ୍ରମତ୍ତ ଲେଖା ପ୍ରକାଶନ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ଶିଶୁର ମାନସ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଉପ ଓ ଆଶଙ୍କା ପୁଣି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ତ, ଦେଖି ତାହା ଦେଖେ ବୋଧା କରାଯାଇପାରେ ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାକୁ ଖାତ୍ତ ଦେଖା କଥା ।

(୨) ପ୍ରକ୍ଷ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟିତ ଉପକରଣ କାହାଣୀ, ଶ୍ରେଣୀ ଉପକରଣ ପ୍ରକାର ଗୁଣ ସହାୟ ଅନ୍ୟ ଏକ କରୁଥିବ ଦିଗ । ତେଣୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାର କେତେକ ମହତ ନ କରିବା ରହିବ ।

(୩) ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାଟି ତା ପାଠକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଉଡ଼ି ଉଠିଥିବା ଲେଖା ଫାପାସନ ପଢ଼ିବା ଶିଶୁ ମାନସ ସ ମୁଦାସିକତା ପୁଣି କଲେ କେନ୍ଦ୍ର ଗାଥା ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାକୁ ସାହୁତ୍ତିକ ନ ଦେବା ରହିବ ।

(୪) ବହୁଳାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରା ପୁଣି ଭଲ, ଅନ୍ୟ-ବିଶ୍ୱାସିତ ଲେଖା ଶିଶୁମାନଙ୍କେ ଆସକ୍ତିପ୍ରଦ କଥା ଗୁଣାକ, ଅବିବେଚିତା ନାଟ ଲେଖକୀଏ ଦେଖି ଖୁସି ହୁଏ ଉପାଦାନ ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାକୁହେତୁ ନ ଦେବା କାରଣନୀୟ ।

(୫) ଶିଶୁମାନଙ୍କର ବାପମୁଖ ସମକ୍ତିତ ଉପକାର ଏବଂ ଶିଶୁ ପଢ଼ିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତତା ପାଇଁ ଥିବା ବିଶ୍ୱାସନ ଯେତେଦୂରୀ ସମ୍ଭବ ନ ରହୁକା ରହିବ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଶିଶୁ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ହୁଅନ୍ତି କେନ୍ଦ୍ର ଉପକରଣ ବିଷୟ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଲେଖା ଶିଶୁ ପଢ଼ିବାକୁ କେତେକ ମହତ ନ କରିବା କାରଣନୀୟ । ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ବଢ଼ିବାକୁ ଗଲେ ଯେତେଦୂର ଉପାଦାନ ଶିଶୁର ମାନସିକ ପ୍ରାକ୍ଷୀକ ଅବସ୍ଥା ଦେବ ତେ ସବୁ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟରେ ପଢ଼ିବେଶ୍ୱର ନ କରିବା ଦମୀକୀନ ହେବ । ନେତା ପାଲୋକକର ଉଡ଼ିଲେ, "ଆମ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ବଡ଼ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା, ସେତାହିଁ ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ସମକ୍ତିତ ଗାଳିନ ନ ପାଇ ସେ ଦିଗରେ ଲେଖନୀ ସ୍ୱଳ୍ପତା କରିବା (ମୋଟି, ୧୯୯୦) । ତା ଆଶାକୁ ସତେକେନ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଲେଖାରେ ଏ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଆମ ଦେବା ସମୀକୀନ ହେବ ।

ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାର ଗୁଣାସକ ବିଶାଖ ଉପରେ ଦି ପଦ

ବିଶ୍ୱାସିତ Arieti (1976) ଯେଉଁ ସମାନ ବ୍ୟକ୍ତିର ସ୍ତୁନନଶୀଳତାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଦୁରାଦିତ କେତେ ଶିଶୁ ସ୍ତୁନନଶୀଳ ପଦାନ (creativogenic capacity)ର ଆଶ୍ୟା ଦେଇ ନିୟମୋଟି ସାମାଜିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ଦେଖାଇଛନ୍ତି । ତା ସେଥିରୁ ପ୍ରକ୍ଷ୍ୟ କେତୋଟି ଦେଖା-ପ୍ରକ୍ଷମତା ଶିଶୁରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସର୍ବସ୍ତ୍ର ନ କରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପ୍ରଦଶୀ କରାଗଲା । ଦୂତୀସତା ସମାଜରେ ବ୍ୟକ୍ତିରୁ ଜାତି, ଧର୍ମ, ବଞ୍ଚ, ନିର୍ବିଶେଷରେ ବିଭିନ୍ନ ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳେ ପ୍ରକ୍ଷ୍ୟ ଅଂଶ କ୍ରମେ କରିବାକୁ ଉପକରଣ ଦେବା । ଦୂତୀସତା ସାହାସୀକ କଥା ସ୍ତୁନନଶୀଳ କ୍ରମେ ପାଇଁ ସମାନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଶିଶୁରୁ ପ୍ରକ୍ଷୁତ କଥା ପ୍ରକାଶିତ କରିବା । ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ଜଗତ ଏସବୁ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ ହୋଇ ଶିଶୁ ପଢ଼ିବାର ଶୋଭା ବର୍ଦ୍ଧନ କରନ୍ତା ରହିବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଶିଶୁ ମାନସିକ ସୁସ୍ଥତା ଓ ପୁଣି ପଢ଼ିବେଶ ପାଇଁ ପାଶିତ ଏବଂ କିଛି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରକ୍ଷ କରିବା ପାଇଁ ଅବିବେଚିତ ଦେବ । ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରକ୍ଷାକୁ ନିଜର ବ୍ୟବହାର ଦେଖ, କଲ ହୁଅନ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଶିଶୁ ମନ କେତେ ସବୁକଥା ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚି ପଢ଼ିବ । ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ସାହିତ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସାଧାରଣ ଉପଦେଶ ନ ଦେଇ ସେମାନେ କିପରି ଦୈନିକ ଉପଦେଶ ଆହରଣ କରିବେ, ସେଥି ପାଇଁ କାର୍ତ୍ତିକତାକୁ ପଢ଼ିବ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ଶିଶୁର ମାନସିକ ଆବେଶକତା ଓ ବାବୁଆର ପ୍ରତି ଜୀବିତା କରି ଦେଇ ଶିଶୁମାନ ସହିତ ପ୍ରକ୍ଷ୍ୟର ଭାବରେ ପଢ଼ିବେ ଦେବା ଦେଖାଇ ।

ସମସ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ଶିଶୁ ସାବିତ୍ରୀ ପରିଚାଳନା
କରିବା ପାଇଁ ନିୟମିତ କେନ୍ଦ୍ରଟି ଦିଆ ପଡ଼ିଥିବାର
ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

- (କ) ଆମ ଦେଶ ତଥା ବିଦେଶର ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଜୀବନୀକୁ ଶିଶୁ ଆକର୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୋଗ କରିବା ।
- (ଖ) ଶିଶୁ ପଢ଼ିବା ଦାୟତାରେ ବିଶ୍ୱାସନ ବଳା ଶିକ୍ଷା ଦେବା ।
- (ଗ) ସାହସିକତାର (Adventure) ବିକାଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଓ ତାହା ଚିହ୍ନିତ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହ ଦେବା ବିଦ୍ୟା ବିଷୟରୁ ଉଦ୍ଧାରିତ କଥାକଥନା କରିବା ଓ ଶୀଘ୍ର (ସକାଳୁ) ପ୍ରଦାନ କରିବା ।
- (ଘ) ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସଂସ୍ଥାରେ ଲିଭିଯାଆନ୍ତେ ଶୁଦ୍ଧ ପଢ଼ିବାପଦ ତଥା ସୁବିଧାଜନୀନ ପଢ଼ିବାପଦ ଉପରେ ନିଜ ପୁସ୍ତକ ଉପଯୋଗ କରିବା ।
- (ଙ) ଲଢ଼ି ସହ ଆଦର୍ଶ ଉପଯୋଗିତ ଚରଣରା ଗଳ୍ପ ଯୋଗାଇ ଦେବା ଏବଂ ତା'ର ଶୀଘ୍ର ନିରୂପଣ କରିବାକୁ ଶିଶୁକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ।
- (ଚ) ଆଧୁନିକ ସମୟର ଉପରେ ଆଲୋଚନାତ କରି ସରଳ ଭାଷାରେ ଲେଖା ଯୋଗାଇ ଦେବା ।
- (ଛ) ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାରେ ଶିଶୁକୁ ଆନନ୍ଦ ଦେବାକୁ ନିତ୍ୟ, ଉପନ୍ୟାସ, କ୍ୟାବ୍ୟମାନୀ ଲେଖା ପଢ଼ିଦେବା କରିବା ।
- (ଜ) ମା' ଓ ବାପାଙ୍କୁ ଉପରେ ଆଧାରିତ କଥାଟି ଶିଶୁ-ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ିବାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ।
- (ଝ) ଆମ ଐତିହ୍ୟ ପରମ୍ପରା ଓ ତାହା ପ୍ରତି ଯୋଗଦାନ କରିବା ତାହା ବିଶ୍ୱାସରେ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତି କରିବା ।

(କ) ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ପଢ଼ାବେଳାକୁ ସ୍ୱାଚ୍ଛ ଦେଖ ।

ଶେଷବାକ୍ୟ :

କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅମ ପାଖରେ ନିଶ୍ଚୟ ଶିଶୁ ପାଠ୍ୟ ପଢ଼ିବାପାଇଁ ଶିଶୁ ବ୍ୟବହାର ଶୋଷିତ ପୁଣ୍ୟ ଦିନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଦିନଗୁଡ଼ିକୁ ସମସ୍ତେ ଅତି ବହୁତେ ବିଚାରିତ କରିବାରେ ଚକ୍ରମ ଦୋଷହୀନ । ଯେଉଁ ଦିନଟିର ଆଶାକୁ ପ୍ରତିରୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଦୋଷପାଇଁ ନାହିଁ ତାହା ଦେଖି ଶିଶୁର ମାନସିକ ବିକାଶ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିବାକୁ ଚଳେ ଶିଶୁର ପ୍ରଜନନୀତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି । ଏକାଧିକ ଶିଶୁ ପାଠ୍ୟ ଏବଂ ଶିଶୁ ପାଠ୍ୟ ପଢ଼ିବାର ସମାପ୍ତତା ଶିଶୁ ପ୍ରଜନନୀତତା ପ୍ରକାର ହିଁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଦେଖା । ବାକର, ସେମାନେ ଶିଶୁ ମନସତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରଜନନୀତତାର ମନସତ୍ତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଚାଲିଯାନ୍ତି ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନୁହେଁ । ଜଣେ ଶିକ୍ଷାଦାତା ଯଦି ଯଥାର୍ଥରେ କହିଲେ, "ଯେଉଁ ଦେଖ ନିଜର ନ୍ୟାୟିକତାକୁ ପ୍ରଜନନୀତତା ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ଉପାଦେଇ ତଥା ଦୁର୍ଭାଗିତ କରି ନ ପାରେ ସେ ଦେଖର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରକାର ଅସମ୍ଭବ । ଆମର ବହୁ ପରିଚିତ ଶିକ୍ଷାନିତ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କହିଲେ, "Imagination is more important than knowledge" କହିବା ଶାନ୍ତତାକୁ ମନସତ୍ତ୍ୱ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁ ପ୍ରକୃତିର ଶିଶୁ ପ୍ରକୃତିର ବା ପ୍ରଜନନୀତ । ପ୍ରତ୍ୟେକକାର ପାଖରେ ବିଜ୍ଞାନର ଶାନ୍ତ ମନସତ୍ତ୍ୱ ଅଛି । ଅତୀତ ଭବିଷ୍ୟ ଆମଠାରେ ତାହା ଏବଂ ଶିଶୁ ପ୍ରକୃତିର ଦେଖାରେ ତାହା ପ୍ରକାଶିତ । ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେଖାରେ ତାହା ଆମ ଓ ବିଜ୍ଞାନକୁ ଦେଖାରେ କହିବାରେ ତାହା ଦେଖାରେ ସେମାନେ ଶିଶୁ ପାଠ୍ୟ (ପ୍ରକୃତ ବା ପଢ଼ିବା) ଦେଖାରେ । ଆମର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁ ପାଠ୍ୟ, ଶିଶୁ ପାଠ୍ୟକୁ ଶିଶୁ ଆଶା ସ୍ୱପ୍ନମାନ ତଥା ପିତା ମାତାଙ୍କ ପରି ପ୍ରଜନନୀତତାକୁ ଶିଶୁ ପାଠ୍ୟ ତଥା ପଢ଼ିବାରେ ଶାନ୍ତ ଦେଖ ଶିଶୁର ପ୍ରଜନନୀତତାକୁ ବିକାଶ କରିବା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ତଥା ଏକ ଆଦାନ ।

[illegible]

(୧) ଲେଖକ ବାମନ ଚନ୍ଦ୍ର ସିଂହ, ସାହିତ୍ୟିକ ଓ ଶିଳ୍ପୀ, ପ୍ରାଚୀନ-
୮-୫-୧୯୪୭-୫।

[illegible]

(୨) ୧୨୭୯୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମିଶ୍ର ଆବିଷ୍କାର କେନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନ, ପ୍ରାୟତଃ ୧୩-୫-୧୯୯୯ (ଶୁକ୍ରବାର) ପ୍ର-୧୩

(କ) ଉଲ୍ଲେଖିତରୁ ଗରୁ ଚର୍ଚ୍ଚା କୋଷର ଓ ଗରୁ, ବିଶ୍ୱକର୍ମ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଇତ୍ୟାଦି ।

(6) Carl R. Rogers. *Towards a theory of Creativity* in C. R. Rogers (Ed.) *on Becoming a person*. Boston, Houghton Mifflin 1961

(6) E. Paul Torrance, Examples and Rationale of Test Tasks for assessing Creative Abilities, *Journal of Creative Behaviour* vol 2 No. 3, 1968. P-169.

ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଶୁଭ ଘାଟଣା ପାଇଁ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ :

(୧) ବିଶିଷ୍ଟ ଶିଶୁ ପୁସ୍ତକ ପରିଦାନାନି ଅନ୍ଧମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ଓ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେବା ଓ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ପ୍ରାଥମିକ ବିଭାଗୀ ସଭାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୁସ୍ତକର ପାଠ ଏବଂ ପୁସ୍ତକ ପରିଦାନକ ଦାତାଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେବା।

୧) ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଶ୍ଚୟରେ ଯଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପଥରୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ
ପାଠକର ଗଠନ କରାଯାଏ।

(୩) ବିଭିନ୍ନ ଜ୍ଞାନପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକମାନଙ୍କୁ ଶୁଭାଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ ମାନ ଅବସ୍ଥାରେ ଲେଖିବା।

୧. Warrick, M A and Kogan, N modes of
Thinking in Young Children New York Holt Rinehart
& Winston, Inc 1965

୨. D C MacLelland et al motives in Fantasy Action
& Society

Ashok K Hota Our Society & Child's
Achievement Motivation (in press)

୩. ଅନୁବନ୍ଧ ୨୩୩ ଓ ୨୩୪ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସ ଓ ନୂଆ ଦିଗ,
ଅନୁବନ୍ଧ ୨୩୩-୨୩୪ ପୃ ୨୦

୪. S Aneta, Creativity The Magic Synthesis,
NYC Basic Books, 1976

ଆଶିଷ ଦାଶ,
ବିଜ୍ଞାନୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ,
କଟକ-୭୫୧୦୦୮ ।

ପୁରୀ ଜଗନ୍ନାଥରେ ନାମାଙ୍କର ରାଜ୍ୟପାଳ, ଶ୍ରୀ ସାବରନ ରାଜା, ସୁବଳା ଓ
ଲୋକ ସମାଜ ମଞ୍ଚ, ଶ୍ରୀ ରାଜା ରାମାର କର ଓ ଶିଳ୍ପ ରାଜ୍ୟମଞ୍ଚ,
ଶ୍ରୀ ସାବର ମଞ୍ଚ ନାମାଙ୍କର ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀକୁ
ଦୁଇ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।

ଗଞ୍ଜାମ ସ୍ୱାଧୀନ ଗାନ୍ଧୀ ବିପ୍ଳବୀୟାଦିଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱାଧୀନ
ରାଜ୍ୟ ଗଢ଼ାଉଛନ୍ତି ଶ୍ରୀମତୀ ସୁନିଗୁପ୍ତା ଦେବୀ

ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ବକ ସ୍ମାରକ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରବେଶକ ଦଶ ଜଣିତ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗାନ୍ଧୀ ସମ୍ମାନପ୍ରାପ୍ତ ଏକ ଦ୍ଵାରାବିହାରୀଙ୍କ ପଦବ୍ୟାସ ଶ୍ରଦ୍ଧା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ବକ ସ୍ମାରକ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରବେଶକ ଦଶ ଜଣିତ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗାନ୍ଧୀ ସମ୍ମାନପ୍ରାପ୍ତ ଏକ ଦ୍ଵାରାବିହାରୀଙ୍କ ପଦବ୍ୟାସ ଶ୍ରଦ୍ଧା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

[illegible]

ରାଜ୍ୟର ୨,୧୨୭ଟି ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚାଙ୍ଗୀ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ୩୫,୦୯୯ ଜଣଙ୍କ ମିଳିତ ଭାବେ ସ୍ୱୀକୃତି
ପ୍ରାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ଓଡ଼ିଆ ଜାତି

ଡଃ ଦଶପାଣି ବେହେରା

ଭା ଭାରତୀୟ ଗ୍ରହମାନଙ୍କରେ ଓଡ଼ିଆ ଥିବା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ବିଶେଷ ଗୁଣ ଥିବି । ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆର ବିଶିଷ୍ଟ ଭାଷା ଯଥା-ଓଡ଼, ଉତ୍କଳ, ଗୋସାଇଁ, କୋରା, ବରପାଞ୍ଚ ଓ କୋରା ନାମରେ ପରିଚିତ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍କଳ ଓଡ଼ିଆର ପ୍ରଚଳନ ଥିଲା । ଏହି ଭାଷାଭାଷୀ ସମସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଓଡ଼ିଆ ଦେଶ ଭାବେ ଅଭିହିତ ହୋଇଥିଲା ।

ଭାରତ ପୂର୍ବର ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଆକୁ ଫାଲ୍‌ଗୁନୀ ଏବଂ ବିଶାଖା ଅଥବା ପଦ୍ମାବତୀ ବୋଲି ଗଣ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଫାଲ୍‌ଗୁନୀ ଓ ଦେଶର ଭାଷାର ଏହା ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ଭାଷା ବୋଲି ଭାରତ ପୂର୍ବ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ଫାଲ୍‌ଗୁନୀ ଭାଷା ଏବଂ ଅପରାଧି ବୋଲି କେହି କେହି ମତ ଦିଅନ୍ତି । ବ୍ରାହ୍ମଣ ମତବାଦର ଯୋଗୁଁ ଗୁଡ଼ିଆ ଏବଂ ପୁରୀରେ ସତ୍ତ୍ୱେ ଓଡ଼ିଆ ଦେଶରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ପ୍ରତିପତ୍ତି ଓ ପ୍ରଚଳନ ଅବ୍ୟାହତ ରହିଲା । ଏହା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭାଷା ଆଦର ନାହିଁ ନାହିଁ । ତାହାକୁ ଆଧିପତ୍ୟ ଆଦ୍ୟ ଏବଂ ଭାଷା ପ୍ରାଚୀନ ଅଧିପତ୍ୟାଧୀନତା ମଧ୍ୟରେ ଭାବର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନର ସଂକ୍ରାନ୍ତି ମଧ୍ୟମ ହେଲା ଏବଂ ଭାଷା ଶ୍ରୀ. ପୁ. ନାୟକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଚୀନ ଅଧିପତ୍ୟ ପୁରୀର ଧର୍ମ ଓ ଉତ୍କଳରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟରେ ପ୍ରସାର ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପ୍ରାଚୀନ ଭାଷାରେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପ୍ରସାର ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଶାସନ କରାଗଲା । ଏହି ପ୍ରାଚୀନ ଭାଷା ଓ ଦେଶର ଓଡ଼ିଆ ମଧ୍ୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିଲା । ଶ୍ରୀ. ପୁ. ପ୍ରସନ୍ନ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରାଚୀନ ଶତାବ୍ଦୀର ପାଣି ଭାଷାରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଶତାବ୍ଦୀର ପାଣି ଭାଷାରେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଶାସନ କଲେ । ପାଣିଭାଷା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ କବିତା ନାଟୀୟ ଭାଷା ଥିଲା । ଏହି ଭାଷା ଓ ଓଡ଼ିଆ ପରସ୍ପର ସମାନ ଓ ପରିପୁରକ ମନାନ୍ ଓଡ଼ିଆ ଓଡ଼ିଆର ପାଣିଭାଷାକୁ କବିତା ଭାଷା ବୋଲି ମତ ଦେଇଛନ୍ତି । କବିତା ପାଣିଭାଷା ପରସ୍ପରୀ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରାଚୀନ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ସେ ମତ ପୋଷଣ କରନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ପଷ୍ଟ ହୁଏନସାଁ ଶ୍ରୀ. ପୁ. ୭ମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଓଡ଼ିଆର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା କରି ଓଡ଼ିଆକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷା ଭାବେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ 'ପିମ୍ପୁଟୀ' କ୍ରମେ ପ୍ରକାଶରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ସେ ଲେଖିଛନ୍ତି ଯେ - "ଓଡ଼ିଆ ଦେଶର ଭାଷା ଓ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଶତାବ୍ଦୀ

ରେ ଉତ୍କଳର ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାମାନଙ୍କରୁ ଉତ୍କଳ ପ୍ରାଚୀନ ଥିଲା ।

ଶୈଳୋଚକ ଓ ଶୈଳବର ଶାସନ ସମୟରେ ଉତ୍କଳ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓଡ଼ିଆର ଅବସ୍ଥା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲେଖାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଅପରାଧକୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ପ୍ରଚଳନ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଉପରେ ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମର ଶାନ୍ତିର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥିଲା । ଓଡ଼ିଆର ନଳା, ଶାପଦ୍ୟ, ଭାଷା, ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଓ ଫାଲ୍‌ଗୁନୀ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଧର୍ମର ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଛି । ମୁଖ୍ୟତଃ କୁଟୁମ୍ବ, ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଓ ବୌଦ୍ଧର ଧାରା କୁ ବୌଦ୍ଧ ଶାପଦ୍ୟ ଏ ଯାଏ ବିଦ୍ୟମାନ ।

ଶୈଳବାଦୀ ଶୁଭକର ଦେବ ତତ୍ତ୍ୱର ସ୍ୱରାଜ୍ୟରୁ "ଶାନ୍ତିପୁର" ନାମକ ପ୍ରାଚୀନ ଶୈଳ ଏବଂ ବୌଦ୍ଧରୁ ତାଙ୍କ ଦେଶର ସମ୍ରାଟଙ୍କ ନିକଟକୁ ନିଜର ଦୂତ ଶୈଳ ବୌଦ୍ଧ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରାଚୀନ ଦେଶରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଶୁଭକୁ ତାଙ୍କ ଶତାବ୍ଦୀ ଅବସ୍ଥା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାଚୀନ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଅନୁକମ୍ପା କରିଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ କବି ଓ ଧର୍ମପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ରଚିତ ହେଲା, ଧର୍ମପାଣ୍ଡିତ୍ୟ, ପୁରାଣ, ଶିଳ୍ପ ଓ ଶତାବ୍ଦୀମାନଙ୍କ ଏହି ଭାଷାରେ ଦେଶାଧିକାର ଧର୍ମପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଓ ଧର୍ମପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ପ୍ରସାର କଲେ ।

କବିତାର ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବୌଦ୍ଧରୁ ଦେବ ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାଭାଷୀ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଗୋଟାଏ ପାଣି ଓଡ଼ିଆ ଦେଶ ଅଥବା ଓଡ଼ିଆର ପାଣି ବିଶାଳ କରି ଓଡ଼ିଆ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଏକଦିଗର ପ୍ରତିଷ୍ଠାକଲେ । କବିତା ନଗର (ପ୍ରାଚୀନ) ବଦଳରେ ଅଭିନବ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ କବିତା (କେନ୍ଦ୍ର) ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ କରି ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ ନାଟୀୟ ଆକାଶକୁ ସମାନ କରି ସେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଓଡ଼ିଆର ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ, ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ପୁରୀରେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ନିଜ ମନ୍ଦିରକୁ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିର ଏବଂ ପ୍ରବଳିତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୁ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଭାଷା କୁ ଯୋଗଣ କରି

ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କୁ ଏକ ଦୃଢ଼ ନୀତିସ୍ଥ ଚେତନା ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ
ଚେତନା ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ତାଙ୍କ ଉପାଦାନେ ହିଁ ସର୍ବ ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ
ନାଟ୍ୟ ଲେଖକଙ୍କ ନାମ ଗାନ୍ଧୀ ଶୋଭିତ ହେଲା ଏବଂ
ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟମ ଓ ଅନୁଶାସନାଦି ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ
ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଏହିଭଳି ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରମୁଖ
ନାଟ୍ୟ ଓ ଓଡ଼ିଆ ନାଟ୍ୟ ଚେତନା ଯୋଗେ ଭାବେ ଓ
ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ ଚର୍ଚ୍ଚାପାଇଁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପଥରେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପରିଶେଷରେ ୧୯୩୬, ଏପ୍ରିଲ ୧ ରେ ସ୍ବଚ୍ଛ ଓଡ଼ିଆ

ପ୍ରଦେଶ ଗଠନରେ ତୁରାନ୍ତ ଭାବେ ପ୍ରତିପାଦିତ ହେଲା । ଏହି
ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟକୁ ଓଡ଼ିଆ କାବି ଓ ଓଡ଼ିଆର ଆତ୍ମ
ଜୀବନୀ ବୋଲି ପଞ୍ଜୀକରେ ବୁଝାଯାଏ ।

ଅର୍ଥ,
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଙ୍ଗଳାମାଳା
ବିଭାଗୀୟ, ଭାଷା ।

ଗାନ୍ଧୀବାଳ, ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମବତୀ ଶର୍ମା, ଦୁର୍ଗା ଚେତନାଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏକ ଟିଭି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଗ୍ରହଣ
ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରୁଛନ୍ତି ୧୯୮୧/୮୨ ।

ମାଣବସା ଗୁରୁବାର

ପ୍ରାଚୀନ ଗୁରୁବାର

ମା ଗୁରୁବାରମାନଙ୍କରେ ପୁରୀ ଧାମରେ ମାଣବସା ଗୁରୁବାର ଗର୍ଭ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂଜାରେ ପରେ ପରେ ପୂଜା କରାଯାଏ । ଏହି ପୂଜାର ନାମ ମାଣବସା 'ମାଣବସା ଗୁରୁବାର' । ଏହିପରି ଗୁରୁବାରୀ ଅତି ନିୟମରେ ଏହି ପୂଜା ପାଳନ କରି ଥାଏ । କିନ୍ତୁ କରତର ପାଳିକା ମାଣବସା ପାଳ୍ୟ ପୂଜା ପୂଜା କରିବା ଆଦେଶ କରା ନୁହେଁ । ଶ୍ରୀମତୀ ଗୁରୁବାରୀ ମାଣବସାପର ଏପରି ପୂଜା ଏକାନ୍ତ ତାହାପୁଣି ଓ ଶାନ୍ତ । ଦେବୀଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପୂଜାରେ ପୂଜା କରିବା ପରମ୍ପରା କେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ପ୍ରଚାରିତ ।

ସମାଜ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥଳର କାଳରେ ପ୍ରତି ପ୍ରଥମେ ମାତୃତା ଦେବୀଙ୍କୁ ପୂଜା କରା ଯାଏ ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପୂଜା ପୂଜା ବିବେଚିତ ଦେଇ ଥିଲା । ସମସ୍ତ ପୂଜା ପୂଜାରେ 'ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂଜା' ଅବଶ୍ୟ ପାଳିତ ହେଉ ଥିଲା । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ମାଣବସାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କିନ୍ତୁ ଏହି ପୂଜା ପୂଜା ଓ ମାଣବସାରେ ଶୋଭନରୁ ମିଳିବା ଏହାର ପ୍ରମାଣ ।

ଅତୀତ ସମୟରେ ଲୋକେ କନ୍ୟାପ୍ରୀତି ଲୋକେ କାଳିଦାସ ପାଠନ କରୁ ଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପଦ୍ୟ ମାତୃ ପ୍ରଧାନ ଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ମାତୃତା ଦେବୀ ଅବଶ୍ୟ କାଳ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ପ୍ରତୀକ ଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଗୁରୁବାରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ପରମ୍ପରା ସହ ସମସ୍ତଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ମୋତି ପରି ଅବଶ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରତୀକ ହୋଇ ରହିଲେ । ମାତୃତା ଦେବୀ ଗୁରୁବାରରେ ଦେଲେ । ଏହା ନିଜ ପରିବାର ସମ୍ମୁଖ ଦେଲା ।

ଏହି ପରିବେଶରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁରୀର ଶାନ୍ତୀର ପୂଜାରେ ବିଶ୍ୱାସର ମଧ୍ୟ ଦେଲେ ଥାଏ ।

ଏହି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାଚୀନ ପୁରୀ ଲିପି ଓ ଲିପି ଅଧୀନ ପ୍ରଦାନ, ଲାଳନ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ମିଶ୍ରଣ ରୂପେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଲେ । ଏହି ମିଶ୍ରଣ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ, ମାଣବସା ଓ ମାଣବସା ଅବଶ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୂଜାରେ ମାଣବସା ରୂପେ ବିଶ୍ୱାସିତ ହୋଇ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ଦେବତା ମାଣବସାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦେଲେ । ମାଣବସା ଓ

ମାଣବସାପ୍ରତୀକ୍ଷା ବିଷୟ ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ପରିଣତ ହେଲେ । ମାଣବସାରେ ଏହି ମିଶ୍ରଣ ଓ ମିଶ୍ରଣ ଏକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମୟରେ ଗୁରୁବାରରେ କୁହା — ସମାଜର ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ପରିଣତ ହେଲେ କେବଳ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ — ଗୁରୁବାରରେ ନିଜର ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଦେଲେ । ସେମାନେ କୁହା ଥିଲା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଗୁରୁବାର କରିବା ଫଳରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ମାତୃତା ଦେବୀ ନିଜ ପରିବାର ନିଜେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ମାଣବସା ଦେଲେ । ଯଥାର୍ଥରେ ସେ କୁହାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଧାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କଲେ ।

କୁହା ସମୟରେ ପ୍ରଧାନ ସମାଜରେ ମାଣବସା — ଗୁରୁବାର ଆଦାନ ପାଠି କହିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସେ, ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ଓ ଗୁରୁବାର ମଧ୍ୟ ପ୍ରତୀକ । ଗୁରୁବାର କୁହାରେ କୁହା ଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀବିଷୟ । ଗୁରୁବାର ଗୁରୁବାର ଦାନ ବିଷୟରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀବିଷୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀବିଷୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀବିଷୟ ଦେଲେ ।

କେବଳ ସମାଜ ଓ ସମାଜ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଧାନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମାତୃତା ଦେବୀ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବିବେଚିତ ହେଲେ ନାହିଁ 'ସାକ୍ଷୀ ଶ୍ରଦ୍ଧା' ଲକ୍ଷ୍ମୀବିଷୟ Sakti and Sako ପୁସ୍ତକରେ ଲେଖାହୁଏ — But in the religious history of India, Mother Goddess never ceased in Indian mind ever in the Sactarian religious like — Vaishnavism, Saivism, etc., the female principle had to be given a prominent position. Even the basically atherstic religious like Buddhism and Jainism could not avoid this popular influence. Later Buddhism is infait nothing but disguised Tenterc out of the female principle.

ନବୀ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ସମାଜ ପ୍ରସ୍ତୁତ କୁହା ସମାଜ ସମାଜ ଆଦାନ ସମାଜ । ଏହି ସମାଜ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ପରିଣତ ଓ

୩.୩ ଭାବରେ ବିବରଣ ଦେଉ

‘କ୍ଷମାକର ଆର୍ତ୍ତ ଉଦ୍ଧାରକେ ଦେବ ଚରଣ’

ଉ. ଉପସ୍ଥାପନା ଦେବା ଉପେକ୍ଷା ସମ୍ଭବତଃ

ସରକାରୀ ନଦୀର ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରବାହ।

ମୁଖ୍ୟ ଶ୍ରେୟଶ୍ରୀ ଲବିଣୀ ପ୍ରଧାନ

୧୭. ଶ୍ରୀମତୀ ଜଗଦୀଶ ପ୍ରସାଦ ଦାସଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା,

କଳା ବିହାର ଓ ଚିତ୍ରାଙ୍କନ ଚାକର ବାଣୀ

୨. ସ୍ୱାଧୀନ ଏହି ସ୍ଥଳର ଅନ୍ୟ ଦିଗ ଦେଖି ଲକ୍ଷ୍ୟ

କା. ପୋଲିସ୍ ଡି.ଏଲ୍ । ପଟ୍ଟଚାକ ଟିକାଣ୍ଡ ଗଣ

ସିଂହବୀର ଚଉପଲ୍ଲୀ । ଏକ ପୌରାଣିକ

ଶା.ମ.ମ. ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନା ଆଦ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ

ନିର୍ମାଣ କଲେ । ମାତ୍ର ଯେ ବୁଝିଲେ

ଆଜିର ଏକ କମ୍ ଖୋଲ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ନାମରେ ହୋଇଛି ଯେ ହେଉ

ପ୍ରକାଶକ: ଶ୍ରୀମତୀ ସୁମିତ୍ରା ଦେବୀ, ପୃଷ୍ଠା ୩

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଣାବଳୀରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁଣାବଳୀ ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତୁ-

୧୫।୧୦. ୧୯୮୭, ଅଗ୍ନି ଥାପି ଗୃହ ଲକ୍ଷୀ ଆର୍ଚ୍ଚନା; ହେଲେ

ଏହା ଟିକ୍ସା ଶବ୍ଦ ଗୁଣେ ଗ୍ରହଣ ନୋହୁଏ ।

[illegible]

ବାଲକେ ତମର ଶୁଦ୍ଧି ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ପ୍ରତୀକ ଭାବରେ ଗବନ
ବିକିରା ତେଜୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବେ ।

ମାତ୍ର ମହାନ ଆତ୍ମୀୟ ପରିଚୟ ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀ, ମହା ସରସ୍ୱତୀ, ମହା ଇନ୍ଦ୍ରୀ ପରିତ୍ର ଓ ଏକ ଆଦ୍ୟାଶକ୍ତି । ଏକମା ପାର୍ବତୀଙ୍କ ନିକଟରେ ନନ୍ଦୀ ନନ୍ଦିନୀ ପୁରୁଷ ମର୍ତ୍ତ୍ୟର ବଞ୍ଚିତ କରୁଥିଲେ, ମୁଁ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପରାଶକ୍ତି । ଶେଷରେ ମୋତେ ମୂଳ ପ୍ରକୃତି କୁହନ୍ତି । ଭଗବାନ - ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପାରିଧ୍ୟରେ ଥାଇ ମୁଁ ଜଗତର ଦୂଷିତ୍ର ଶକ୍ତି ସଂହାର କା ଶ୍ରେୟସୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଛି । ମୋ ଶକ୍ତିର ପ୍ରଭାବରେ ବିଷ୍ଣୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୀଳାର ଅଧିକାରୀ । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଆକାଶେ ମୁଁ ଜୀବଜଗତର ପାଳନ କରିଥାଏ ।

ଏହି ମାଧ୍ୟମରେ ସମସ୍ତ କଲ୍ୟାଣକର୍ମୀଙ୍କୁ ଏହି ଦେବୀଙ୍କୁ ଆମେ
ନିମ୍ନାନ୍ତର ସହ ପୂଜା କରୁ । ଶ୍ରୀରାମ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଆଶ୍ୱିନ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ଗଜ
ପାରିଜାତ ଆଦି ସହ କରୁ ଲାଭ କରିଥୁବାରୁ ଉକ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ସେ
କଳକଣ୍ଠୀ ଭାବେ ପୂଜିତା ପ୍ରାର୍ଥ ।

ସଦ୍ୟ ଜଗତ ପଦାବଳୀ ଛୁଇଁଣୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ପୁତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚମୁଖରେ ଏକାନ୍ତ ପାଉଁଜିର । ମୁଖ୍ୟତଃ ଦେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେଖି ଛୁଇଁପ ଥାଉଥିବା, ସଦ୍ୟ ଉଦାତ୍ତ ନାଥ ମାଗଣିର ପୁଅ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ଚାକର ପୁତ୍ର ଦେଉ ଥାଏ । ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାବଳୀରେ, ନବ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ଦାନିନୀରେ ଆବିର୍ଭୁତ କରନ୍ତି ।

ଦର୍ଶନ ନୈମିଷ ଶିବିରୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡୀୟ ଶକ୍ତି ସହି ଅଛି । ପୂଜା ଓ
ବେଦାନ୍ତ ସମ୍ମାନ ଯୋଗୁ, ତା ଜୁଟୀଗଳି ଦ୍ଵାରା-ସେଣରେ ଏହି
ନବୀନତା ଉପସ୍ଥିତ ଯେଉଁ ଦେଖୁ ସେତେବେଳେ ତାକୁ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବା
ପୁନଃ ତମୁ ପ୍ରକଟକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଛି

ପ୍ରତି ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷିତ,
ଓଡ଼ିଶା ଶାନ୍ତି, ସୁଖାବଳୀ ।

ଆଚିଷ୍ଟ ଶ୍ରୀ ଦେବଗଜ ପାଠୁ, ମାନ୍ୟବର ରାଜ୍ୟପାଳ, ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତେ ଶମାଞ୍ଜ୍
ଏକ ଟେରାକୋଟା ଆର୍ଟ ଉପାନ କରୁଛନ୍ତି (୨୨/୧୧) ।

୩ ଦାକଟି ପାଗଳା ଦାସଙ୍କ ପରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଦେଖି ପଡ଼ିବର
ମୁରର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋକପ୍ରିୟ, ତାହା ଓଡ଼ିଆ ଗାୟକଙ୍କ
ବିବାହ ମୁକ୍ତ ନାମରେ ନାମିତ । ପଞ୍ଚଦଶା ପୁରର
ନିବାସକୁଳନାମକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବଳରାମ, ଚନ୍ଦ୍ରମାଧୁ, ଅନୁପମ,
ସତ୍ୟବାଦ ଓ ଅନ୍ୟ ଥିଲେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପଞ୍ଚ ନାୟକମାନେ । ଏହି ପଞ୍ଚ
ନାୟକମାନେ ନିଜ ନିଜର ଗଜନା ନାୟକରେ ପ୍ରମୋଦ ଶ୍ରୀକଳରେ
ବୈପ୍ଳବିକ ନିଆଧାରର ଗୁଣପାତ ବର୍ଣ୍ଣିତ ନାଟ୍ୟ କେତେକ
ଗଞ୍ଜାକିତ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ହେତୁକ ସେବକର
ଗଞ୍ଜାକୃଷ୍ଣ ଲୀଳାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ତଥା ନାଟ୍ୟ ସଂଗ୍ରହର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ
ନାଟ୍ୟରେ ଗଜବଦ୍ ସ୍ତୋତ୍ର ପ୍ରତି ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ, ପଞ୍ଚଦଶାକ
ଗୀତ ବିଶେଷ ଗୁଣର ପ୍ରକାଶ ପଦକ ଲାଗିଥିଲା, ତତ୍ତ୍ୱାବଳୀ
ସମାପନ ପ୍ରତିବେଶରୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ ନାଟିତ କରି
ପାରିଥିଲା । ଏହା ସହିତ, ଏହି ପଞ୍ଚଦଶା ଓଡ଼ିଶାର
ଧନ-କାଳରେ ନିଧି ପଦ ଅନୁପ୍ରାଣ ଏକାଧାରରେ ପ୍ରତି
କରିଥିଲେ ।

ପଞ୍ଚସଖା ଧନର ବିଭିନ୍ନ ଉପାଧାନାନ ଏକ ପରୀଧାରଣ
ପୁଣି । ଏମାନଙ୍କ ସହ ଶାନ୍ତିରାଜା ଶ୍ରୀରାଜାଙ୍କ ସାଧକ ହେଲେ ଏହା
ଜିହ୍ଵାବଦ ହେଲେ । ଏମାନଙ୍କ ସାଧନାର ଅନ୍ତରାଳରେ ଅଭିନବ
ପ୍ରକାର ଦେଖା ଯାଏ । ଏମାନଙ୍କର ଅନ୍ତରା ଅପରା, ଅଶାନ୍ତର
ଶୂନ୍ୟ, ଏକାକର ଓ ଅନ୍ତରା ଉପାଧି ମଧ୍ୟ ଶୂନ୍ୟର ଏକ ଏକ
ପରିଭ୍ରାଣ ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ବିଶିଷ୍ଟ ହେବେ । ତେଣୁ ଏମାନଙ୍କ ଶୂନ୍ୟ
ମଧ୍ୟ ସେ ଶୂନ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ହେବ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।
ସେହିପରି ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କ ସାଧନାର ଅନ୍ତରା ଲକ୍ଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ ହେବ ଏକ ଓ
ଅନ୍ତରା ଓ ଅଶାନ୍ତର ମଧ୍ୟରେ ସାଧନାର ଶୂନ୍ୟ ଶ୍ରୀରାଜାଙ୍କର
ପ୍ରତିପାଦିତ ବିଶିଷ୍ଟର ପଞ୍ଚସଖା ଧନର ଉପାଧାନ ଆଧାରିତ
ବିଶିଷ୍ଟର ହେବ ସୁଦୃଶ ବରାଦାସ ଓ ପୁଣି ଦେବାନନ୍ଦର
ଲେଖାରେ ଶ୍ରୀରାଜାଙ୍କର ପ୍ରତିପାଦିତ ବିଶିଷ୍ଟ ନାହିଁ, ସମସ୍ତ
ଉପାଧାନ ନାହିଁ ଓ ପରମାତ୍ମାର ହୃଦରେ ମଧ୍ୟ ସୁଦୃଶ
ବରାଦାସ ଓ

ପିଣ୍ଡରେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ :

ବିଦ୍ୟା ପାଖରା ଉପକରଣ ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ ଥାଏ । ପରବର୍ତ୍ତୀ
ଅନୁଗାମରେ ଯୋଗାଣକାରୀର ପଦକ୍ଷେପରେ ଦେଲେ ପ୍ରାପ୍ୟମାନର

ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ପକ୍ଷପକ୍ଷୀଙ୍କ ବେଳକୁ ଏହି ସାଧନା
ସମାପ୍ତ କୁହାଯାଇ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ଏହି ସେମାନେ ସୋରାସାଧନା
ଦ୍ୱାରା ପରସ୍ପର ଭେଦ ପୂର୍ବକ ପରାସ୍ତୁତିକୁ ଲାଜ କରିବାକୁ ବୋଧେ
ସୁଦୃଢ଼ ଆଦର୍ଶ ମାଣନ୍ତି ଯୁକ୍ତ ବ୍ରତୀମାନ କହିଛନ୍ତି ଯା ଯୋଗୀ
ଅଭବିଷକ ମତରେ, ଉଚ୍ଚାନ୍ତନଙ୍କ ଘଟିତ ନିଜନ ଟି ଯୋଗୀ । ଏହି
ନିଜନକୁ ବିଶ୍ୱାସୀ, ବିଶ୍ୱାସୀ ବା ବ୍ୟସ୍ତଗତ ନିଜନ ବୋଲି ମଧ୍ୟ
ହୁଏ । ମଧ୍ୟ । ଏହି ପରସ୍ପର ସାକ୍ଷାତ୍ କରିବା ପାଇଁ ଶୁଦ୍ଧ
ଅନ୍ତରାଳରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ଏ ଏହି
ପରସ୍ପର ଶରୀର ମଧ୍ୟରେ ଅଛନ୍ତି । ପୁଣି, ବ୍ରତୀଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ
ପରସ୍ପର ସୋରା ରହିଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ପକ୍ଷପକ୍ଷୀଙ୍କର ସେହି
ପରସ୍ପର ପରସ୍ପର ବାହାରେ ବାହା ସାଧନାକୁ ସେମାନଙ୍କର
ପୁଣ୍ୟ ପାପନ ପକ୍ଷୀ ରୂପେ ବୁଝାଇ ଦିଅନ୍ତି ।

[illegible]

ବକରାମ ଦାଉ, ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କୁଶୋଦ୍ଧରେ ଲେଖକଙ୍କୁ, ବକ୍ଷପାଣ୍ଡୁ
 ଚିନ୍ତା ପଦ୍ୟାନ୍ତ ବେଦ ମଠରେ ପୁରୀ । ବକ୍ଷରୁ ଚିତ୍ତି ପଦ୍ୟାନ୍ତ ମଠ୍ୟା
 ବକ୍ଷରୁ ପାଦପାଣି ଦାଉରା ଯେଉଁ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାଉ ଥିବି ସିଦ୍ଧ
 ମଧ୍ୟରେ ବିରାଟ ପୁରୁଷ ଓ ବ୍ରହ୍ମ ଶ୍ରବଣ ପର୍ବିତ୍ରତା ଲକ୍ଷି, ଭାଗବତର
 ପ୍ରଥମାଞ୍ଚଳ, ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଲେଖକଙ୍କୁ, ବ୍ରହ୍ମର ପଦ୍ମୋତ୍ଥାନରେ
 ମନୁ ନିହନ କରି ପାରିଲେ, ଶୁନି ମଧ୍ୟରେ ଶୁନିତକା ଗୋବିନ୍ଦ
 ଗୋବିନ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ପାରା ପଦ୍ମାର ଓ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରୁ ବକ୍ଷମ
 ବକ୍ଷରୁ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋବିନ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ବକ୍ଷରୁ
 ବୋଧାୟା ।

[illegible]

ପ୍ଳାମୀ ହରିଦତ୍ତାନନ୍ଦଙ୍କ ମତରେ, ମାନବ ଚରାଚର କ୍ଷମରୁ
 ନୂନତ୍ବରେ ପଡ଼ି କନ୍ଦିସ ଲାଜ ପାଞ୍ଜିକାଦଳ ପ୍ରକାଶ ଦୋରପାଏ ।
 ଶ୍ରବଣ କନ୍ଦିସରେ ପାଞ୍ଜି, ଦର୍ଶନକନ୍ଦିସରେ ଦାୟା, ଉପନେତ୍ରପରେ
 ମଣ୍ଡ, ପାଞ୍ଜିକାଦିରେ ଲାଜ ଶ ଏବଂ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିରେ ଦେବତା ବିଷ-
 ଂପ୍ରତିପେ ପାଞ୍ଜି କନ୍ଦିସରେ ପାଞ୍ଜି ଦେବତା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟି ମତ ଏହି
 ପିତୃ ନାଶକ ଦ୍ବାରା ବହୁକ୍ରମେ କାନ ଲାଭ ହୋଇପାରେ, ଏକଥା
 ପଥାଏ । ବେଶବ କବି ତଥା ଦାସ କାହରୁ ନାମିକେ ବୁଝାଉଛନ୍ତି
 ତହିଁ ଜଣି ନୁହେଁ କୋଲି କହିଛନ୍ତି ଯଦି ଏହି ଦେବ ପୁଣି, ମତ
 ଅନୁକୂଳି ପାମା ମଧ୍ୟରେ ବୁଝାଇ ମତ କୋରର ତହିଁ ଧାରଣ
 କହିଲେ ଉପକ୍ରମରେ ପଥ ମତାହତ ଏବଂ ପଦଗ୍ରାହକର ଚିତ୍ତ
 ଶୁଦ୍ଧକ ନେମାଟିମସ୍ତ ପରା, ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟି ମତ ଏହି ନେମାଟିମସ୍ତ ପରାକୁ
 ଅନୁକୂଳ କରାଯାଏ ଦ୍ବାରା ପାଥକ ସହସ୍ର ସବ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଶୁଦ୍ଧକ
 ଦର୍ଶନ ଜଣିଥାଏ । କଳାକାର ଦାସଙ୍କ 'ଅମରକୋକ ଗୀତା'
 ଅନୁସାରେ, ସହସ୍ର ସବରେ ଥିବା ନିଜ, ପତ ଗାୟିକାଳ ପରେ
 ଯେପରି ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଲୀନ ଦୋରାପାଏ, ସେହିପରି ତମସ
 ଶରୀରରେ କେବଳ ନିଗାକାଳ ହିଁ ପୁଣି ଦୋରା ରହିଥାନ୍ତି ଯଦା
 ଲୋକ ଏହି ପିତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ବୁଝାଉ, କାସ ଶିତରେ ଅବାସର ଅନୁଭବ
 ପାଇଁ, ବିଶ୍ରୁତ ମଧ୍ୟରେ ଉଦ୍ଧର ଅସ୍ବାଦନ ପାଇଁ ପଥପଥାବର ଏହି
 ପିତ୍ର ବୁଝାଉ ତହିଁର ପରିକଳ୍ପନା ଯଥା ।

ପ୍ରସ୍ତୁତାବଳୀ :

[illegible][illegible]

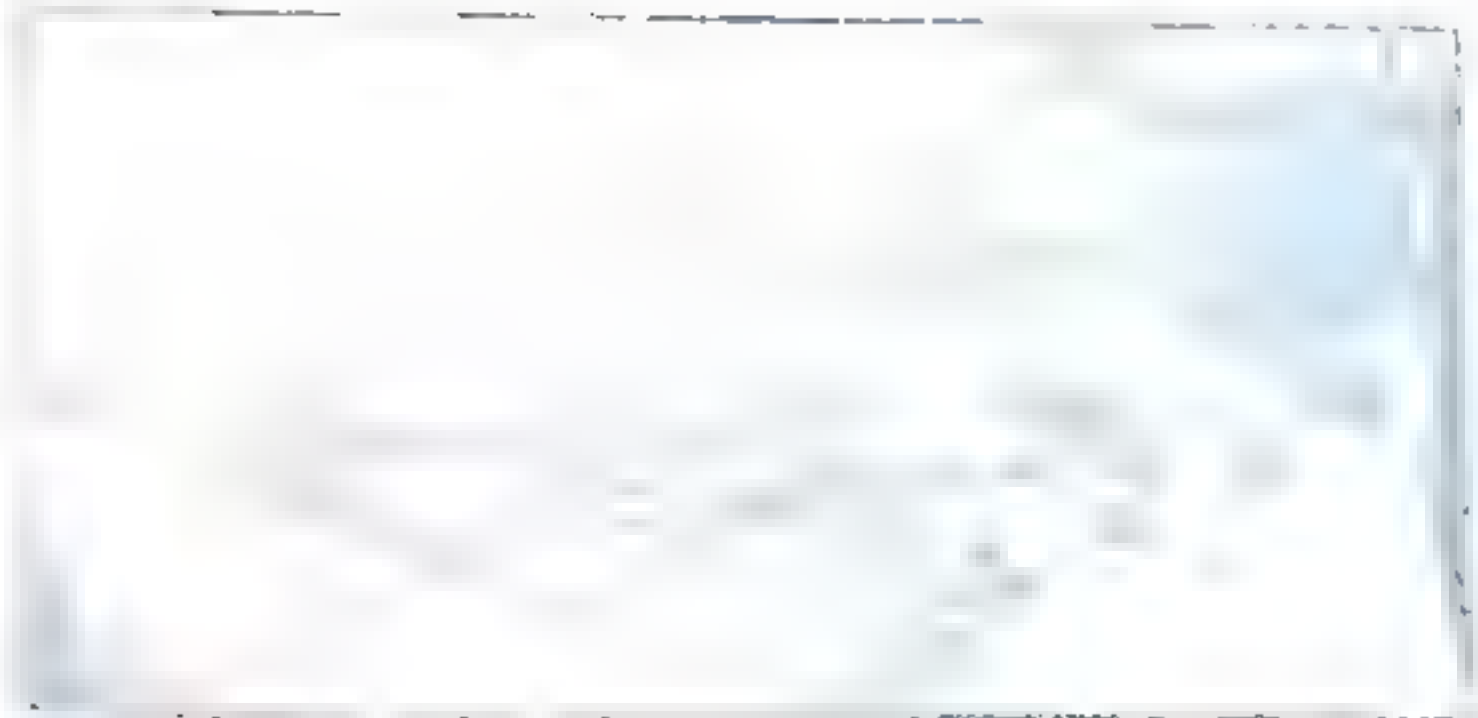
ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଏ, ପଞ୍ଚବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଣାୟାମ ପାଧ୍ୟାନରେ, ଦିଶଧାରଣିତ ସ୍ୱପ୍ନ ସ୍ୱପ୍ନଜନୀତ ମୁଖପ୍ରାଣାୟାମର ଉତ୍ତମତମ ଭେଦ କରାଉ, ବ୍ରହ୍ମରତ୍ନରେ ପରମବ୍ରହ୍ମର ସଦୃଶ ମିଳିତ ବିଶାଳବୀର ପାଧ୍ୟାନକୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଧ୍ୟାନର ନାମ ଦିଆଯାଇ ଉପରେ କ୍ରମେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହେବା କାରଣରୁ ଉକ୍ତି ଉପରେ ପ୍ରାଧିକ୍ୟ ଦେଖାଯାଇ ନଥାଏ ଏମାନେ ଉତ୍ତମତମ ପାଧ୍ୟାନ ପ୍ରାଣ ମୋକ୍ଷ ଲାଭ କରିବାର ପଥା ପ୍ରତି ପରିଣାମ କରିତ ଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଏହା ଉତ୍ତମତମ ଭେଦ କରଣ ଦ୍ୱାରା ଏମାନେ ସମସ୍ତର ଉତ୍ତମ ବ୍ରହ୍ମରତ୍ନରେ ଜଣାଯାଉଥିବା ପରମବ୍ରହ୍ମ ରୂପେ ଦେଖି କରିପାରିବେ । ଏହି ପରମବ୍ରହ୍ମରେ ହିଁ, ହିଁ, ସ୍ୱାଁ, ଧାଁ ରୂପୀ ସ୍ୱର୍ଗ କାଳିଦାସ, କଳକପ୍ତ, ସୁକପ୍ତ, ଶରାଧାସ ଓ ଦୁର୍ଗାଧର ରୂପେ ଉଦ୍ଭବ ହୁଅନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ଉପରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାଣ କାଳିଦାସ ଅବସ୍ଥାନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରକାର ପାଧ୍ୟାନ ଦ୍ୱାରା ପାଧ୍ୟାନର ଅବସ୍ଥା ଲାଭ ହୋଇଥାଏ । ଯଥା ଫଳରେ ପାଧ୍ୟାନ ବ୍ରହ୍ମରେ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ରୂପେ ପ୍ରତିଭାବ ହୋଇଥାଏ । କରତରେ ଏହି କୌଶଳୀ କରୁ ନାହିଁ, ଏକାକୀ ଏହି ବ୍ରହ୍ମକର ପଥ ନଥାଏ । ଦୀପ୍ତପ୍ରାଣ ଦେବି ବ୍ରହ୍ମ ହିଁ ବ୍ରହ୍ମ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଏହା କେବଳ ଧ୍ୟାନ ଫଳରେ ଦେବି ଆସୁଥିବାର ଅବସ୍ଥାରେ ହିଁ ଲାଭ ହେଇଥାଏ । ଏହି ଆସୁଥିବାର ଅବସ୍ଥାରେ ଅବସ୍ଥା ହିଁ ଉତ୍ତମତମ

[illegible]

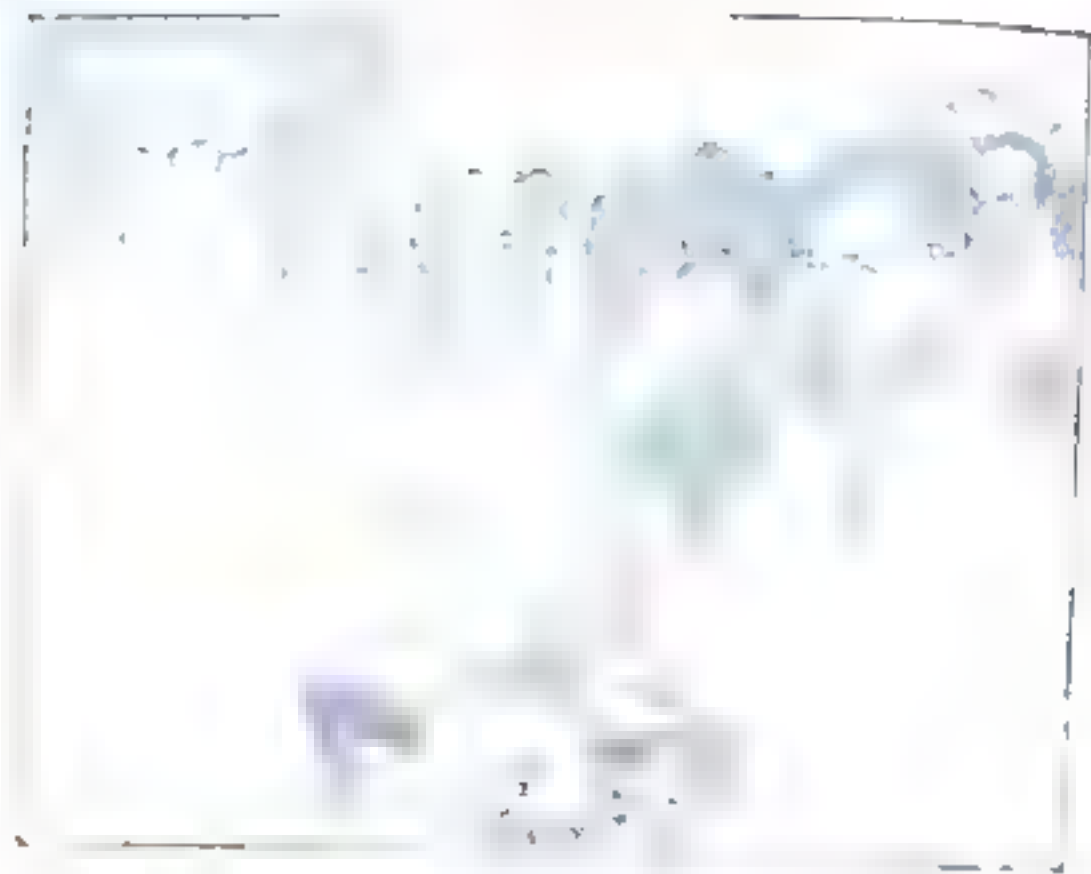

1

କଳିଙ୍ଗ କା ଶିଳ୍ପିତ ଶିଳାଲତାକୁ ଯିବାବେଳେ ଛବି (୧୯୮୦-୧୯୮୧)

କଳିଙ୍ଗ କା ଶିଳ୍ପିତ ଶିଳାଲତାକୁ ଯିବାବେଳେ ଛବି (୧୯୮୦-୧୯୮୧)

କଟକର ଏକ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନେ ଏକ ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗଦେଇଛନ୍ତି ।

କଟକର ଏକ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନେ ଏକ ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗଦେଇଛନ୍ତି ।

ଖୁବ୍ ଯୁକ୍ତ ପରିବାରୀ ପାରିଶ୍ରମିକ ଗତ ଶେଷ ଚାନ୍ଦିନୀରେ
 ଲେଖକଙ୍କ ଓ ସାପତମାସ ସୋପାନ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରାମ,
 ଶ୍ରୀ ବିହାର ମହାବଳୀ ଗୋଷ୍ଠୀରେ

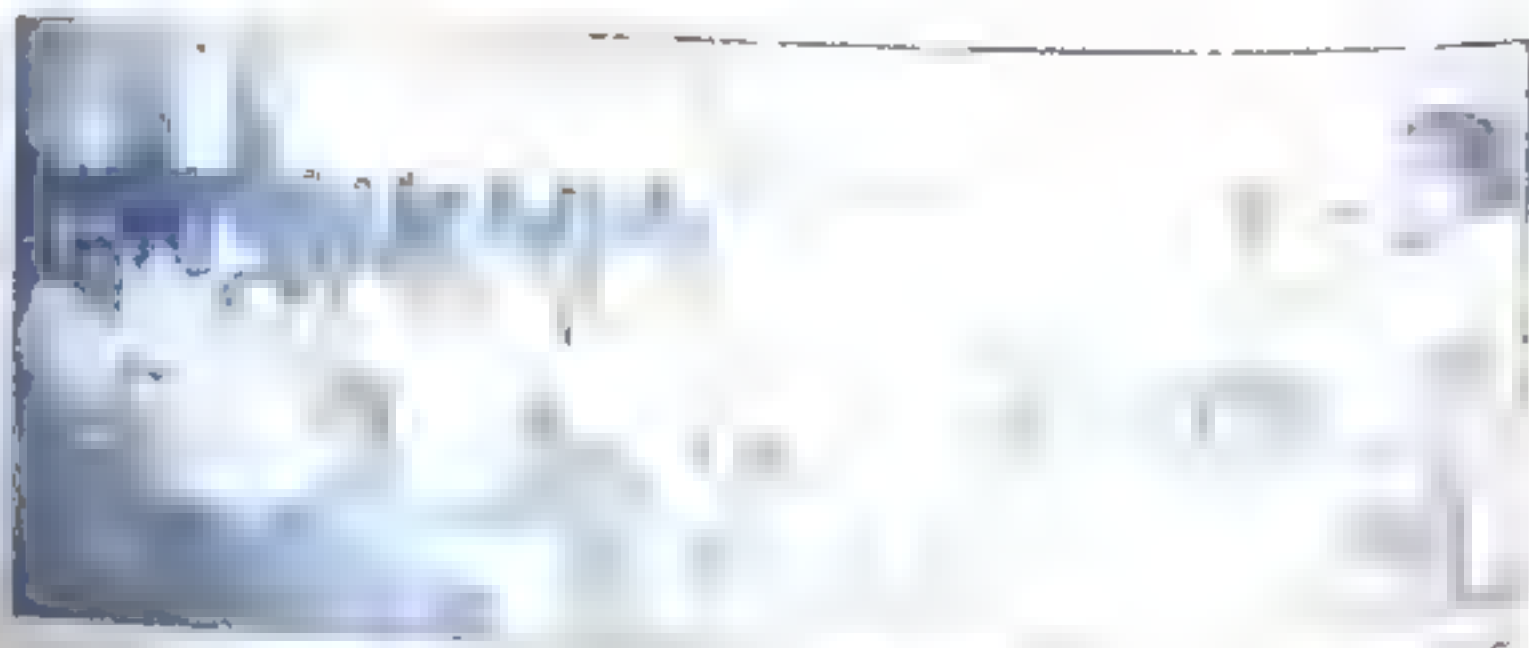

ଖୁବ୍ ଯୁକ୍ତ ପରିବାରୀ ପାରିଶ୍ରମିକ ଗତ ଶେଷ ଚାନ୍ଦିନୀରେ
 ଲେଖକଙ୍କ ଓ ସାପତମାସ ସୋପାନ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରାମ,
 ଶ୍ରୀ ବିହାର ମହାବଳୀ ଗୋଷ୍ଠୀରେ

1904-1905. The building of the University of Chicago, Illinois, U.S.A. The building is a large, multi-story structure with a prominent central tower and arched windows. It is surrounded by trees and a fence.

1904-1905. The building of the University of Chicago, Illinois, U.S.A. The building is a large, multi-story structure with a prominent central tower and arched windows. It is surrounded by trees and a fence.

କେବଳ ଉପାଦାନ ପାଇଥାଉ । ଆମେ ଯେତେବେଳେ ତୁ ଦେଖୁ
 କେବେକେ ଖୁବ୍ ଚୁପ୍‌ଚାପ ଏବଂ ଅସହାୟ ଥିଲୁ । ଏ ସମୟ
 ଖୁବ୍ ଚୁପ୍ କଲାର ଥିବାରୁ ସମାଜର ସେବା କରିବା ଆମର
 ଧ୍ୟାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ । ପରୋପକାର ଅର୍ଥ କହାଯାଉଛି
 ଅନ୍ୟକୁ କିଛି ଦେବା । କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ସମାଜଠାରୁ ଆମେ
 କିଛି କିଛି ପାଇପାରୁଛୁ । ସମାଜର ଏହି ଗଣରୁ ସେତେ ରୂପକ
 ଆମ ମାଧ୍ୟମରେ ଶୁଦ୍ଧିକାର ହୋଇଥାଏ ।

ଶରୀରରୁ ପୁର୍ବଦିନ ଆମେ ଛାଣି କରିଥାଉ । ମନ, ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ
 ଶ୍ରେୟଂରୁ ଆମେ ଶକ୍ତି ପାଇ ବାମ କରିଥାଉ । ଏହାର ବିକାଶ
 କରା ଉଚିତ ବିକାଶକ୍ରମ ଶରୀରରୁ ତପସ୍ୟା ମାଧ୍ୟମରେ ଶୁଦ୍ଧ
 ହୋଇଥାଏ ।

କେଉଁଠି କି କିଛିବାକୁ ଦେବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଯଜ୍ଞ, ଦାନ, ତପସ୍ୟା
 ମଧ୍ୟମରେ ବୁଝାଇ ଅଛନ୍ତି । ଏହା ସରସ, ସୁନ୍ଦର ବ୍ୟାସ,
 ଜାତ ଓ ଶରୀର ଶାନ୍ତରେ ଉଦାହରଣ ଦୁଏ । ଯଜ୍ଞ, ଦାନ, ତପ
 ଏବଂ ବାହ୍ୟ ଅଟେ । ମନରେ ଶୁଦ୍ଧତା ରଖି ଯଜ୍ଞ କରୁ, ଦାନ
 ଯେଉଁ ଏବଂ ତପସ୍ୟା ମଧ୍ୟ କରିଥାଉ, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ତର ବ୍ୟକ୍ତି ଲୋକ
 ଦେଖାଯିବା ଯଜ୍ଞ କରନ୍ତି, ଦାନ ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ତପସ୍ୟା ମଧ୍ୟ
 କରନ୍ତି ଏହାସ୍ଥପାଣି ଜଗତରୁ ଗୀତାରେ ଶ୍ରୀ ଉପରେ ବିଶେଷ
 ଗୁରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି । ପାଦା କିଛି କରିବାକୁ ଦେବ
 ତାହା ଉପର ପାଉଁଶିଆ, ଲୋକ ଦେଖାଯିବା ନଦୋର ମୁହଁ
 ଧିରେ ଶ୍ରୀ ଉପେ କରିବାକୁ ଉପେର ଗୀତା ପଥ ପ୍ରଦାନ
 ରୂପେ କହିତ ଦେଖାଅଛି । ଆହରିକତାର ସହ ଯଜ୍ଞ, ଦାନ ଏବଂ
 ତପସ୍ୟା କଲେ ତାହା ସହ ହୋଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଆହରିକତାର ସହ
 ନକଲେ ଅସହ ହୋଇ ଶକ୍ତି ସାଧନ କରେ ।

ଏସବୁ ପୁନଃ ଶିକ୍ଷାର ଗୁରୁ ଅଛି । ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁ ବଳର
 କରିବାକୁ ଦେବ ଏବଂ ନିଜକୁ ନିବିକେତା କରି ଶିକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇ
 ସମାଜର ଭଳି ଗୁରୁଜଠାରୁ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିବା ଉଚିତ । ଆଜିର
 ଶିକ୍ଷା ଦେଉଳି ନାହିଁ ସେଥିପାଇଁ ମୁଖ୍ୟାନ୍ତ ଆମେରିକାର ଏକ
 ପିତା "National Parent Teacher"ରେ ଏହିଭା
 ସେକ୍ସରେ ଏକ ସମାଲୋଚନା ଶୀର୍ଷକ ପାଇଥିଲା — "Current
 education as that mysterious process
 where by information passes from the
 lecture notes of the Professor through
 the fountain pen and on to the note
 book of the student without passing
 through the mind of either".

ପ୍ରାଚୀନ ଶିକ୍ଷା, ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବାକୁ
 ସେତେଟା ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ନଥିବାରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀ ମଧ୍ୟ
 ଲୋପ ପାଇଯାଇଅଛି । ମହାପୁରୁଷ ମନୁ ତାଙ୍କ ମନୁ ସ୍ମୃତିରେ
 କହିଛନ୍ତି :

"ଏତଦେଷ ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱା ଉଦ୍ଧାରାତ ସ୍ତନନ୍ତୁନଃ
 ସ୍ୱଂ ସ୍ୱଂ କରିଷ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଭିରୁ ପ୍ରଥୁକ୍ୟାଃ ଉଚ୍ଚମାନବ୍ୟଃ" ।

ପୁଣ୍ୟ ଭୂମି ଭାରତ । ସେ ତା'ର କୋଳରେ ପାଳନ କରିଛି
 ଭଗବାନଙ୍କୁ ଭାମ, କୃଷ୍ଣ ଏବଂ ନୃସିଂହ ରୂପରେ । ଆଜି ଆମେ
 କେବଳ ଭାରତ ମାତାର ପୁଣି କରିବା ପାଇଁ ଆଗଭର ଦେଉଥିବା
 ବେଳେ ତା'ର ପ୍ରାଚୀନ ଭାଷା, ସଂସ୍କୃତିକୁ ଛାଡ଼ି ବିଦେଶୀ ଭାଷାରେ
 ଭାଷାକୁ ଆଦରି ନେଉଅଛୁ । କିନ୍ତୁ ଭାରତର ଯୋଗ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପୁଣି ନିପୁତ ହୋଇ ପୁନି ଗଣିକର ଲେଖନୀରେ ଅନସ୍ତୁତ
 ହୋଇଥିବା ଭଗବତ୍ ଗୀତା ପୂର୍ବ ଆମର ଶ୍ରୀ ଲୋପ
 ପାଇଯାଇଛି । ତଥାପି ମୁଗେ ମୁଗେ ଭାରତ ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ
 କରି ରହିଛି, ଉଦ୍‌ଭୂତ ମଧ୍ୟ । ବିଶ୍ୱକବି ଉପାନ୍ତନାଥ ଠାକୁରଙ୍କ
 ଦେହ ପାଣିରୁ ଦେହଗାର କହିବା ।

"ହେ ମୋର ବିଶ୍ୱ ପୁଣ୍ୟ ତୀର୍ଥ ନାଗରେ ଧୀରେ,
 ଏହି ଭାରତର ମଜା ମାନବର ସାରର ତୀରେ ।"

ଗୀତାର ଅଠର ଭାଗ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଶୁଣିଲା ପରେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କ
 ଛନ୍ଦ୍ର ଗତ ଗଗନ ଦୋରା ଉଠିଲା କୌରବମାନଙ୍କଠାରୁ
 ଉପଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀ ପାଇପାଇଁ ନଥିବାରୁ ପାଣ୍ଡବମାନଙ୍କ ବକ୍ଷ ଗୋଟି
 ଗୋଟି କରି ଆଖି ଆଗରେ ନାହିଁ ଚାହିଁଲା । ମାତା କୁଣ୍ଡଳିକା
 ବନବାସ ଯତ୍ନରା ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ଅନ୍ତର ଭିତରେ ଗାଧି ମାରିଲା । ସେ
 କୌରବମାନଙ୍କୁ ନିପତ କରିବା ପାଇଁ ଗାନ୍ଧିବ ଧରିବାକୁ ମନସ୍ଥ
 କରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କହିଲେ — "ହେ ଅବ୍ୟୁତ ! ଆପଣଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହରୁ
 ମୋର ହୃଦ ପୂର ହୋଇଗଲା । ଗୁଁ ଆସ ଛାନ ବିଷୟକ ପୂର୍ବ
 ଲାଭ କରି । ଆପଣଙ୍କ ବଚନ ପାଳନ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
 ଅଛି ।"

"ନନ୍ଦୋପମାଂସ ପୁର୍ବିକ୍ଷା ତୁତ୍ ପ୍ରଦାନାମସାବ୍ୟୁତ
 ଶିବୋଽଗ୍ନି ଗତ ସନ୍ଦେହଃ କରଣ୍ୟ ବଚନଂ ତବ ।"

ପରମ୍ପରା,
 ଶେଷର ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ଶୁଦ୍ଧ ଭାବେ ସଂସଦ,
 ଶାନ୍ତର, ଶାନ୍ତର,
 ଶେଷର ।

[illegible]

‘ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ’ ଅଭିନବ ପୁଣି ନୁହେଁ ଏକ ପ୍ରସାରିତ ବେଦନାର ନବୀନ ପରିବ୍ୟକ୍ତି ମାତ୍ର । ସାମାଜିକତାକୁ ଦେବ, ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ-ବିଚାର ସ୍ବତନ୍ତ୍ର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବ୍ୟାପକତାକୁ ଲାଗିତରାତ୍ର ଗଢ଼ା ଗତିନୀର କାଳକ୍ରମିକ କଳାସର ବିକାଶ ଓ ସାହିତ୍ୟର ପୁଣି ପରିଗଣ । ପୁଣିକିନ୍ତୁ ନିଷ୍ପାଦନାଦ୍ୱାରା ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟକାଳୀ ପ୍ରବୃତ୍ତ୍ୟର ମନୋଜ୍ଞାନରେ ସମାଜର ଶକ୍ତିରେ ବୈତନ୍ୟ ଗତିନୀର ଯେଉଁ ବିକାଶମୁହୂର୍ତ୍ତ ନାହିଁ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରିଚାଳନାରେ ତାହା ‘ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ’ର ପାତ୍ର ଓ ସାଧକତାକୁ ତଥା ନିଶ୍ଚିତତା । ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉଚ୍ଚ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଶକ୍ତି । ବିଶ୍ୱର ଅନୌପମ୍ୟେ ସାହିତ୍ୟ ସାମାଜିକ ପୁଣି ଶକ୍ତିରେ ସାହିତ୍ୟିକ ମାୟାବାସୀର ନେତ୍ର ଓ ସାହିତ୍ୟର ସାହିତ୍ୟ ପରିପ୍ରାଣୀ । ତାହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଶକ୍ତି ପ୍ରତି ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ସମ୍ପାଦକ ଅନ୍ତର୍ଗତ ‘ସୁତରା’ ଶବ୍ଦ ଓ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ଆଦି ଭାବ । ଆଉ ଶିଶୁର ଗତିନୀ ଅନୁସାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନୀ ବେଦନା ଓ ଶକ୍ତି । ପରିଗଣକୁ ଅନୁଗାମିକ ନକଲେ ମୋଟାମୋଟ ନାହିଁ ବେଦନା ଦୋଳିତର ସୁଗମମାନୁଗତ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ କବିତା ଅନୁଗତ ଆବା ପ୍ରବୃତ୍ତି ପୁଣି ଦେବ ନାହିଁ । ଏହା ପ୍ରାୟ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପୁଣି କାଳକ୍ରମିକ ବୈଦିକ-ମହାଭାରତୀ ଚରୁକାଳ ଧରି ଲିପିଗ୍ରହଣ ଗ୍ରହଣକରି ମହାନ କବିତାସୁରେ ପ୍ରକଳ ଶ୍ରୁତିରେ ଓ ପୁଣିକିନ୍ତୁ ନାହିଁ ଦେବୁ ନୁହେଁ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ବେଦ ‘ଶ୍ରୁତି’ ସହ ବ୍ୟବହାରରେ ବୈଦିକ ଗତିନୀର ଶିଶୁ ତାହାତମାନସ୍ୟ ନୁହେଁ ନୁହେଁ ବେଦନାକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଗତି ଶ୍ରୁତିରେ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟର ତାହା ନୁହେଁ ଶ୍ରୁତି ଶ୍ରୁତି ମନେ ନକଲେ । ଏହିପରି ପ୍ରକୃଷ୍ଟାନ୍ତର୍ଗତ ବେଦର ତାହାତମାନସ୍ୟ ଓ ପ୍ରଦାନର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଗତିନୀସୁରେ । ମାନବୀୟ ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ତାହାତମାନସ୍ୟ ଗତିନୀ ଧାରା ପରିଗଣନ ଏବଂ ଶିଶୁର ପ୍ରକୃତି । ଯେହେତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଶିଶୁସାହିତ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନର କାଳର ନୁହେଁକାଳଗତିକୁ ନାହିଁ ଗତି । ଏହି ପରିଗଣନ ଧାରାରେ କେହି ଅନ୍ତର୍ଗତ ନୁହେଁ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବେଦକୁ ଦୋଳନରେ ଗ୍ରହଣକରି ଶିଶୁ ପ୍ରଦାନୀତ ବେଦକୁ ପରିଗଣନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଯେ ପ୍ରାୟଶ ଶିଶୁ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନ୍ତର୍ଗତ ।

ପଦ୍ମାବତୀ ବୈଦିକପୁର ବିଦ୍ୟାଳୟ ପଢ଼ାଳୟରେ ଆସିଲା
 ଉପନିଷଦ୍ ପୁରୀ । ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ହେଲା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ ।

ମୋର ବୁଝାଣା କପଟଶୂନ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ । ସେମାନେ ଲଜନ ପ୍ରାମାଣ୍ୟ-ଜ୍ଞାନ ଗ୍ରହଣକ୍ଷମ ନୁହାନ୍ତି । ଇନ୍ଦ୍ରିୟଦମନବାଳୀ ହୁଅନ୍ତୁ ଏବଂ ମନରୁ ନିଜ ଚରାରେ ରହୁଥିବା ସାମାଜିକ ଲାଭବରଜ୍ଞ । ଏହି ଲାଭ ଆଦର୍ଶ ଏବଂ ପବିତ୍ର ଭାବ, "ଗୁରୁ ସାକ୍ଷାତ୍ ପରାବ୍ରହ୍ମ" ପ୍ରକାଶିତ ସାଧକତା ପ୍ରତିପାଦନ କରୁ ନାହିଁ କି ?

ବୈଦିକ ଯୁଗରେ ଲାଞ୍ଜିଆବନୀରୁ ପବିତ୍ର ଲାଜ ଉଦ୍ଧାରିଥିଲା । କନକଲ୍ୟାଣ ଲାଞ୍ଜ ହିଁ ବୈଦିକ ଆଦର୍ଶ । ବୈଦିକ ପରମ୍ପରାରେ ପୁରାତନ ଲାଞ୍ଜ 'ପୁରାଣୋକ୍ତ' । ବୃକ୍ଷାଦି-ମହାଶକ୍ତି, ଯାହା କି ଲାଞ୍ଜପ୍ରତିର ପ୍ରାୟତଃ ଆଧାର । "ଏ ଲାଞ୍ଜ ପ୍ରାୟତଃ ବିବିଧ" ଅର୍ଥବେଦ ମନ୍ତ୍ରରେ ବୁଝାଣାକୁ ଗୋଟିଏ ବିଶ୍ୱ ସମାଜର କମଳ ଆଧାରରୂପେ ଦୃଢ଼ୀକରଣ । ଚେରୁଣୀ, ଓଜରୁଣୀ ବୁଝାଣା ଲାଞ୍ଜରେ ପ୍ରକୃତ ମାନବ ପଦକ । ବୈଦିକ ଶିକ୍ଷା ଓ ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲାଞ୍ଜର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜ୍ଞାନଗରିଷ୍ଠ ଓ ଚେରୁ ଓଜର ସମ୍ପଦ ନାଗରିକ ଗପନ । ଦେବତାପତି ଶିକ୍ଷା ଦିଆ ଯାଉଥିଲା-

"ଦେବୋଽସି ଦେବୋମୟି ଧେର୍ଘି ।
ବୀର୍ଯ୍ୟମସି ବୀର୍ଯ୍ୟ ମୟି ଧେର୍ଘି
ବଳମସି ବଳ ମୟି ଧେର୍ଘି ।
ଓମୋଽଘୋଽଗୋ ମୟି ଧେର୍ଘି" (୮)

ପୁରାଣୋକ୍ତ ପରିଭାଷାରେ ବେଦବିଦ୍ୟାଦାନରୁ 'ବ୍ରହ୍ମଦାନ' (୧) ହୁଏ। ଯାହାକି ଏବଂ ପବିତ୍ରତା ଦାନ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ପର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ । ବିଦ୍ୟାପୀ ବ୍ରହ୍ମ ଶ୍ରୀର ବ୍ରହ୍ମ ଶ୍ରୀର ବିଷୟକ ଜ୍ଞାନ ପରୀକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ । ପରମାତ୍ମା ପରାବ୍ରହ୍ମ ଏବଂ ମାତ୍ର ସେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଗତିରୂପେ ନିଜ ବରୁଣ, ଧର୍ମ, ବାସ୍ତବ, ରାଜା ଶିଳା ଶିଳା ନାମରୂପଧାରୀ ବିଶେଷ ବିଶେଷ ଶକ୍ତି ସ୍ୱାକ୍ଷରୀ ଦେବତାଙ୍କର ଆସ ରୂପେ ଅଧିଷ୍ଠିତ । ତେଣୁ ସେ ଶିଳା ଶିଳା ନାମ ଓ ରୂପରେ ଶବ୍ଦନାୟ । ଉପନିଷଦୀୟ ଉପଦେଶ-"ଗର୍ଭାନ୍ତର ଜାତୁତ ପ୍ରାପ୍ୟବରୀ ନିରୋଧତ"(୧୦), ଅର୍ଥାତ୍ ଉପ, ଜାତୁତରୂପ ଏବଂ ଗୁରୁ ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ୍ସାଧାର ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଜାଣି

ନିଷ୍ଠା, ଓପିକାଗ୍ରା ଓ ଅଧ୍ୟବସାୟ ବିଷୟକ ଶିକ୍ଷା :

"ଓ ବାଟମେ ମନସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା । ମନୋ ମେ ବାଟି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତା କିରୀକୀର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ । ଦେବଦ୍ୟ ମ ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରଦାୟ ମା ପ୍ରତୀକ୍ଷା । ଅନେକଧୀନେ ନାମୋଽଭ୍ୟାସନ୍ ଦେବଦ୍ୟାମି" (୧୧)

ମୋର ବାଣୀ ମନରେ ଏବଂ ମନ ବାଣୀରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଉ ଏହାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ, ଦେବବିଦ୍ୟା ସାଧନ ଦେବଦ୍ୟା ସଫଳତା ପାଇଁ ମୋର ମନ ଓ ବଚନ ଗତସ୍ଥ ଏବଂ ହୋଇ ଯାଉ । ଜ୍ଞାନ ପ୍ରାପ୍ତି ଦିଗରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ହୁଅନ୍ତୁ । ଯାହା ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରାଣକୁ ଶୁଣି ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ନିଜ ପରମ୍ପରାକୁ ନାଶକି, ତାହା ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ନ ହେଉ । ମୋର ବିବାହାନ୍ତ ଏକ କାଳ ହୋଇଯାଉ । ପଠନ ଓ ବିଜ୍ଞାନରେ ମୋର ସାରା ଦିନରାତି କରୁ, ପ୍ରାଣୁଗତି ଓ ବିଦ୍ୟାରେ ନ ଯାଉ । ଶ୍ରୀମତ ଶ୍ରୀମାତା ଜଗନ୍ନାଥ-

"ସ୍ୱପ୍ନ ବ୍ୟାପାରରେ ପ୍ରାଣୁ ଲଭେ ନର" (୧୨)

ମନୁଷ୍ୟ ନିଜ ନିଜର ବ୍ୟାପାର ନିଷ୍ଠାରେ ପଡ଼ିତ ରହେ ହେଲେ । ପ୍ରାଣୁ ବିକଳାଭାବରେ ।

ଖୋରା ଅନ୍ତର୍ଗତ :

ସଂସାରର ଲୋଭ ବହୁ ପ୍ରତି ଆପଣ ଓ ମୁହା ଦ୍ୟାତପାଇଁ ଅଭ୍ୟାସକାରୀ ବୁଝାଣାକୁ ବେଦବ୍ରହ୍ମଙ୍କର ପବିତ୍ର ଆଦେଶ-

"ବରଣା ବାଦ୍ୟମିତ୍ ପର୍ବ
ପବିତ୍ର କରଣ୍ୟ କରତ୍
ତେନ ବ୍ୟକ୍ତେନ ହୁଆତା
ତା ଶ୍ରୀମତ ବ୍ୟାସ ଶ୍ରୀମତ ଧନମ୍" (୧୩)

ରୋଗରେ ପ୍ରତିରେ ପଶ୍ୟାଧିପତି, ପର୍ବ କଲ୍ୟାଣସ୍ୱରୂପ ପରା ପରିତ୍ୟାଗ । ପରସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲୋଭ୍ୟା ଲୋଭ୍ୟ ବହୁ ତାଙ୍କର ଦେହରୁ ସମ୍ପ୍ରଦ- "ସର୍ବ ସର୍ବ ବିଭୁତି ମତ୍ ସର୍ବ" (୧୪), ଅର୍ଥାତ୍ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ଅଂଶ ବିଶେଷ । ତେଣୁ ଲୋଭରୁ ସତ୍ୟ ସ୍ମରଣ ରଖ । ଅନ୍ତର୍ଗତ ରହ । ଲୋଭ-ହୁତା ଦ୍ୟାତ କର । କେବଳ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସେବା ରୂପ ବାମି ଏବଂ ଧର୍ମ ଆଚରଣାଦି ବ୍ୟାପାରମାନଙ୍କୁ ବିଷୟର ସମାବେଶ ଉପରେ ରଖ । ଉପନିଷଦ ବୁଝାଣା ଉଦ୍ଧୃତି ହୋଇ ପ୍ରତିଜ୍ଞାବଦ୍ଧ ହୁଏ-"ଉଚ୍ଚ ବର୍ତ୍ତମାନୀ । ସତ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନୀ ଉଦ୍ଧାତକରୁ । ଦେବଦାନକରୁ" (୧୫) । ଏହାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ "ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ପବିତ୍ର କଲ୍ୟାଣକାରୀ ନିୟମର ଅଧିଷ୍ଠାତା ମଧୁବାଣୀ ଓ ସତ୍ୟ ଲାଭର ଅଧିଷ୍ଠାତା, ଲାଭରେ ପ୍ରାଣୁ ମୁକ୍ତି ହୁଅନ୍ତି-କର୍ତ୍ତବ୍ୟ-ମୋଡେ ଲୋଭକରୁ ; ଶାନ୍ତବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରଦତ୍ତ କଲ୍ୟାଣକର ଉପଦେଶାବଳୀକୁ ପବିତ୍ର ପ୍ରାଣର ପ୍ରସାର କରିବାକୁ ଶକ୍ତିପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବକ ମୋର ଗୁରୁବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତୁ ।"

ଉପରୋକ୍ତରେ ଓପିକାଗ୍ରା ଦେବଦ୍ୟା ଶିଳ୍ପ ବୁଝାଣାଙ୍କ କଥାରେ ବିପଦି ଗନ୍ଧାର ସଂକଳ୍ପ-ବାଣୀ ଦୋଳିକାଟି ଦେଖିବା--ସୁଶିଳା-

"ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବେଶେଷ ଶ୍ରୀମଧ୍ୟମ ଦେବୀ
ଉଚ୍ଚ ପରମ-ମାନ୍ୟ ନିକମ୍ୟ
ସିରି ଉଦ୍ଧୃତୁଣୀ ସମ୍ପଦୁକି-
ବ୍ୟାସେନ ଦେବଦିତା ସାମାୟୁଷ" (୧୬)

ବିଦ୍ୟାପୀ ବୁଝାଣା ନିଜର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକର, ସତପାଠୀମାନେ ସମସ୍ତ ମାନବ ସମାଜର କଲ୍ୟାଣ- ସାଧନ ଅର୍ଥେ ପ୍ରାଣୁରେ ଆପଣାର ଶୁଭବିଦ୍ୟା ଓପିକା - ଲାଭପାଇଁ ପ୍ରାଣୁନା କରେ । ହେ ଦେବଦାନୀ ! ପ୍ରାଣୁ ଦେବଦାନ କାଳରେ ଉଦ୍ଧୃତା ଶୁଣେ । ପର ନିଜ, ଉଦ୍ଧୃତି ମୋ କାଳରେ ନ ପଡ଼ୁ ! ଆଶୁରେ ତର ଦୁର୍ଗ୍ୟ ଦେଖେ । କୀର୍ତ୍ତନର ଅଧ୍ୟାୟତନ ଉଦ୍ଧାତକାଳେ କୌଣସି ସୁପ୍ରାଣ ପ୍ରତିରେ ନ ପଡ଼ୁ । କୀର୍ତ୍ତନକାଳ ଉଦ୍ଧୃତ ଆଶାଧନରେ ବିଦୁ । ଅଭ୍ୟାସର ପ୍ରାଣୁ ଓ ସୁପ୍ରତ ଦେଉ, ଯାହାକୁ ପ୍ରାଣୁ ଉଦ୍ଧାତକ ବାସ୍ୟରେ ଲୋଭ ପାରିବି । ମୋର ଆଶୁ ନିକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଲୋଭ ବିଭାସରେ ବ୍ୟସ୍ତିତ ନ ହେଉ । ଦୁଃସ୍ଥରେ ଉଦ୍ଧାତକଙ୍କର

ନୀଳମାଳା ଥାଉ । ଏହି ମହନୀୟ ଭାବ ଆଧାରରେ ଗଢ଼ିବା
କବିତା କବିତାରେ-ହାତରେ ଆସୁ କାନ-ପାଟି ହରକରି
ବସିଥିବା ପିନୋଟି ନାଲିତର ଚିତ୍ର । ଆମେ କଥାରେ କହୁ,
ନାଲିତର ଚିତ୍ରଟି ; ନାଲିତର ଚିତ୍ରଟି ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ।

ବେଶଜ ନିଜ ଦମାଦରୁ ନିଜ ଅସୀୟ ଦୁନିବର
କଲ୍ୟାଣପ୍ରାପ୍ତି କର ମନୁଷ୍ୟର କାମ ? ନା, ଦେବତା ସଂକୀର୍ତ୍ତ ଓ
ପଥପାଟି ଚିତ୍ରନରୁ ବେଦବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ନିଜ
ପାଠକରୁ

“ସତେ ସତେ ସମୀପରେ
ଦେବା ନେମାଟେ କୁରୁ କାମ
କୁରୁ ପ୍ରକାଶ୍ୟାଭାବେ ନିଜ ପରିଚୟ”

ଏଥିରେ ପ୍ରମାଣ ଲୋକ ଏବଂ ପ୍ରଭୁଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ କାମନା
ନିଶ୍ଚୟାନ୍ତର । ବେଦର କାମୀ ଦେଇ-“ସ ନିଜ ପବନୁ କା
କର କା ନିଜାସ ପବନେ । ଗାୟତ୍ରୀପାଠ୍ୟ” (୧୭),
ପଥାତ କରୁଣ ଆସର ଲୋକ, ଅସ୍ତ୍ର ପାଟି ପରୁ ଏବଂ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରତି
ମଧ୍ୟ କଲ୍ୟାଣ କାରକ ହୁଏ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରେ ଶିକ୍ଷାଦାୟକ ପରେ ବୃହତ୍ୟା ଶ୍ରୀମଦ
ପଞ୍ଚମାଣ୍ଡି ପଡ଼େ । ତାହାପରେ ବୃହତ୍ୟାକୁ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତରେ
ପୁରୁଷ ଚରିତ୍ରପାତ୍ର ପ୍ରଭୃତ କରାଯାଏ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରୁ ବିଦ୍ୟା
ଲଭ୍ୟ ଗାୟତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପୁରାଣରେ
ପ୍ରକଟକରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଧର୍ମର ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ।
ବୃହତ୍ୟାକୁ ଗାୟତ୍ରୀ ଶିକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ, ଯଥା-“ବିଦ୍ୟା ଦେ । ଧୂମ-
କର । ସାଧ୍ୟାସାଧ୍ୟା ପ୍ରମାଣ”, ଗାୟତ୍ରୀ (୧୮) । ବେଦିତ
ଅନୁଷ୍ଠାନର ପଥ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ଆଦେଶ ପଥ ପ୍ରମାଣିତ
ହୋଇପାରେ ।

ଓଡ଼ିଆ ପଦ୍ୟ ଉପରେ କର । ଶାସ୍ତ୍ରପାଠ ପ୍ରାଧିକାରୀ
କର । ପ୍ରାଧ୍ୟାୟ-ବୃତ୍ତ । ଧୂମ, ପଥାତ ପଠିତ ବେଦାନ୍ତର ପରେ
ପଞ୍ଚମ ପଥା, ବେଦ, ଗାୟତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଏବଂ ଉପାଦେୟ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ-ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରୁ ନିଜା କାଳରେ ବେଦେ ପ୍ରମାଣ କର
ନାହିଁ । ଅନାଦିକରେ ଏପରି କର ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଆଦ୍ୟର ଧ୍ୟାନ
କର ନାହିଁ । ଏହିପରି-ପ୍ରମାଣର ପ୍ରମାଣ କର । ବେଦ
ବାସ୍ୟ, ପିନ୍ଧାକାଳରେ ଅବଦେଶ କର ନାହିଁ ।
ଗାୟତ୍ରୀ ପାଠକ

“ନାମୁକରଣ କର । ପିନ୍ଧାକାଳ କର । ଅସ୍ତ୍ରୀୟ ଦେଶ
କର । ଅତିଥି ଦେଶ କର ।” (୧୯)

୧୦. ପିନ୍ଧା, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ ଅତିଥିଙ୍କୁ ଦେବତାଙ୍କର କବିତାକୁ ଏଥିରେ
ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି କବିତାକୁ ପୁଣ୍ୟ କବିତା
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କର ନିଜ ନିମନ୍ତାକ କର । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
କର । ବିଦ୍ୟା କର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଦେବତାଙ୍କର ଆଦେଶ ପାଳନ
କର । ସେମାନଙ୍କୁ ପଦ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରୁଣ କରୁଣ ।

ବେଦର ଉପଦେଶ “ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବିଦ୍ୟାଦାୟକ ପଦ୍ୟର ଧ୍ୟାନକୁ
ଧ୍ୟାନ କରେ ମନୁଷ୍ୟ ଆତ୍ମାକୁ । ବେଦ ଧ୍ୟାନ ହୁଏ ।

“ବେଦର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ” ଶାଳରୁ “ପୌନର୍ଜୟ” ବା ବିଷ୍ଣୁ ବସୁନ୍ଧର
ରାବେଦ୍ୟ ହୁଏ ପ୍ରମାଣକୁ ନିଜ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଦେଶର, ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସବୁ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରତି ସଦାକାଳ ପୋଷଣ କରିବା
କରଣ ବେଦର ମହନୀୟତା ବେଦର ପାଠ୍ୟର ଅନ୍ତ
ବେଦେଶୋଟି ବେଦର ଉପଦେଶର ଅନୁଷ୍ଠାନର ମଧ୍ୟରେ
ବିଦ୍ୟା-ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ କରାଯାଇ । “ନା ବିଦ୍ୟା ଧ୍ୟାନ”- ମନୁଷ୍ୟ,
ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ କାଳର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତାକରଣ କର ନାହିଁ । “ନା
କେ”-ବିଦ୍ୟାରେ ଉପ କର ନାହିଁ ଆସ କଲ୍ୟାଣାପ୍ତେ
ପବନ-“କେତା ପ୍ରମ-“କେତା ପ୍ରମ” (୨୦), ଅସ୍ତ୍ର ବେଦ
ପଞ୍ଚମ କର ଏବଂ ପଞ୍ଚମରୁ ପ୍ରମାଣ ଦେବତା ପ୍ରମାଣ କର ।
ପ୍ରମାଣର ଶାଳରୁ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବେଦର ଶାଳରୁ ପ୍ରମାଣ ମହନୀ
କର ।

“କା ଶ୍ରୀ ପ୍ରମାଣ୍ୟତାକୁ ପ୍ରମାଣ୍ୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରୁ
କା କୋଷ ବୃହତ୍ୟାପ୍ରତିଷ୍ଠାତ ପ୍ରମାଣ କରାଯାଉ

ଏହାର ଉପାଦେୟ ପ୍ରମାଣର ମଧ୍ୟରେ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପ୍ରମାଣର ପ୍ରମାଣ
ପ୍ରମାଣ ଓ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ମଧ୍ୟ ଓ ଏବେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କରିବା କରୁଣ ।
ଏହିପରି ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଅନୁଷ୍ଠାନ ବେଦ ବେଦାନ୍ତ ପ୍ରମାଣ,
ପାଠ୍ୟ କୁ ପ୍ରମାଣର ଶ୍ରୀ-ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ଅବଳାୟକୁ ମନୁଷ୍ୟ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରମାଣ୍ୟ କରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପାଠ୍ୟ କରୁଣ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନିତି ପ୍ରକାଶନ :

ପ୍ରମାଣ ଶାଳରେ ମନୁଷ୍ୟ ଆଦି କରୁ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶାଳ ବା
ଶାଳାଦି ପ୍ରମାଣର ପ୍ରମାଣ ପରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର କାଳରୁ
ବେଦେ ପ୍ରମାଣର ପ୍ରମାଣ । ପ୍ରମାଣ ନିତିକ ଦେଶ
ପ୍ରମାଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦେଶର ପ୍ରମାଣର କାଳରୁ
କରାଯାଏ, (୨୧) କାଳର ଓ କାଳର ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରମାଣରୁ
ମନୁଷ୍ୟର ଦୁରବସ୍ଥା ଦେଶ । କାଳର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶ୍ରୀ ଓ
କାଳର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବେଦର ପ୍ରମାଣ କରାଯାଉ ନାହିଁ
ପ୍ରମାଣର କାଳର-କାଳର ମଧ୍ୟ କେହି କାଳର ପ୍ରମାଣରୁ
ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ବେଦି କାଳର ପ୍ରମାଣରେ ଆଦିକେ ନାହିଁ ।
ପ୍ରମାଣର ପ୍ରମାଣ, ଏହାକୁ ବେଦର, ପ୍ରମାଣର, ବିଦ୍ୟାଳୟ, କାଳର,
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଆଦି ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ମନୁଷ୍ୟରୁ ପ୍ରମାଣ
କରୁଣ । ଏପରି କି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର କାଳର ପ୍ରମାଣରେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରାମାଣେ ନିଜର ପ୍ରମାଣର କାଳର
ପ୍ରମାଣ କରିକେ ନାହିଁ କି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରମାଣ ମଧ୍ୟ କରୁଣ ନାହିଁ ।
ଏହି କାଳରୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କାଳର ମଧ୍ୟରୁ କରିବା ପ୍ରମାଣର
କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରମାଣର ଆମେ ଦେଖିବାକୁ
ପାରି ନାହିଁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ବେଦ, ପ୍ରମାଣର, କାଳର ପ୍ରମାଣ କରିବା
ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଏବଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ପ୍ରମାଣ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆଦି
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣରୁ । ଯେ କାଳରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ ବେଦିକ
ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣରୁ ହୁଏ କରାଯାଏ । ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
“ପ୍ରମାଣ” ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ଏବଂ
ପ୍ରମାଣ ପ୍ରମାଣ । ତାହା ଆମରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆଦି କର
ହୁଏ ?

“ଉତ୍ପାଦନବେଞ୍ଚରୁ କୋଟିକୋଟି
ପାଟାଧାନ ଉଦ୍‌ଗ୍ରସ୍ତ
ସତ୍ୟ ପୁଲକିତ ଉଦ୍‌ଗିଷ୍ଟି
ଅନ୍ଧାରାକାଶ ପରାପତନ”(୧୦)

ପ୍ରବ, ପ୍ରସାଦ ଦେଲେ ପ୍ରାଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉକ୍ତ ପ୍ରାଣେ ଦେଲେ
ନିହାରିବାରୁ । ନିହାରିବାରୁ ଦେଲେ ପ୍ରାଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।
ଉକ୍ତଦେଲେ ବାଳ୍ୟ ଶିକ୍ଷାର ଉପାଦେୟ ପ୍ରାଣେ ଦେଲେ
ଆଜି ନିହାରିବ ପ୍ରାଣ ।

ପ୍ରତିଦିନ ମୁଗରେ, ଘନାତନ ଆର୍ଥ୍ୟ ପରମାର ପଂଥାନ
ଆବରେ ବେନ, ବୋବାଦି ଶାଶା ଧର୍ମ ସମୁଦାୟର ପୁଣି ଦେଲା ।
ସେ ବରୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଜଗିବୁଧାନ ଧର୍ମ । କେନ ଆଗମ ଶାସ୍ତ୍ରରେ
ଜଗିବ ନିର୍ଦ୍ଦାଶ ବିଶ୍ୱାସର ବ୍ୟାପକ ଚେତନାକୁ ଅବତାରଣା
କୋସ ରହି ଆସନ୍ତୁଥିଲୁ ପରମ ଚେତନ ଉପାଧିବଧୁ ପଦ୍ମବ୍ୟ
ଦେଲୁ "ଆସନ୍ତୁକି ବାଧନ" ଧର୍ମ" ବେନାନଙ୍କ ମୁଖ ମର ।
ଦେଲୁଗାରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଶୁଧମରୁ "ଆବରଣାତନ" ଶିକ୍ଷା
ଦେଲାପ୍ରାୟାଶା ବେନାନଙ୍କ ମହାବୁଦ୍ଧ, ଅଧୀର ନିବୁଦି ମାଣିକେ
ପାଣିତ ଦେଉଥିଲେ । ଅନ୍ଧାର ଗନ୍ଧର୍ବ, କାୟ-ମନେ କାୟାରେ
ଶୈବକରୁ ଅବତ୍ୟ, ହିଂସା, ବୈଦ୍ୟ, ବୈଧୁନ ଓ ପରିଶ୍ରାମୀ
ଅପକମୀରୁ ନିରୁଦ୍ଧ ଗର୍ବ ଉଦାନ ଜଗିକାନ୍ତ ହୋଇ ପାଣିକେ ।
ଗାଟି ଦୁଇପାଶିନରେ 'ଶୁଣବ୍ୟ' ପାଶା ବାଦିକ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଦେଉଛି ।
ଗୁଣାଉ କଥା, ଶୁଣୁନୁହ-ଶିକ୍ଷା ବିଶ୍ୱାସକ କେରୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ
ଦୁର୍ଘ୍ୟମାନ ସେଥିରେ ଦେଖିବାକୁ ନିରୁଛି । ଏ କାଳର
ବିଦ୍ୟାଧୀମାନଙ୍କୁ ତାହା କେତେଦୂର ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ବା ପ୍ରେରଣା
ଯୋଗାଇବ, କହିହେଉ ନାହିଁ । କେବଳ ଚତୁର୍ବିଶ୍ୱାସକ ପଠିତ
ପୁସ୍ତକଗତ ଜ୍ଞାନଠାରୁ ପରବର୍ତ୍ତୀତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ଜ୍ଞାନ ଲାଭର
ସମ୍ଭାବନା ହେବ, ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଧର୍ମିକ ଆଶା ଜଗିବାକୁ କଥା ।

ଆମର ସାମ୍ରାଜିକ ପଦ୍ଧତି-ସଂସ୍କୃତିରେ ଏମିତି-ସମିତ କାଳର
 ଗୁରୁତ୍ବ ଯଥେଷ୍ଟ । ଭବିଷ୍ୟତ ଆତ୍ମ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦ୍ର କାରିଆନ
 ହୁଏ କୃତ୍ତ ନଥା ଏମିତିଆରୁ ଆଣି ଭାରତ ଦୁଃସ୍ଥିତିରେ ଉଦ୍ଧାର
 ଦଶାକାଳୀ ପର ଆଦିବାସୀ ବର୍ଗି ଥୋଇଛି । ଏବେ ତାଙ୍କ
 ପରିଶ୍ରମ ଏ ଦେଶବାସୀ ତାଙ୍କେ ଦାୟିତ୍ବ ଭାରଦେଇ, ଆତ୍ମିକ
 'ପଦରେ ଶିଂ ଉଦ୍ଧାରଣ', ପୁଣ୍ୟକୀ ଭବିଷ୍ୟତର ପୁଣ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ
 ଗୁଣିତର ଆଶୁରେ ପଦେ ବହୁ ଉଦ୍ଧାର - ପଦେ
 ଲୋକାଦିପ୍ରଶାସନୀ ଦୃଷ୍ୟ । ପଦେ-ଶୋଭନ ଶୋଭାକୁ
 ଉଦ୍ଧାରଣା ଲବିତାପଦ ଗୁଣ କାଳତର; ପୁଣି ଉପରେ ପଦକ୍ଷେପ
 ଅତିପାଳ । ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ଏମିତିକେଶିକ କାଳ ବିଶ୍ୱାର
 ଦେଶ୍ୟ ଉଦ୍ଧାରଣା ଉଦ୍ଧରେ ଆଦିତ୍ବ ଶିଶୁ ବିପଦର ମୁକ୍ତ ।
 ଭାରତ ଲଳି ଗଦାର ଉଦ୍ଧାରଣା, ଏକାନ୍ତ ପଥାପ ପ୍ରବେଶ ଦେଶ
 ବିଗନ ବିପଦୀୟତା ଶିଶାର ଦେଶ୍ୟ । ଉଦ୍ଧାରଣା ଆତ୍ମ୍ୟ
 ପଦକ୍ଷେପ-ସଂସ୍କୃତି-ଏମିତି-ପଦକ୍ଷେପ-ପଦକ୍ଷେପ ଶିଶୁ ଗଦାଦେଶ୍ୟ ।
 ବିଦେଶିକ ଶିକ୍ଷାପଦକ୍ଷେପ ପଦକ୍ଷେପ ଦେଶ୍ୟ । ପାଣ୍ଡବ ଶିଶୁ
 ବିଶ୍ୱରେ ବିଦିପାସିନ ଶିଶୁର ଗଦାଦି ଶିଶୁଗଦା-ପଦେ ଉଦ୍ଧାରଣା
 ପାଣ୍ଡବ ଶିଶୁ ଶିଶୁ ଏ ଦେଶର ମୁକ୍ତମୁକ୍ତର ପଦକ୍ଷେପ ମଣିଷଗଦା ଶିଶୁ
 ପଦକ୍ଷେପ ଦେଶାଳିଆ ଦେଶର ଏକ ପ୍ରକାର ଆପଦପଦ କଦିତ ଦେଶ୍ୟ
 ପଦକ୍ଷେପ ବିଶ୍ୱାନର ବିଶ୍ୱାସ୍ୟ ନିଷ୍ପଦପଦନ । ଉଦ୍ଧାରଣା ଶିଶୁଗଦା
 ଶିଶୁଗଦା ଓ ନବ ଆଦିତ୍ବର ପଦକ୍ଷେପ ଅନୁପଦ୍ୟ ।

ଏବେ ଶିଶୁ ଶିକ୍ଷା, ଶିଶୁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରାଚୀନ ଓ ଏବଂ ବିକାଶ
ବିଶ୍ୱକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ଉଠେ । ଏହା ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ
ଏବଂ ପ୍ରଗତି ପ୍ରାପ୍ତିପ୍ରାପ୍ତି । ନାମ ଏହାର ପିଲାମାନଙ୍କୁ
ବିଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ । ଅନ୍ୟ କିଛି ଉଦାହରଣ, ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ବିକାଶ,
ଆଧୁନିକ ଚର୍ଚ୍ଚା ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଉପଯୋଗୀ ପ୍ରଦାନକାରୀ ପ୍ରଦାନକାରୀ
ଜାତୀୟ ଉପକରଣ ପ୍ରଦାନକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆମ ଶିଶୁ ଶିକ୍ଷାର ମୌଳିକ
ଲକ୍ଷ୍ୟ ହୁଏ । ପୁଣି ଆମ ଶ୍ରେଣୀ ଶ୍ରେଣୀକାରୀମାନଙ୍କରେ
ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ, ବିକଳ ବିକଳ, ମଧୁର
ମନୋ-ପରିଚାଳନା ଜାଣିପାଆନ୍ତୁ କାହା, କିପରିକି ଏହା
ଉପକରଣ ଆମ ଶିକ୍ଷା ବିଷୟ ଗ୍ରହଣକାରୀ । ବିଭିନ୍ନ ଉପକରଣ ଅନୁକ୍ରମ
ଦେଖି ଦେଖି (୧୫: ୧୫୩-୧୯୦୮) ମଧୁରମାନ ଉପକରଣ
ଶିଶୁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରକଳ୍ପେ ମନୋହର ପ୍ରଦାନକାରୀ । ତାହାଦ୍ୱାରା
ଉଚିତ "ରେ ଆପଣ ନିଜାପରିକାରୀ" ଉଚିତ ପ୍ରତି ଉପକରଣ ନିଜା
ବିଜ୍ଞାନକାରୀ ଉଚିତ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଉପକରଣ କଳରେ ଗାନ
ପ୍ରଦାନକାରୀ । ପ୍ରକଳ୍ପ ଉପକରଣ ପ୍ରକଳ୍ପେ ଉପକରଣ ଉପକରଣ,
ଉପକରଣ ପ୍ରକଳ୍ପେ । ଉପକରଣ ପ୍ରକଳ୍ପେ "ଉପକରଣ" ଶିଶୁଶିକ୍ଷା
ପ୍ରକଳ୍ପ ଏକ କମଳାକାର ପ୍ରକଳ୍ପ ।

ଅଧୁନିକ କାବ୍ୟାଳୟରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ଉପଯୁକ୍ତ ନାଟ୍ୟିକ କାବ୍ୟ
ପରିବେଷଣ ଆବଶ୍ୟକ । ନବୋତ୍ଥାନ ଗାନବୀର ଗୁଣାଧ୍ୟାୟ ଓ
ସାମାଜିକ କ୍ଷତି ଦୂରଣ ଯୋଜନା । ପୌରାଣିକ ଗଳ୍ପ ପରାକର୍ଷଣ
ବିଧାନଗଢ଼, ପୁରାତତ୍ତ୍ୱିକ ଯାତ୍ରା ବାହାଣୀ, ବିଶ୍ୱପାରିତିତ
ଅଧ୍ୟାଧୁନିକ ବିଜ୍ଞାନଦ୍ରୁଷ୍ଟ ପାଞ୍ଜିକ ଚଳାଚଳିତା ବିଶ୍ୱସ୍ତକ
ବିଷାଦାନୁରାଗ ଶିଳ୍ପର ନିଷାପ ପ୍ରଭୃତି ଦ୍ରୁତି ବର୍ତ୍ତନାକୁ ଦେଖ ।
ନିଜୁ ନୀତିରୁ ପଳେ, ପରତଃ ପ ପାଞ୍ଚ ଉତ୍ତରା ନିନନ୍ଦେ ବେଦିକ
ଶିଳା—“ସଂସ୍କୃତରେ ସରସ୍ୱତୀ” ଲେଖା, ଅର୍ଥାତ୍ ବିଦ୍ୟାଗ
ଅଧ୍ୟାୟୀ ଲେଖି ପରସ୍ପତିଙ୍କ ଉପାଶୁ ଓ ପଦ୍ୟପରିଚୟ ନାଟ୍ୟଗଢ଼,
ପରାକ ଓ ପରିସ୍ତା ପ୍ରକାଶର ଅଭିଳାଷି ଇତ୍ୟେ । ଶାନ୍ତି ଏ ବିଧି ଆତ
ଉଚ୍ଛ୍ୱସି ବିଧି ? ବିଲୋଚନାତୀର ଉଚ୍ଛ୍ୱସେ—“ଗୁରୁନାମେ ଶାନ୍ତି
ପରାସର, ଶାନ୍ତିନାମେ ଗୁରୁପରାସର ଏବଂ ଉତ୍ତମ ବିଦ୍ୟା ପରାସର
ଦେଖା ଉଚ୍ଚିତ” । ଏ ଲିପିବ୍ୟବସାୟ ଏ ମୁଦ୍ରାରେ ବେଦପତ୍ରର
ଆଶା ବରାଯାଇପାରେ ବିଶ୍ୱାସ ।

ଆମର ଆଦି ଏକ ଶିକ୍ଷାକ୍ଷର ଯେତେ । କୌଣସିକ ସମ୍ପ୍ରତିଭେ
ଆମେ ନାହାନ୍ତି । ସାମ୍ପ୍ରତିକ ପ୍ରଗତିର ବ୍ୟାପିତା ଆମର
ସ୍ପର୍ଶି । ଗଣ ଜଗତରେ ଆମେ ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତ ପୁଣି
ବେଶ୍ୟାଛୁ । 'ପ୍ରଗତିବାଦ' ନାମରେ ନବପୁର ବିଶେଷିତ ।
ଉପଯୋଗୀ ଅପ୍ରତିବଦ । ତଥାପି ପ୍ରାଚୀନ ମୁଖ୍ୟତା ଅନ୍ତର
ପୁଷ୍ପକୁଳି ଦେଇ ଏକାକୀ କରାବାରୁ ଯଥାର୍ଥ ପ୍ରଧାନ
ପାଦରେ ।

ଉଦାହରଣ :

(କ) ବି.ବି. ୩/୧
(ଘ) ଗୋବିନ୍ଦ ବିହାରୀ, ଗଢ଼ା
(ଙ) ଗୋବିନ୍ଦା ବିହାରୀ, ଗଢ଼ା
(ଚ) ବି.ବି. ୨୫୦ ୧/୨୨/୧
୨୫୦ ୨୫୦ ୧/୨୨/୧

- [illegible]

ଶ୍ରୀମତୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ,
ପ୍ରଧାନ/ ଉପାଧିକାରୀ, ଶ୍ରୀମତୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ-୧ ।

ବେସ୍ପିଟାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ‘ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଶରୀ ଆନ୍ଦୋଳନ’ ଶୀର୍ଷକ ସଭାରେ ଗ୍ରନ୍ଥ ଜଲ୍‌ସନ ରାଜ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ
ଶ୍ରୀ ସବିତାରାଉ ଓରାମ୍ବ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କେଉଁଇତି (୧୪/୧୧) ।

ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟରେ ସମାଜ ଓ ବ୍ୟକ୍ତି ଚରିତ୍ର

ଶ୍ରୀ ଲାବଣ୍ୟବନ୍ତ ସାହୁ

ଏବେ ଆମ ଆଗରେ ଆର୍ଥିକ ସମସ୍ୟା ହିଁ ଗୁରୁତର ଚର୍ଚ୍ଚିତ ପ୍ରସ୍ଥ କରିଛି । ଅଭାବ, ଅନାବନ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ଅନାଥ ମାନସିକ ସ୍ଥାନି ତଥା ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବରେ ବିପତ୍ତି ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କ ବ୍ୟାପ୍ତି ଗଢ଼ିତ; ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କ ଦେଖି ପଡ଼ିଛି । ଏବେ ଏହା ଯେ ପୁରାତନ କାଳରେ ଯେ-ବନ୍ୟା, ବାଦ୍ୟା, ମରୁତ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ତଥା ଅଭାବ ଅନାବନ ସାମାଜିକ ଚରିତ୍ରମାନ ଓ ବିଦେଶ ମଧ୍ୟ କେତେକ ମାତ୍ରରେ ଥିଲା । ଏହାସତ୍ତ୍ୱେ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତ ସାହିତ୍ୟ ବାଦ୍ୟମୟତା ଓ ଅନୁଗତ ଦୁଃଖ ଯେ ଅନେକ ବାଧା, ବିପ୍ଳବ, ସାତ-ପ୍ରତିପାତ ସାମାଜିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତି ଚରିତ୍ରରେ ସଦାଶୁର ତଥା ଗୁଣାବଳୀ ବ୍ୟାପ୍ତି ଶୁଣିବା ଚତୁର୍ଦ୍ଦିନି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ନୀତି ଥିଲା ।

କେବଳ ଗୁଣାବଳୀ, ପୁରାଣ, ନୀତିକଥାଗୁଡ଼ିକରେ "ସଦାଚରଣ"ର ବିଷୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିତ ସଦ୍‌ଗୁଣ (Virtue) ତଥା ପୁରୁଷ (vice)ର ପ୍ରାକ୍ତିକ ଦର୍ଶନ ଦିଆଯାଇଛି । ସମାଜକୁ ପୁରୁଷାନ୍ତର, ପୁରୁଷାନ୍ତର ଚରିତ୍ର ନିର୍ମିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଚରିତ୍ର; ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସମାଜ ଭାବରେ ପରିଗଣିତ ହେଉଥିଲା । ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନେଇ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନେଇ ସମାଜ ତଥା ସମାଜକୁ ନେଇ ଶାସ୍ତ୍ରଗୋଳ ଦୁଃଖ । ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିର ଚରିତ୍ରଗୁଣକୁ ସମାଜ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ପୁରୁଷ ତଥା ପୁରୁଷିତ ହେଉଥିଲା । ପ୍ରାଚୀନକାଳରେ "ସଦାଚରଣ"କୁ ହିଁ ପମ ବୋଲି ଅଭିହିତ କରାଯାଉଥିଲା । ମରୁଗୁଣରେ "ଆଶୁର ଚରଣୋ ଧର୍ମ" ; ମହାଭାରତରେ- "ଆଶୁର ଗୁଣୋ ଧର୍ମ" । "ଆଶୁର ଗୁଣୋ ଧର୍ମ" ବଶିଷ୍ଠ ଗୁଣରେ "ପରମାଶୁର ହିଁ ଧର୍ମ" - ଏହାର ଦୁଃଖ ଓ ଅନ୍ତେ ।

ସଦାଶୁର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବରେ - ନିର୍ଭୟତା, ସଦାଶୁର, ନିର୍ଭୟତା, ମାନସିକ ପ୍ରବୃତ୍ତି, ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ - ପରାସ୍ତତା, ପ୍ରବୃତ୍ତି, ସ୍ୱାଭାବିକତା, ସଦାଶୁରତା, ବିଶେଷତା ତାହା ଆଦି ମହତ୍ତ୍ୱର ମହତ୍ତ୍ୱ ଆଦି । ଗୁଣାବଳୀ କେବଳ - ମହତ୍ତ୍ୱ ବ୍ୟକ୍ତିଗାଳି ବ୍ୟକ୍ତି - ଭଗବାନ ଶୌଚନ ଶୁଦ୍ଧ, ମହାଶୂର, ସଦାଶୁର, କର୍ତ୍ତା, ଶ୍ରୀବତ୍ସତା ଏବଂ ଶାସ୍ତ୍ରନେତା ମହାଶୂର, ବିଶେଷ ବାଦ୍ୟ, ବାଦ୍ୟ, ଆଶୁର, ଆଶୁର, ଆଶୁର, ସଦାଶୁର ଏବଂ ବିଶେଷ ଶୌଚନ ଶୂଚିତ ଶାସ୍ତ୍ର ଆଦି ଶୌଚି କନମାନସରେ ଉଦ୍‌ଜୀବିତ ଅଛନ୍ତି ।

ବ୍ୟକ୍ତିର ଆଚରଣ, ସାବଧାନ, ଅଜ୍ଞ-ଜ୍ଞାନୀ ପ୍ରବୃତ୍ତି, ଶର-କଳ ବ୍ୟାବହାରକୁ ହିଁ ଧାରା ଚରିତ୍ର ପୁରୁଷାନ୍ତର କରାଯାଏ । ମହାଭାରତ କେତେକ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖା- ଗୁଣାବଳୀ ପ୍ରାଚୀନ, ପ୍ରାଚୀନ ଶାସ୍ତ୍ର, ବରମାନ, ବିଦ୍ୟାତ, ଶୌଚି ସେବା, ଅନ୍ତ ବସ୍ତ୍ର ପଥା ପାଦାୟ ଚରିତ୍ର ଅସଦାଶୁର ସଦାଶୁର ବଶିଷ୍ଠ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତିଭାଧ୍ୟ, ବିଦ୍ୟାଦାନ, ସମସାଧୁବର୍ତ୍ତନ, ପୁରୁଷାନ୍ତ, ସଦାଶୁରତା ତଥା ସଦାଶୁରତା । ଯେ ଦେଖୁ ସଦାଶୁରତାକୁ ମାନବୀୟ ଧର୍ମ ଭାବରେ ମରୁ ଗୁଣାବଳୀ କର୍ତ୍ତା ଶୌଚି ଶୌଚି ସଦାଶୁରତାରେ ସଦାଶୁର ଲକ୍ଷଣକୁ ସେ ଶୌଚି ଶୌଚି ଶୌଚି ।

ପ୍ରତି, ଜନା, ସଦାଶୁରତା ଶୌଚିତ୍ବ ନିଶ୍ଚୟ ।
ଧର୍ମବ୍ୟାପ୍ତିତ୍ବରେ ପରମ ଧର୍ମାନ୍ତର
(ମହତ୍ତ୍ୱ)

ବାମନ ପୁରାଣରେ ସଦାଶୁର ବ୍ୟକ୍ତିର ସଦାଶୁର ସଦାଶୁର ବଶିଷ୍ଠ ଦିଆଯାଇ କୁହାଯାଇଛି ।

"ସଦାଶୁର ବ୍ରହ୍ମବ୍ୟାପ୍ତିତ୍ବ ବାମନ ମହତ୍ତ୍ୱେ ଶୌଚି
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟମନାସାନ୍ତର ସଦାଶୁର ବ୍ୟାପ୍ତିତ୍ବ ।
ନିର୍ଭୟତା ଶୌଚି ଶୌଚି ଶୌଚି ଶୌଚି ଶୌଚି"

ଅଥାତ୍ ସଦାଶୁରତାରେ ସଦାଶୁର ବ୍ରହ୍ମବ୍ୟାପ୍ତିତ୍ବ, ଦାନ, ଯଜ୍ଞ, ଅନୁପାତନ, ଶୌଚିତା, ଦୟା, ଅଦିତ୍ୟ, ଜନା, ନିର୍ଭୟତା, ଶୌଚିତା, ସଦାଶୁର, ମହତ୍ତ୍ୱମାନା, ତଥା ଶୌଚି ଶୌଚି ଶୌଚି ।

ଶିଶୁ ପୁରାଣରେ ମହତ୍ତ୍ୱ ପରାଶୁର ମହତ୍ତ୍ୱ -
"ସଦାଶୁର ପ୍ରାଚୀନ ସଦାଶୁରତା ଲକ୍ଷଣମ୍ ।
ସଦାଶୁର ବ୍ୟାପ୍ତିତ୍ବ ଧର୍ମ ନିର୍ଭୟ ଶୌଚିତା ଶୌଚିତା ।

* * * * *

“ସାଧୁର ଶ୍ରୀଗଦୋପାସ୍ତ୍ର ସଜ୍ଜତ ସାଧୁକାଳେ

ଦେଶାନ୍ତରାଳେ” ଯନ୍ତ୍ର ଦଦାୟତା ସ ଉଦ୍ୟତେ ।”

ଅଥାତ୍ ସଦାଶିବେ ଥିବା ପଦ୍ମ ଶବ୍ଦ ପଞ୍ଚମ ପଞ୍ଚମ ସାଧୁ
ବାବେ ଅଟେ । ଅଥାତ୍ ସଞ୍ଜମ ପ୍ରଭୃତିର ଆବେଶ ହିଁ ସଦାଶିବ
ଅଟେ । ଦେଶ ଗୁଡ଼ି ବିହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ହିଁ ସଦାଶିବୀ ଅଟେ ।

ଉତ୍ତର ଗୀତାରେ ମଧ୍ୟ ସଦାଶିବୀ ବ୍ୟକ୍ତିର ଗୁଣା ନିରୂପଣ
କରି ଯଥାର୍ଥରେ ବୁଝାଯାଇଛି ଯେ— ଉଦ୍‌ଗୁନ୍ଧାତା, ସ୍ଥାନ ଓ
ଯୋଗଯୁକ୍ତମନ, ଦାନଶୀଳତା, ଦୃଢ଼ାୟା, ତପ, ଅହିଂସା, ଗତ୍ୟ
ଭାଷଣ, ଶେଷ ସୁନ୍ୟତା, ବ୍ୟାଧି ପରାସ୍ତତା, ଶୁଦ୍ଧ ମନଶ୍ଚିତ୍ତି,
ନିଃସଂସାର, ପ୍ରାଣୀପ୍ରତି ସ୍ତୁତ୍ୟସ୍ତତା, ଶୈଶ୍ୟବୀରତା, ଶେଷ,
ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ସମା, ଶୈଶ୍ୟ, ଅଦ୍ବୋଦ, ନିରାଶିଷତା ଇତ୍ୟାଦି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ନିଷ୍ଠାର ଉପାଦାନ ।

“ପଦ୍ମାଭରତ”ରେ ମଧ୍ୟ “ଶୀଳତା” ଉପରେ ଯୋଗ
ଦିଆଯାଇଛି ।

“ଧର୍ମଃ, ସତ୍ୟଃ, ତଥା କୃତ୍ୟଂ ବଳଂ ଶେଷ ତଥାସାଧନମ୍ ।

ଶୀଳଗୁଣା ମହାପାତକ ପଦା ନାଶ୍ୟନ୍ତ ସଂସାରମ୍ ।”

ମନ-ବାଚ୍ୟ ତଥା କର୍ମରେ ଗୁରୁପ୍ରାଣୀ ପ୍ରତି ଅଦ୍ବୋଦ, ଅନୁଷ୍ଠାନ
ପ୍ରଦର୍ଶନ ତଥା ଅନୁଶୀଳନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ଶୀଳତା
ବୁଝାଯାଇଥାଏ ।

“ନିଃସଂସାର-ଶେଷତ-ତାପ- ତଥା ଜାତନ ବିଧିରେ ଯେପରି
ପୂର୍ଣ୍ଣର ପ୍ରାଣ୍ୟ ସତ କରାଯାଏ ସେହିପରି ସଦାଶିବୀର
ଶେଷତାକୁ ତାତପରି “କୃତ୍ୟ-ଶୀଳ-ବିଦ୍ୟା ତଥା କର୍ମ”ରୁ
ନିର୍ବାହଣ କରାଯାଇଥାଏ ବୋଲି ଶୁଣିବା ନୀତିରେ
ବୁଝାଯାଇଛି । ଯଥା: -

“କୃତ୍ୟେ କଳେ ପରୀକ୍ଷତେ

ନିଃସଂସାର ଶେଷତ ତପ-ତାପନିଷ୍ଠ

ତଥା କୃତ୍ୟେ ପ୍ରଭୃତ୍ୟଃ ପରୀକ୍ଷତେ

ଶୃଙ୍ଗେନ ଶୀଳେନ କୁଳେନ କର୍ମଦା ।

ତୀକ୍ଷ୍ଣକୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ତଥା ପୁଞ୍ଜର ଶେଷତା କର୍ମରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ
କର୍ମାତ୍ମକ ସରସ୍ବତୀ ତଥା ପୁରୁଷାତ୍ମ ଶେଷତା ଧରଣ
ପ୍ରାଣ୍ୟକ ।

ଉତ୍ତମ ଶୈଳ ଯୁକ୍ତ, ନିଷ୍ଠାପର ତଥା ସୁଶିକ୍ଷିତ ନାଗଶୀଳସ୍ତୁ
କେବଳ କିନ୍ତୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ହୁଏ । ଯେଉଁ ଦେଶର ନାଗଶୀଳ ଯେତେ
ପରିମାଣରେ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ, କର୍ମାତ୍ମକ, ବିଚେରଣୀୟ, ଅଧ୍ୟବସାୟୀ
ବ୍ୟବସାର

ତଥା ବୃନ୍ଦାବତୀ ସେହି ଦେଶ ସେହି ପରିମାଣରେ ଶାନ୍ତ, ସମ୍ପୃକ୍ତ
ତଥା ପ୍ରଶାନ୍ତିଶୀଳ ।

ଉପନିଷଦଗୁଡ଼ିକରେ ନିହତ ସମୁପଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବଦା ନାଶ
ନିବେଶ କରି ଆସିଛି ।

“ଉତ୍ତଂ ବଦ । ଧର୍ମ କର । ସ୍ବାଧ୍ୟାୟାଦ୍ବାପ୍ରମତଃ ।

ନାଚୁଦେବ ଭବ । ପିତୃଦେବ ଭବ । ଆଶ୍ଵସ୍ୟାଦେବ
ଭବ । ଅତିସ୍ତୂ ଦେବ ଭବ । ଶ୍ରବୟା ଦେସ୍ବମ ।”

(ଚୈତ୍ତିକୀଦୋପନିଷଦ)

ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ରୋଗକୁ ଦୋଷ ମୁକ୍ତ, ନିମ୍ନ ତଥା ପବିତ୍ର ଉତ୍ତରକୁ
ଦୋଷ ବୋଲା ଅତରତ ଆମ ଜାନରେ ପ୍ରଶାନ୍ତିତ ଦେଖି ।
ଯଥା: -

ଅର୍ହେନା ଦୀବ୍ୟଃ (ସ୍ବର ବେଦ)- କୁଆ ଖୋଜ ନାହିଁ । ନ
ପରାଶି ସମୁଦେସ୍ବତ୍ (ଚୈତ୍ତିକୀୟ-) ପରାଶୀ ସଙ୍ଗ କର ନାହିଁ ।
ନା ଦୈବ୍ୟାଃ ପୁରୁଷାନ୍ ପୁରୁଷ ଅଧିକ ଗଭୀର ମନୁଷ୍ୟ ଓ ପଶୁକୁ
କଷ୍ଟ ଦିଅ ନାହିଁ । ନ ପୁରୁଷ ପିତୃବେଦ (ଚୈତ୍ତିକୀୟ) ମନ୍ୟପାନ
କରି ନାହିଁ । ନା କୃତ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟତା ଧନନ (ଯମ୍ବୁ) ଅପର ଧନରେ
ଲୋଭ କରି ନାହିଁ । ଗଦ୍ୟାଦି

ସମାଜରୁ ପରିମୁକ୍ତ କଷ୍ଟକା ପାଣି ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବରେ ଯେଉଁ ଶୈଳ
ନିଷ୍ଠାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼େ— ସେଥିପାଇଁ ବେଦ ବିନୋଦି
ଉପାଦାନ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଯଥା:— କର୍ମ, ଉପାଦାନ ଓ ଛାନ,
ପଞ୍ଚକରଣ ନିମ୍ନଲିଖ ଦେଖ ଯାଏ, ଉପାଦାନ ଓ କର୍ମରେ ତା’
ପ୍ରତିଫଳିତ ଦେଖନ୍ତୁ ।

ଉତ୍ତଂ ବର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଠ ସ୍ବରୂପାମ ଦେବା

ଉତ୍ତଂ ପଶ୍ୟେନାଞ୍ଚିତ୍ ସ୍ୟଦ୍‌ଗୁଃ

ସିଦ୍ଧିରଶୈଷସ୍ତୁତ୍ୟଂ ସଞ୍ଜନତି

ବ୍ୟାସେନ ଦେବାହିତଂ ଯଦାସ୍ତୁ ।

ଅଥାତ୍— ଆମେ ଜାଣରେ କେବଳ ମଙ୍ଗଳକଥା ଶୁଣିଛୁ ।
ଆଜ୍ଞା ଆମ ଚକ୍ତିସରେ କେବଳ ଭଲ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହିଁ ଦେଖିବା ସର୍ବ
ଅନୁକର କରିଛୁ । ନିମ୍ନରୁ ପ୍ରତି ଆଉରେ, ଗୁପ୍ତର ଶରୀରରେ
ସର୍ବଦା ସ୍ଥିତିପ୍ରାଣ କରି ଉତ୍ତର ପ୍ରତୀ ଆସୁଛୁ ପ୍ରାୟ କରିଛୁ

ସହିପରି ଶୁଭକାମନାରୁ ବ୍ୟକ୍ତିର ଉଦ୍‌ବେଗରେ ନିହତ ପବିତ୍ରତାର
ପ୍ରକାଶ ନିଶ୍ଚୟ ।

ସତ୍ୟ ଉପରେ ଦେଖିବା ସଂହତି ନିର୍ଭର କରେ । କେବେ
କେବେ — ସଂ ଗହସ୍ବଂ ସଂ ବଦଧୁନ ।”

ଅଥାତ୍ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଶୁଭ— ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦୁଃ,
ଦେଶର ନେତ୍ରକୁ ତପସ୍ବରେ ବେଦ ଉପେ— “ବଦ୍” ଭାବେ

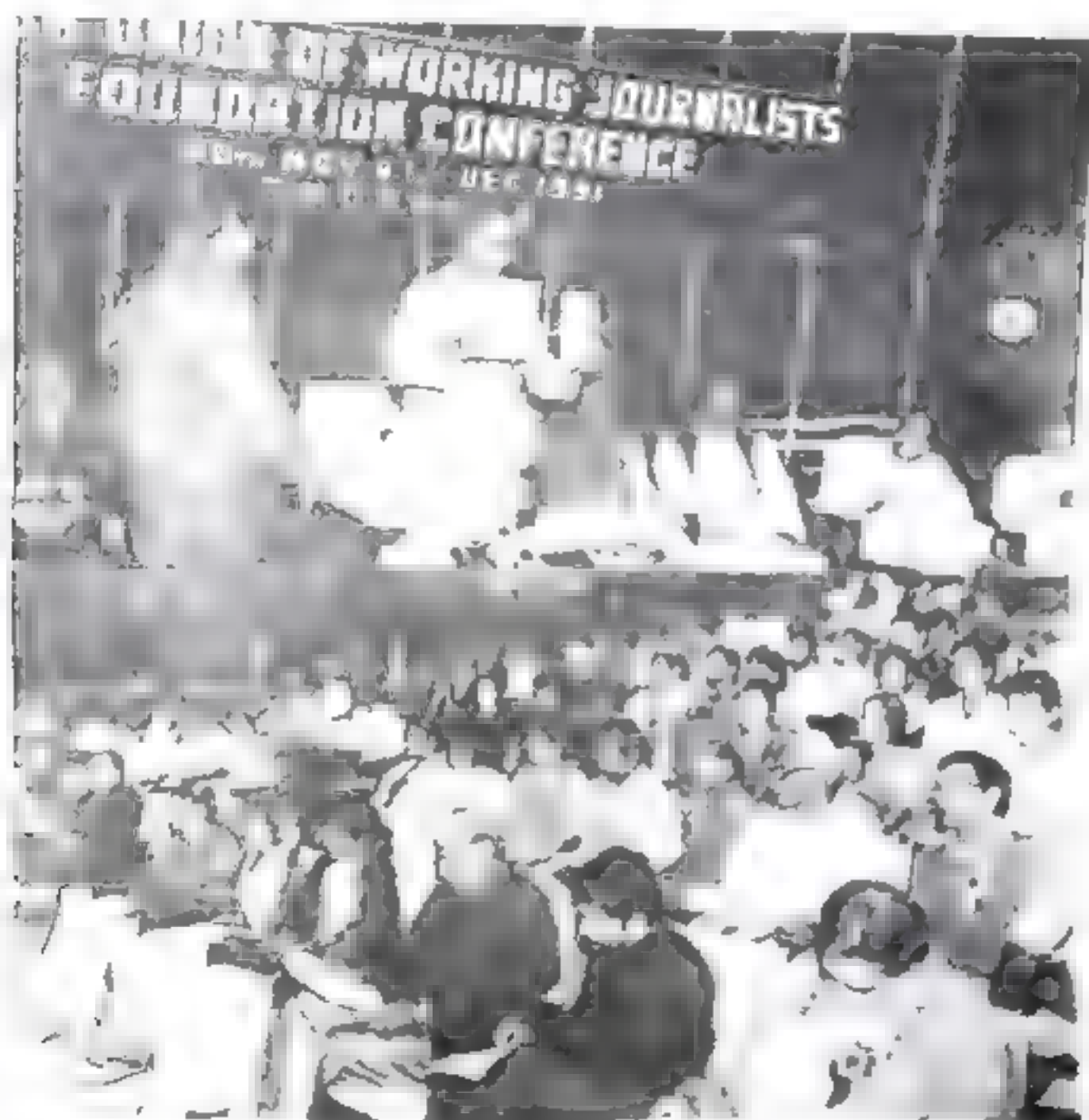
ମାଣ୍ଡୁଆର ପୁରୋହିତାଃ (ଯେଉଁଠି) ଅଧିକ ଆମେ ଆପଣା
 ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପାରିବାନ ହୋଇ ପୁରୋହିତ (ନେତା) ଭାବରେ କାଗୁଡ
 ହେବା । କ୍ୟାବିଡୁରୁ ଜାଗ୍ରତ ତଥା ଆସପଣିର ଅଭିଭୂତି ନିମିତ୍ତ
 ପ୍ରୋହାରିତ କରି କୁହାଯାଇଛି- "ପରା ଶ୍ରୀଃ ଶ୍ରୀମନ୍ ମହିଃ"
 ଅର୍ଥାତ୍ "ସର ଏବଂ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀମନ୍ ମୋ ଭିତରେ ମହତ୍ତ୍ୱ ଅଛି ।"
 ମୁଁ ନ ଗଗନନ" ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ୱପ୍ନା (ଯେଉଁଠି) ଅଧିକ-କାଗୁଡ
 ଶ୍ରୀଶ୍ରୀମନ୍ ପ୍ରଦ । ନିମ୍ନ (ଆକସ୍ୟ) ଦରିଦ୍ରତାର ପ୍ରଜା କାଗୁଡ ।
 'ଆଗୋହର ମାଗମା' କାଗୁଡେ କାଗୁଡେହନ-
 ଅଧିକ ଉଚିତ ହେବା ଏବଂ ଅଭିଭୂତି ହେବା ପ୍ରତ୍ୟେକ
 ନୀତିର ଲକ୍ଷ୍ୟ । "ଗତ ହସ୍ତ ସମାହାର-ସହସ୍ର ହସ୍ତ ଗ"-କରି-
 (ଅଧିକ) ଅଧିକ ଗହେ ହାତରେ ଏକାଠି କଲେ - କହାର
 ହାତରେ କହି ଦିଅ

ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ନାଗରୀକକୁ ନେଇ ଦେଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପଥରେ ଆଗେଇ
 ଯାଏ । ଚରିତ୍ରରେ କଳା ପଶିଲେ ତାଙ୍କ ଦୁର୍ଗମ ଗୁଣ

ହୋଇଯାଏ । ଆକସ୍ୟ, ପ୍ରମଦାଶୋରୀ, କଳାକାରୀ,
 ବୁଦ୍ଧାଶ୍ରେୟୀ, ଜନତା, ଅସଦାଚରଣ, ଏସବୁ ଚରିତ୍ରର ଗୁଣ ପାଇଁ
 କିଏ ଦାୟୀ ? କାହିଁକି ଚରିତ୍ରରେ ସାବିତ୍ରୀନ ତଥା ବିଶ୍ୱାସିକ
 ଲବନ ପରିଚୟେ ସଂକୀର୍ତ୍ତ ସ୍ୱାଧୀପତ୍ତା ଉଠୁଛି ।

ଅନ୍ୟ ଓ ମୁଖ ସମାଜଗତ ଆମର ଜାଣ ହେଉ । 'କଟିଷ
 ଜାଗ୍ରତ ପ୍ରାୟ ବରାଣ ଗୋଧଡ'- ଉଠ । କାଗ ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲାଭ
 କର ।

Pay & Accounts Officer,
 At/P.O.-Talcher Thermal,
 Pin-759101

ପ୍ରଜନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର ବର ଗାଉରକେନ୍ଦ୍ରାପାରେ ବାସିନ୍ଦାବାରୀ
 ସାମାଜିକ ସଫଳ ଏକ ପଟିକା ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରୁଛନ୍ତି ।

ଗୋଟିଏ ଦେଶ ଗୋଟିଏ ଜାତି

ମୁଳ ରଚନା : କେ. ଏମ୍. ସୁନ୍ଦରୀ
ଅନୁଲେଖନ : ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ମହାପାତ୍ର

ପ୍ରାୟଶଃ ଆଜି ସମସ୍ତଙ୍କ ଶିରରେ ପାଣିର ଚଢ଼ିଛି । ଆମେ ଯେଉଁ ପୋଷାକ ପରିଧାନ କରୁଛୁ, ଯେଉଁ ଲୋ ଶାରୀରୀୟ ଶକ୍ତିରୁ ଯେଉଁ ସେତୁ ନିର୍ମାଣ କରୁଛୁ ଏ ସବୁ ପରମ୍ପରା ଅଂଶ ବିହୀନ । ବିଜ୍ଞାନର ପ୍ରଗତିରୁ ଜୀବନର ବସ୍ତୁତାକୁ ନିପକରଣ, ପାତାଳି ନିର୍ମିତା ବଦଳାଇଲେ । ତିନୁ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଥମ ଲକ୍ଷଣ ହେଉଛି ନୀରବଶିଳ୍ପ । ଏହା ଅତୀତରୁ ଆସେ, ବର୍ତ୍ତମାନରେ ନିଜକୁ ଖ୍ୟାତପ୍ରଖ୍ୟ ଏବଂ ଇତିହାସରୁ ବୁଝି ଦେବା ପାଇଁ ଆସେଇଗଲା ।

ସଂସ୍କୃତିମାନଙ୍କର ଇତିହାସ ଅନୁସାରେ କେତେ ଦେଶାଧିକ - ମୌଳିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ପ୍ରଣାଳୀ ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ପରମ୍ପରା ଗଢ଼ିତ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ରହି ପୁଣି ସାମାଜ୍ୟ ଗଢ଼ିତ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ନିଜକୁ ଖ୍ୟାତ ପ୍ରଖ୍ୟ କରିପାରେ ।

ବୈଦିକ ଆର୍ଯ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିର ଉପରେ ଆଧୁନିକ ଇଉରୋପୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ମୌଳିକ ନିୟମାବଳୀ ଦେଖି ଶୁଦ୍ଧ (The Cosmic order) ଏହା ଏକ ଏବଂ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ । ବହୁତାଂଶର ବୈଦିକ ତଥା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପଦ୍ୟର ପଦ୍ଧତି ବିସାଦୀର ରହି ପ୍ରସ୍ଥିତ ନୀରବଶିଳ୍ପ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିଥିଲେ ।

ଭାରତ ବିଶ୍ୱର ଯେଉଁ ଆମ ସଂସ୍କୃତିର ମୌଳିକ ନିୟମାବଳୀ । ଗୀତାରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ରହି ଯେ ଯଥା ମା ପ୍ରପଂଚ୍ୟସ୍ତେ ତମ ଚର୍ଯ୍ୟକ ଜନାନ୍ୟହମ୍ ଦେଉଛି ଇଉରୋପୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ଧନ ବିଷୟକ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ତଥା ଉତ୍ତର ଇଉରୋପୀୟ ଯାହାକି ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସରୁ ସମାନ ଯେ ।

ଦତ୍ତ କି ପାଣିର ଚାଳନାପାତ୍ର ଦେଉଛି ଶୁଦ୍ଧ ଯେଉଁ ଗୁଣ ଯାହା ଅଭାବରୁ ପଡ଼ି ପାଇଁ ଶକ୍ତିରୁ ସାମାଜ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀରପାତ୍ର

ଆଜି ମନରେ ପ୍ରସ୍ଥିତ ପ୍ରାୟ କାଳରେ ଯଦୁରୁ ଶୁଦ୍ଧ ବୋ ପଦ୍ୟର ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଉଛି ଲୋକର ଜୀବନର ଶୁଦ୍ଧତା । ଚନ୍ଦ୍ର କନିକା ଆଦିପଦ୍ୟର ଦ୍ୱାରା ଦେହ ଏବଂ ମନର ଶୁଦ୍ଧତା ଆସିଥାଏ । ଏହି ଲୋକର ବିଶ୍ୱାସର ଆମ ସଂସ୍କୃତିର ଜୀବନ ପ୍ରାୟତଃ ଶିରରେ ପୁନଃ ପୁନଃ ଚଳି ଯାଉଛି । ଇଉରୋପୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ପଦ ବିବର୍ତ୍ତନ

ବିଷୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ବୋଲେ ତାହା ସମ୍ପଦ ଗୋଷ୍ଠୀରେ

ନବଦଳିତ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ ଅଧିକ ବିକାଶ କରେ ନୁହେଁ । ଯେଉଁ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ରହି ଯେଉଁ ପ୍ରଥମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଶେଷ ପ୍ରଶ୍ନ ଜୀବନ ପାପନ କରେ ।

ବିଜ୍ଞାନର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାରିବାରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରତି କରେ । ପରିବର୍ତ୍ତନ ନୀତିକୁ ଯେଥୁପାଇଁ ଦେବତାଙ୍କ ସହିତ ଗୁଣନା କରାଯାଇଥାଏ । ଉପନିଷଦ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ କହେ ପିତା ଗୁଣ ପାଇଁ ଦେବତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା । ମାତା ଗୁଣପାଇଁ ଦେବତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।

ବୈଦିକ ଆର୍ଯ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିରେ ଆଧୁନିକ ଶାନ୍ତ ବହୁ ଉଦ୍ଧୃତ । ଯେ ଶାନ୍ତି ଶିଳ୍ପର ନୁହେଁ, ଯେ ତା'ର ବିଶ୍ୱାସନୀୟତା ଆଧାର ପିତାମାତା ମଧ୍ୟ । ଗୋପପାତ୍ର ଆଧୁନିକ ଲୋକତାଙ୍କର ସମାନ ବିଶ୍ୱାସ । ଏହି ଲୋକରେ ଶୁଦ୍ଧ ପରମ୍ପରାର ପ୍ରସ୍ଥିତି । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପାତ୍ର ଶକ୍ତିରୁ ଜାତ ପୁଣି ତା ଲାଗି ଏହି ଲୋକ ଲୋକର ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଗଲା ।

ବୈଦିକ ଇଉରୋପୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ଗୁଣଗୁଣ ସମୟ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଯେତେ ବିକାଶ ଦେବା ଶକ୍ତିରୁ ବି ବୈଦିକ ଲୋକପାତ୍ର ଲୋକାତ୍ମକରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦୋଷର ଶୁଦ୍ଧି । ଲୋକ ମଧ୍ୟ, କେତେକ ଶେଷତା, ପରମ୍ପରା, ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୁନଃ ଲୋକ, ଲୋକତାଙ୍କର ସଦାଶୟନ ଦେବା ତା ଗୁଣରୁ ପ୍ରାୟତଃ ବେଦବ୍ୟାପୀ ଧୂନୀତ ହେଉଛି ବୈଦିକ କାଳର ପ୍ରକାଶ ପକାଉଛି । ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅତୀତରୁ ମହାନ ବୈଦିକ ଗୁଣମାନଙ୍କର ଅନୁଗାମୀତା ଆର୍ଯ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିରୁ ପ୍ରକାଶିତ କରିଥାଏ ।

ପ୍ରାୟଶଃ ବହୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମାନ ମାଧ୍ୟମରେ ବହୁ ଜାତି ସମ୍ପର୍କିତ ଗୋଷ୍ଠୀରୁ । ସେମାନଙ୍କର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ ଗୁଣ ସମୟରୁ ପ୍ରତି କରାଯିବ ।

ଆର୍ଯ୍ୟ, ନାୟ, ଅପ୍ପର ଆଦି ନ ଦିନରେ କେତେ ମହାଶକ୍ତିରୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏକାକୀ ହୋଇଯାଇଛି । ଦୂରଦୂର ଆଦି ପ୍ରାୟଶଃ ଲୋକରେ ସେ ସବୁର ବ୍ୟକ୍ତି ନେତା ହେବାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ।

କେହିକି ଡାକିଲେ ଆସିବୁ ଏହି ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବୁ ପଡ଼ି
ଏହିକି ପ୍ରସଙ୍ଗ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହୋଇଛି ।

ଫୁଲଟି ଗୁଣ୍ଡା, ପାଣିରୁ, ପାଣିର ଚାଷ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଦିଶରେ
ପ୍ରସଙ୍ଗୀନାମକର ଚୁକିତା ବିଶେଷ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ । ମହାଶି
କେତବ୍ୟାସ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଏହି
ମାଣିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଦୟାଳୟ ପରସ୍ପରୀ,
ଉପାଧିକାରୀ, ନିବନ୍ଧକ ନନ୍ଦ, ଶିବାନନ୍ଦ ପ୍ରଭୃତି ମନୀଷୀଗଣ
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଉତ୍କଳୀୟ ସଂସ୍କୃତିକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରିଥିଲେ ।

ପ୍ରଥମୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପକମାନଙ୍କର ଯାହା କହି ତୀର୍ଥ ସ୍ଥାନ
ପ୍ରାୟତଃ ମଧ୍ୟ ଦେଶର ଧରଣ ଦିଶରେ ଏକ ବିଶେଷ ଚୁକିତା
ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଲୋକ ଆସି
ନଦୀମାନଙ୍କରେ ପବିତ୍ର ସ୍ନାନ କରି ଭାବ ନିବନ୍ଧ ସମ୍ପଦ
କରାଉଥାନ୍ତି ।

"ଗଙ୍ଗୋତ୍ରୀ ପ୍ରସଙ୍ଗୋତ୍ତର ଗୋଦାବରୀ, ପରସ୍ପରୀ । ନଦୀଦେ,
ସିନ୍ଧୁ, କାବେରୀ ନଳେ(ମୁନ) ପଶୁଥୁ" କହୁ । କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର, ଗନ୍ଧା,
ଗଙ୍ଗା, ପ୍ରତାପ ପୁଷ୍ପାଶିତ....." ମାନ ଭୋଗରେ
ପ୍ରସଙ୍ଗର ଭାବର ବର୍ଣ୍ଣନା କିନ୍ତୁ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଥାଏ । ଭାରତ
ବର୍ଷ ଖାଲି ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଣିର ସୀମା ପରସ୍ପର ଚାଷ
ମୁହେଁ ଏହା ଦେଶମାତୃକାର ଆସାରୁ ଉପାସିତ
କରିଥାଏ ।

ପୁଣି ଦେଶମାତୃକାର ପ୍ରମୁଖତା ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ
ଶାସ୍ତ୍ର ଗାନ କରିଛି :-

"ନନ୍ଦନୀ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ସୁଗନ୍ଧାଦି ଶକ୍ତିସ୍ଵପ୍ନ । ଭାରତ ଏବଂ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଭାରତରୁ ଦେଶମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଦେଶ
ରୂପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ।

ଆମ ସଂସ୍କୃତିର ଶାନ୍ତିଶାଳୀ ଗୋଟାଣିର ଦିଶରେ ସଂସ୍କୃତ
ଭାଷାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ବିଶେଷ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ । ପ୍ରସଙ୍ଗୀନାମକର
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଭାଷାର ରୂପ ବଦଳି ଶୁଣିଛି । ପ୍ରାଚୀନରୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ
ମଧ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଆସିଛି, କିନ୍ତୁ ସଂସ୍କୃତ ଭାଷା ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହି
ସାରା ଭାରତବର୍ଷରେ ଏ ଭାଷାର ଧନ, ଦର୍ଶନ, ବିଶ୍ଵାସ,

ପ୍ରମାଣରୁ ଓ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରର ଉଦ୍ଘାତ ହୋଇ ଚାଲି ଆସିଛି । ଅନେକ
ଦିନ ଧରି ଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ଦରଶନର ଉଦ୍ଘାତ ମଧ୍ୟ ଥିଲା
ସଂସ୍କୃତ ।

ଅତୀତରେ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଗତିର ଯୁକ୍ତ
ବିଶ୍ଵରରେ ଲିଖିତ ରହିଥିଲେ ବି ସାରା ଦେଶର ସଂସ୍କୃତି ଏକ ଓ ଅଭିନ୍ନ
ରହିଆସିଛି । ଗାନ୍ଧୀଜୀ, ମହାତ୍ମାଗନ୍ଧୀ, ଭଗବତ ଆଦି ଗୁଣ୍ଡ
ସାରା ଦେଶରେ ଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତ ଧରି ସମାନ ଆଦର
ପାଇଥାଆନ୍ତି ।

ପରେ ଆଧୁନିକ ସଂସ୍କୃତିର ବିପ୍ଳବ ପଡ଼ି ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଉଦ୍ଘାତ
ମାଧ୍ୟମରେ ଜାତୀୟ ସଂସ୍କୃତିରୁ ଅଧିକ କଳ ନିର୍ମିତ ।
ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟ ସବୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ଦ୍ଵାରା ସଂସ୍କୃତ ଭାଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାଗତ ଅଧିକ ପ୍ରସାର ପ୍ରାପ୍ତି
ହେଲା । ପ୍ରାଚ୍ୟ, ପଶ୍ଚାତ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନର ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗ
ସମ୍ପଦ ହେଲା । ପଶ୍ଚାତ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରାଚ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନମାନେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
ଭାଷରେ ଭାରତର ଅତୀତ ସଂସ୍କୃତିର ଇତିହାସ ଅନୁଧ୍ୟାନ
କରିପାରିଲେ । ସମଗ୍ର ବିଶ୍ଵର ନବ ଜାଗରଣର ବାଣୀ ଭାରତୀୟ
ରୁଦ୍ରାଦୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବିତ କଲା ଜାତୀୟ ପ୍ରାଧୀନତା
ଆନ୍ଦୋଳନ ସାରା ଦେଶରୁ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ଘୋଷ ଦେଇ ଉଦ୍ଘୋଷ
କଲା ।

ଏହି ଗୋଟିଏ, ପ୍ରାଚ୍ୟର ପ୍ରସଙ୍ଗର ଉପରେ ଭାରତୀୟ
ନାଟ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ଉଦ୍ଘାତ ଖାଲି ଗୋଟାଏ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ
ସମ୍ପଦରୁ ନୁହେଁ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର । ଭାରତରୁ
ଅଭିନବରାଜ, ସାଧନାର ଶେଷ । ବିଶେଷାନ୍ତର, ଗାନ୍ଧୀଜୀ,
ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ପ୍ରସଙ୍ଗର ପ୍ରସଙ୍ଗର ଭାରତୀୟଙ୍କର ଅତି ଆପଣାତା
ନୁହେଁ ଓ ବିଶ୍ଵର । ସେହି ଦେଶରୁ ହିଁ ସାଧନ ପାଇଁ
ଅତୀତରେ କେତେ ବିଧି ସେ ଆସିବି ଦେଶମାନଙ୍କରୁ ତା'ର
ଦିଶାବ ନାହିଁ । ସେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆମର ନବତ୍ୟ ଜାତୀୟ
ଦିଶାବ । ଏ ଜାତି ମହାଭାରତୀୟ ଜାତି । ଏ ଦେଶ
ଭାରତବର୍ଷ ।

ଡା/ପ୍ରୋ ଶ୍ରୀ ପ୍ରୋଫେସର,
ଶାସ୍ତ୍ର-ପୁରୀ ୨,
ବିଷ୍ଣୁ-ପୁରୀ ।

ଧାନ ରୁଆ ଯନ୍ତ୍ର

ସୁବାସ ସାହୁ

ଦିନ ପୁରୀ, ମାଟି ଡାଟି ମଝି ଘୋଡ଼ୁଆ ମଝି ।
ସାମାନ୍ୟ କେତୋଟି ଯନ୍ତ୍ର ଧରି ଫସଲ ଉଠି କରୁଥିଲା
ଗୋଟିଏ କାମଗିରି କଟିକାକୁ ଲାଗି ଯାଉଥିଲା ମାତ୍ର ପକେ
ମାତ୍ର । ସାତ ଭଣ୍ଡ ପରିଶ୍ରମ କରୁଥିଲା ପଡ଼ୁଥିଲା ମଣିଷକୁ ।
ପରିଶ୍ରମ ସୁନାମରେ ଆଶାକୁପାତ ଅମଳ ବି ମିଳୁ ନ ଥିଲା ।

କଟିକା ଘନସଂଖ୍ୟାୟ ପାଇଁ ମଣିଷର ବ୍ୟାକୁଳତା ବଢ଼ିଗଲା
କେତେ ଗୁଣ ନିଜ କାମକୁ ସତର ଓ ପୁଣିଆଦଳର କଟିକାକୁ
ସେ ଦେଖା କଲା । ଏକଥା ପାଇଁ ଆଶିଷର ଦେଲା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ।
ଲଜ୍ଜା, ମରା, ବିନା, ପାଟିକୁଳା ପଞ୍ଚ, ବାପା, କୋମଳ, ଚିଞ୍ଚିତ
ପକାଇବା ପ୍ରେସର, ପାଞ୍ଚାଳ ଟିକର, ଡାକ୍ତରୀ ଏମିତି ଆହୁରି
ଅନେକ ।

ସମସ୍ତ ଦେହାନ୍ତ ମଣିଷର ନର । ସେ ଭାବିଲା ଆହୁରି ସବୁ
କାନ୍ଦି କରାଯାଇ ପାରିବ ବହୁ । ଆହୁରି କମ୍ ସମୟ ବ୍ୟବହାର
କରି ଅଧିକ ଫସଲ ଅମଳ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଘେନିଲା କିଛି
ଭାବିଲା ଶବ୍ଦେଶବ୍ଦ କିଛି । ପ୍ରତିଦିନ ଆଶିଷର ଦେଲା ପୁଆ
ମାଆ ଚାପ, ପୁଟି ମାତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଗଲା ନୂତନ ଯନ୍ତ୍ର, ପୁଟି ଚକ
ଋଷ କଟିକା ପ୍ରମାଣୀ ବଦଳିଲା ଶିଖ ଏକ କଟୁ ।

ଗୋରୁର କେତେ ନିଶ୍ଚୟରେ ବେଶ୍ କଟକର ବାମ ଏକ ।
ନିଶ୍ଚୟରେ ଭାବେ ଧାନ ଗୋରୁର କାନ୍ଦି ଯାଉଛି ମଣିଷର ଅଞ୍ଚା ।
ବାହୁର ପାଣିରେ ବେ ବେ ଦୋର ଗାଁର ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ହାନୀ ଘଟୁଛି ।
ଠିକ୍ ସଂଖ୍ୟାରେ, ଠିକ୍ ଦୂରତାରେ, ପାଟିକରି ଗଛ ଲଗାଇବା ସବୁ
ଦୋର ପାଣିର ମଣିଷ ବୁଝା ।

ପରିସୋଧ କଲେ କେତେକଟା, ଘୋରତା କାମ ପ୍ରାୟତଃ
କରାଯାଉଥାଏ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା । ଯଥେଷ୍ଟ ଦୈବିକ ବୁଦ୍ଧି
ଆସିଥାଏ ସେମାନଙ୍କର । ବିଲରେ କାମ କରି କରି ଅନେକ
ମାସରେ ଶେଷାଞ୍ଚି ବୁଝୁଛି ସେମାନେ ।

ସାମାନ୍ୟତା ଅଧିକାଂଶ, ଧାନ ଗୋରୁର ପାଇଁ ଅନେକ
ଏକ ଯନ୍ତ୍ର କରୁଥିବା ଦେଖାଗଲା । ଅନେକ ସମୟ ମଞ୍ଚ ଦେଖି
କି କାମ ପାଇଁ । ବେଳେ ବେଳେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପୁଣିଆ ନ
ଯାଉ ପକେଇ ଯାଉଛି ଉପକାମ । ଧାନ ରୁଆରେ

ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବବାର୍ଷିକ ଅମଳ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଛି
କେତେକାଂଶରେ ।

ଏ ସମସ୍ତ ସମୟରେ ସମାଧାନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଗଲା ଧାନ
ରୁଆ ଯନ୍ତ୍ର । ତଳକୁ ଡାଟି ଘୋର ବିଆସିବ ଏଥିରେ । କମିକୁ
କଲ ଭାବେ କାନ୍ଦୁ କଟି ବିଆସିବ । ମାଟିକୁ ସମାନ କଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରାଯିବ ତଳି ଲୋକବା ପାଇଁ । ଯା ପକେ କଲେଇ ବିଆସିବ
ଧାନରୁଆ ଯନ୍ତ୍ର ବୁଝାକୁ ବୁଝା ଠିକ୍ ଦୂରତା ଗଢ଼ି ଗୋରୁ ଦୋର
ଠିକ୍ ଧାନ । ଆମ ଉପିକା ଅନୁସାରେ ଧାଟି ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା
ନିଶ୍ଚୟ କରାଯିବ । ମୁଟି ନ ଥିବ, କମିରେ ଗଛଦଂଶ୍ୟା ଏ ସାତ
ସେ ପାଖ ଦେଖିବ ନଥିବ । ନିଶ୍ଚୟ କାନ୍ଦେ ଗୋରୁ ଦୋରକିବ
ଧାନ ଗଛ । ଖୁବ୍ ସମୟରେ, ଅନେକ ଶକ୍ତିରେ, ଅତି ସମୟ
ଭିତରେ କେତେ କଟି ବିଆସିବ ଧାନରୁଆ କାନ୍ଦା ।

ଆସି ବହୁତ ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇ ନାହିଁ ଏହି ଯନ୍ତ୍ର ।
ଲଗାତର ପରି ପୁଟି ଉଠି ପଡ଼ିବାରରେ ପଡ଼ି ପାରି ନାହିଁ ।
ସମସ୍ତେ ଆଦର୍ଶ ନେଇ ପାରି ନାହାନ୍ତି ଏହି ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ
ମାନିଲାଭିତ ଆନ୍ତରାତୀୟ ଧାନରାଜ୍ୟର କେନ୍ଦ୍ର ବୈଜ୍ଞାନିକ
ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏହାର କାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କହୁଛି, ଏହି ଯନ୍ତ୍ରଟି ଖୁବ୍ ଭାରି
ଓ କଟିର ଦୋର ଥିବାରୁ ଉପାଦାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆତ୍ମ
ଦୋରକାହିଁ । ଏହା କିନ୍ତୁ ନିମ୍ନର ସାମାନ୍ୟ କେତେକ ମୁଟି
ଯୋଗୁଁ ଏହି ଯନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାଶନା ନୁହେଁ । କେତେକଟେ
ଆବିଷ୍କାରକାଳୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ତଳି ପୋତି ଦେଖାଯାଏ ତ
କେତେକଟେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଛାନ୍ଦରେ ଆଦର୍ଶ କଟି ପୋତି ନ
ଥାଏ ।

ଏ ସମସ୍ତ ସମୟରେ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ ବୈଜ୍ଞାନିକ
ମାନେ । ଗୋଟିଏ ନିଶ୍ଚୟ, ସରଳ ଧାନରୁଆ ଯନ୍ତ୍ର ଆବିଷ୍କାର
କରାଏ ନିମ୍ନର ଉପକାମ ଦେଲା ପୁଣି ପକେ । ଏ ଦିଗରେ
କେତେକ ସାମାନ୍ୟ ଜାଣଇ କଲେଣି ଆନ୍ତରାତୀୟ ଧାନ
ରାଜ୍ୟର କେନ୍ଦ୍ର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ । ଚରଣ, ହାଲୁକା ଧାନରୁଆ
ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଟିକାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେଣି ସେମାନେ ।

ଶ୍ରୀ. ଆଲୁମିନିଅମ୍ ଓ କାଠରେ ତିଆରି ଏହି ଯନ୍ତ୍ରଟି ।
ଏହା ଯନ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର
ଯାହା ଯନ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର
ଯାହା ଯନ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର
ଯାହା ଯନ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର
ଯାହା ଯନ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର

ଏହା ଯନ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର
ଯାହା ଯନ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର
ଯାହା ଯନ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର
ଯାହା ଯନ୍ତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର

ଏହି ଯନ୍ତ୍ରଟି ଲୋକପ୍ରିୟ ହେଲେ ଅନେକ ପଦାର୍ଥ କମିଶିବ
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ । ଧାନ ଲୋକଲ ଶେଳେ ପୁଲିଆ ନ ମିଳିଲେ
ହଜୁରୀ ହେବନି କେହି । ଅଳ୍ପ ଶକ୍ତିରେ ଶେଷ ହୋଇ ଯିବ
ରୁଆ ଶାମ । ପତଳେ ଶେଷିଏ ବସ୍ତୁତାଙ୍କ କାମରୁ ଲକ୍ଷ
ନିଷପତ୍ତ ଖୁସୀକୁ

ବୁଦ୍ଧିଶୀଳ ବାଣିଜ୍ୟ,
ଅତି କୃଷି ଓ ବେସର ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପକ,
ବୁଦ୍ଧିଶୀଳ-ଏ

ପୁରୀର ଭବନଠାରେ ନବତାଙ୍କ ବିସ୍ତାରିତ ଉପଲକ୍ଷେ ଆୟୋଜିତ ଏକ ପାଞ୍ଚତରଫ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପୁରୀର ଓ
ଲୋକ ପଦ୍ମାବତୀ ମଞ୍ଚ, ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ କୁମାର ବର (୧୧/୧୧) ।

୩୩ କେ ଗଜପତି ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଦେବୀ ସ୍ତୁତି ଖ୍ୟାୟ ଘର
ପ୍ରସିଦ୍ଧତା ଉଦେ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି ଖ୍ୟାୟ ବହୁଦଳ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉଦେ ମନୁଷ୍ୟ ସଂସାର କଳାକାର ଆପଣେ । କିନ୍ତୁ
ପଦ୍ୟାବଧି ଘରୁଣି ବଳୟ ଲାଭ କରିପାରି ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତି ବିଦେହ
ବିଭୀନ ବିଶେଷ ଅବସ୍ଥାରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ, କିନ୍ତୁ ପୁଣ୍ୟ ଓ ପର୍ବପାଠନ ବିଷୟ
ସହିତ ସେ ଅନେକ କାହାଣୀ ଲୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଦୋଳନାହିଁ ।
ପଦ୍ୟାବଧି ଲୋକରୁ ପୁଣ୍ୟପାଠନ ନିବର୍ତ୍ତନାହିଁ ଓଡ଼ିଆ
ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଦେଖା ଉପାଦାନରେ । ଉଦେବିଦ୍ୟ ଓ ପର୍ବପାଠନ
ଲୋକ ସହାୟ ହୁଅନ୍ତି ଉଦାହରଣ : ଗୋଟିଏ ଖ୍ୟାୟ ପୁଣି ତଥା
ନିରାକରଣ ଗପରେ ପୁଣ୍ୟପୁଣ୍ୟ ଅନୁପାଦନ ତଥା ଉଦେବିଦ୍ୟ
ଅବସ୍ଥାବଦ୍ଧ ରହିଛି । ପୁଣ୍ୟପାଠନ କାଳରେ ଖ୍ୟାୟ ପୁଣି ତଥା
ନିରାକରଣ ଗପରେ ବହୁ ଉଦେବିଦ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ
ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଉଦେବିଦ୍ୟ ଉପକ୍ରମ ବିଷୟ ଆଲୋଚନା
ପାଇଁ ଏକ ପଦ୍ୟାବଧି ପର୍ବପାଠନ ଉଦନ ଉଦାହରଣ । ସେ
ପଦ୍ୟାବଧି ଉଦାହରଣ ବାମନ ବୋଲି ଉଦେ ଲାଭ ହୁଏ । ଉଦା
ବାମନ ଉଦେ ପର୍ବପାଠନ ପ୍ରଥମ ଉଦେବିଦ୍ୟ ଖ୍ୟାୟ ପୁଣି ତଥା
ନିରାକରଣ ପର୍ବପାଠନ ଆଲୋଚନା ନିରାପନ ପ୍ରକାଶକ କହିଲେ
ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଓ ଖ୍ୟାୟ ପୁଣି ଗୋଟିଏ କାଳର ଉଦାହରଣ ଉଦା
ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ରହିଛି । ଆଲୋଚନାରେ ପୁଣ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ପ୍ରକାଶ
କରିଥିବା ନିଧି ଦେଖା ଉଦେ ନିଧି ନିଧି ଦେଖା ନିଧି ନିଧି ଦେଖା
କରିଥିଲେ ।

ପୁରୁଷ ଆସନ ହୋଇଥିବାରୁ ଶୋଭା ଦି ଆସନ । ପ୍ରାଣ ଶକ୍ତି
କୌତବ ଶରୀରର ସନନ୍ତ ନାଥ ଗପୁରକୁ ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇ ସ୍ବ ପୁ
ରାସ୍ୟାନ୍ତର ବରାଦାଆ । ରୂପକକୁ ରୂପଦୀୟ ଶକ୍ତି ଯୋଗରେ
ସୋରି ଗର୍ବିଆ ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରାଣଶକ୍ତି ଆସାରୁ ଉଠିବ ତେଣୁ
ଶରୀରର ନନନ୍ତ ଅଂଶକୁ ଆବୃତ କରି ରହିଥାଏ । ସାନ୍ତିକ ଗୁଣ
ବୃଦ୍ଧିରେ ପ୍ରାଣଶକ୍ତିର ବୃଦ୍ଧି ଦେଖି ଚାନ୍ଦନୀକ ଗୁଣ ବୃଦ୍ଧିରେ ଏହା
ସୁବଳ ହୋଇପାରେ । ସୁବଳ ପ୍ରାଣଶକ୍ତି ଶୋଭା ସ୍ପଷ୍ଟର ସହାୟକ
ପାର୍ବତୀ ଶକ୍ତି ସୁଦ୍ଧି ବାଦିଥିଲେ ଦି ଏହି ଚରାଚର କରତରେ ପାଆ
ଉଣ୍ଡେ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାଉ ପ୍ରକାଶ ବନି ସମାପନ କଲେ ସେହି
ପ୍ରକାଶ ପଦ ନାଥ ପାଏ ପୁରୁଷ ପରବ୍ରହ୍ମ । ଅଧିତ ଆସାର

ଅଧୀନ । ମନ ବହୁ ମୁକ୍ତ ଆସା ଭଲ ମନ ଲାଭା କର୍ମ କଲେ
 ସେହି ଅନୁସାରେ ପୁରୁଷ ଶକ୍ତିର ଧାରଣ କଲେ । ଶାନ୍ତରେ
 ଶକ୍ତିରୁ ପୁରୁଷ ବୋଲି ଧରାଯାଇଛି । ଏହି ଶକ୍ତିର ଦୁର୍ଗା
 ଆସା ପୁରୁଷ ଦୁର୍ଗା ଅନୁଗତ କଲେ । ଉତ୍ତମ କର୍ମ କଲେ ଆସା
 ଦୁର୍ଗା ମୁଖ ଓ ମନ କର୍ମ କଲେ ଆସା ଦୁର୍ଗା ମୁଖ ! ଦୁର୍ଗା ଅନ୍ୟ
 ନମ ଆକାଶ ଓ ଦୁର୍ଗା ଅନ୍ୟ ନମ ଗୋରୁ ବଢ଼ିଲେ
 ଅପମାନ ଦେବ ନାହିଁ । ଦକ୍ଷେପରେ ପାତାଳିକ ବିଦ୍ୟା
 ଏହିପରି ଆସା ଯେଉଁ ପ୍ରକାର କର୍ମ କଲେ ଶକ୍ତିର ଧାରଣ ପୂର୍ବକ
 ପୁରୁଷ ବୃକ୍ଷ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ସେହି ପ୍ରକାର କର୍ମ ଯୋଗୁଁ ହିଁ ଗୋରୀ
 ବା ନିରୋରୀ ହୋଇଥାଏ । କେବଳ ମଧ୍ୟ ପାତାଳିକ ବିଦ୍ୟା
 ବିଦ୍ୟା ଏହି ପାତାଳିକ ବିଦ୍ୟା ।

ପଠାବେ ଉପସ୍ଥିତ ଗଣି ଶ୍ରବଣଲୋକା ଗୋଟି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନାଗରୀ
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ କଟିଥିଲେ — ଆସ କେବେ ଦୁଃଖ ସୁଖ ବା ଗୋଟି ପ୍ରସିଦ୍ଧ
ପାଣି ଉପାଦାନ ଦେଲେ ନିପାରେ । ଆସା ଗଦି ମୁଖ ମନ
ଦେଖେବେବେବେ ଗଦି ଓ ଦେ ଗୁଣଗୋ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇ ବନି ବରେ
ସେହି ପ୍ରକାର ବନିର ପଳ ଗରୀର ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ବିଶାଳ କରି
ଗୋଟି ପ୍ରସିଦ୍ଧ କରେ । ଶ୍ରୀ ଓ ଗଦି ଗଦି ଦ୍ୱାରା ଗରୀର ଉପରେ
ପ୍ରାଣଶକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଉପରି ଉଲ୍ଲେଖ
ଗୋଟି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଦକ୍ଷତା ବିଶାଳ ମନ
ହିଁ ଗୋଟି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପାଣି ଉପାଦାନ ।

କାର୍ଯ୍ୟୋତ୍ସବ ଗଣି ଉତ୍ତରାଳୋକୀଙ୍କ ପିଣ୍ଡାନ୍ତ ଉପରେ ନିଜର
ଦେଇ ଦୃଢ଼ହୃଦ୍ରେ ଶ୍ରୀରାମ ବିନା ମନର ଛାଡ଼ି ଦାସକ ନୁହେଁ । ତେଣୁ
ରୋଗ ପ୍ରତି ପାଇଁ ଲେକର ମନ ଦାସୀ ନୁହେଁ । ମନୁଷ୍ୟ
ଦୈନିନ୍ଦିନ ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରେ ତା ଖାଦ୍ୟରେ ଯେଉଁ
ପ୍ରକାର ରସ ନିହିତ ଥାଏ ତେଣୁ ପ୍ରକାର ଗର ଶରୀର ପାଇଁ
ଅନେକ ଦମ୍ଭରେ ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇ ନଥାଏ । ତେଣୁ ଅନୁପସ୍ଥୁତି
ରସ ଉଚିତରେ ଲୋଭ ପ୍ରତି ଲାଗିଥାଏ ।

ମାତା ପିତାଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ ଉପରୁ ସନ୍ତାନନୀ ଦେବି ମନ ରୂପ ନିଏ । ମାତା ଚର୍ଚ୍ଚି ଧାରଣ କରିବା ପରଠାରୁ ସନ୍ତାନ ଭୂମିକା ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରେ ସେହି ସେହି ପ୍ରକାର ଭବ ଓ ଗୁଣ ଯେଉଁ ଗିଣ ହୁଏ ସେଇଆଥ ।

କଣ୍ଠ ଶୋର ଦୁର୍ଘି ପାଇଁ ଆଦାର ତଥା ରସ ଓ ଦାୟା । ଏହି
କାବ୍ୟରୁ ପୁରୁଷ ବା ଗୌରବ କବୀର ରଚନା ଉତ୍କଳ ଶାଳୀ
କବ୍ୟରୂପ ଗାନ୍ଧୀ ମୁଣି ବାଢ଼ିଥାଏ ।

ଦ୍ଵିତୀୟାଂଶ ଉପରାଜ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ :

ସଦାକେ ଗପକ୍ଷିତ ହିରଣ୍ୟାକ୍ଷ ଗଣି ବାସୋବିଦ ଗଣିଙ୍କ ଗତି
 ଗୁଣକରେ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଏକମତ ହୋଇନଥିଲେ । ସେ କହିଥିଲେ,
 ଆମ କେବଳ ଗପକୁ ଉତ୍ତମ ହୋଇନପାରେ । ଡେହେରୀ ମନ
 ଯେତେବେଳେ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ଏବଂ ଗପକୁ ତାତ୍ତ୍ୱ ଦୁଃସମ୍ଭବ । ଏହି ଭାବଣକୁ
 ଲୋକ ପୁଣି କେବଳ ଗପକୁ ଉତ୍ତମ ହୋଇନପାରେ । କାରଣ
 ଶ୍ରୀକାଳିଦାସ ଗପଟି ମାଧ୍ୟମ ଦ୍ୱାରା ଲୋକର ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମ
 ହୋଇଥାଏ । ପୁରୁଷ ପୁଣି ଉତ୍ତମକୁ ହୋଇଥାଏ । ଡେହେରୀ
 ଲୋକ ପୁଣି ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମକୁ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ
 ଶ୍ରୀକାଳିଦାସ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଲୋକ ପୁଣି
 ଉତ୍ତମକୁ ବୋଲି ଶ୍ରୀକାଳିଦାସ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ।

କୌଣସି ଚର୍ଚ୍ଚିତା ପ୍ରଶ୍ନ :

ସତ୍ୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କୌଣସି ଚାଷି ହିନ୍ଦୁଧର୍ମର ଗୋଟିଏ ପୁଣି
ସଂସ୍କୃତିର ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଆଲୋଚନା ପ୍ରଦାନରେ କହିଲେ — ଶତ୍ରୁଧାରୁ
ପିତାମାତାଙ୍କ ଝିନ ପୁଣି ହୋଇ ନପାରେ । ମନୁଷ୍ୟଠାରୁ ମନୁଷ୍ୟ
ଓ ପଶୁଠାରୁ ମନୁଷ୍ୟ କେବେ ଜାତ ହୁଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ପୁରୁଷ ଓ
ଭୋଗ ପୁଣି ପାଶ ପିତାମାତା ହିଁ ବାସୀ ।

ଉତ୍କଳାସ୍ୟ ରଖିବ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ :

ସତ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଉଦ୍‌ଜାତ୍ୟ ଗଣି ଗୌରୀଙ୍କର ପୁତ୍ର ଶୁଣି ଏକମତ ନିନ୍ଦୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଗୋରା ପୁଅ ପାଇଁ କେବଳ ମାତାପିତା ହିଁ ଦାୟୀ ହୋଇ ନପାରନ୍ତି । ସାରଣ୍ଡ ଜଣି ତ ସଂସ୍କୃତି ଅନୁସାରେ ଜୀବ ନିଜଃସ୍ପନ୍ଦିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । ତେଣୁ ତା'ର ଗୋରା ମଧ୍ୟ କମଳ ହେବା ପ୍ରାଣାବିବ । ଯଦି ଉଦ୍‌ଜାତ୍ୟ ଗଣିଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁସାରେ ଗୋରା ପୁଅ ପାଇଁ ପିତାମାତା ଦାୟୀ ହୁଅନ୍ତେ ତେବେ ଅନ୍ୟ ପିତାମାତାଙ୍କଠାରୁ ଘରୁହେଳେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର କାହିଁକି କାତ ହେଉନାହାନ୍ତି ?

ଉତ୍କଳ ଗଣିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ :

ଉତ୍କଳର ଗଣ ସୁଖି ବାଞ୍ଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବଦାସ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁସାରେ,
 “କୃତଦ୍ୟା କର୍ମଣଃ ପଳଂ ନା କୃତଦ୍ୟା” ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁ କର୍ମ
 ବରାଯାଏ, ତହାର ପଳ ନିଶ୍ଚୟ ଅଛି । କୌଣସି ଦେବତା ବା
 ବାସ୍ୟ ବିନା କର୍ମରେ ସମାପିତ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ପୁନଶ୍ଚ
 ବିନା କର୍ମରେ କୌଣସି କର୍ମ ବି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ବିନା କର୍ମରେ
 କୌଣସି ପଳ ପଡ଼େ ନାହିଁ । ସ୍ୱଭାବ ହେତୁ ଜୀବାତ୍ମା କର୍ମ
 ହେବା ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ପୁରୁଷ ଓ ଭୋଗ ସୂକ୍ତି ପାଣି
 ପାଣି । ଶବ୍ଦାଦିଗଣ ସ୍ୱରୂପ, ଏହା ବୁଝାଯାଇପାରେ ବି
 ପ୍ରାଣୀରେ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ, ପ୍ରବଚ୍ଛନ୍ଦ, ଉଚ୍ଛନ୍ଦ ଓ ତଳତ୍ ସ୍ୱଭାବରୁ ଫଳାନ୍ତ
 ସ୍ୱପ୍ନ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାରଣ ନିଶ୍ଚୟ
 ହୋଇପାରି ନାହିଁ ।

ସାବାହନ ଉପକରଣ ପ୍ରକାର :

ସକାଳେ ଉପସ୍ଥିତ କାଳୀୟମାନ ଗଣି ନବବ୍ୟକ୍ତି କରି ବହିରେ
 ପ୍ରଥମ ଯୋଗୁଁ ଯଦି ସମସ୍ତ ପଦ୍ମାଧାରୀ, ତେବେ କେହି ପରି ପୁଣି,

କ୍ରମେ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ କିଛି ଭେଦିବାକୁ ଶୁଭାଶେ ନାହିଁ । ଦେଶର ପୁରୁଷ ଓ ଶେର ପୁଣି ପାଇଁ ପ୍ରଜାପତି ହିଁ ଦାୟୀ । ବାଣିଜ୍ୟ ପ୍ରଥୁର୍ବୀ ପୁଣିଗେ ସମସ୍ତ ଯତନ ଓ ମନୁଷ୍ୟର ସମସ୍ତ ସୁଖ, ଦୁଃଖ, ଦାନିଲାଳ ଟାଙ୍କି ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଉତ୍ତର ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ବିଭାଗ :

କାଳୀକାଣ୍ଡର ଗୋଟିଏ ପୁସ୍ତକ ସମ୍ପର୍କୀୟ ବିଷୟ ଉଲ୍ଲେଖ ଆସେ ।
କହିଲେ ବୁଝାଏ ପୁଣି ପ୍ରମାଣଟି ଯଦି ଦୁଃଖ ତଥା ଗୋଟିଏ ପୁସ୍ତକ ପାଇଁ
ଦୟା ଦେବେ ଯମର ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରମାଣଟିକା ପ୍ରାଣୀ । ତେଣୁ ଯମର
ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରମାଣଟିକା ଯମର ସ୍ୱରୂପ । ଚିତା ପୁଣି ସର୍ବଦା ଚିତ
ରାମନା କରନ୍ତି । ତେଣୁ ପ୍ରମାଣଟି କେବେକେଲେ ଗୋଟିଏ ପୁସ୍ତକ
ପାଇଁ ଦୟା ଦେବେନାହିଁ । ତେଣୁ ପୁଣି ଓ ଗୋଟିଏ ପୁସ୍ତକ ପାଇଁ
ନାହିଁ ଦୟା । ଯମର ନୀତିକରତ ଓ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଶ୍ୱାସ
ନୀତିର ବ୍ୟାପାର । ନିୟମାବଳୀରେ କାଳର କାଳର ଗତି
ସମ୍ପର୍କରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ଗୋଟିଏ ଅଛି ।

କାଳ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି ହୁଏନି କାଳସ ପ୍ରବର୍ତ୍ତେ ପ୍ରଜାପ

ଜାଣ ପଢ଼େନ୍ତୁ ଜାଗତିର କାଳେହିଁ

ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନି ଶାସ୍ତ୍ରୀ

ବ୍ୟାଘ୍ରଗତେ ଚ ବାଘେ

ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଶ୍ଳୋକଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗ୍ୟ କରନ୍ତୁ

ନି. କାଳହୋଇ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ବିଜୟସ୍ତମ

କାଳ ଗୁଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । ଶରଣ ଉଦ୍ଧାରଣେ ଶୁଣାଶୁଣେ ।

ବାଜେନା ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା ବାଲୋଡ଼ି ବଳବଦ୍ଧ ।

ଆଗ୍ରହ୍ୟ ଦୁନବିଦ୍ୱଳ ପିତାତ :

ଆତ୍ମୀୟ ପୁନର୍ବିଦ୍ୟୁ କହିଲେ ଉପଲୋକ ସମସ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ଗଠ୍ୟ ନିହିତ ଅଛି । ଉପାନ୍ତ ଉଦ୍ଧାରଣ ମତାମତକୁ ଉପନିବୃତ୍ତ କରି ଆତ୍ମୀୟ ପୁନର୍ବିଦ୍ୟୁ କହିଲେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଭାବରେ ସମସ୍ତ ସ୍ୱରୂପ ସ୍ୱରୂପର ଗାତ୍ରୀ ସୁଅ ସେହି ଭାବର ବିପତ୍ତି ସ୍ୱରୂପ ଲୋକ ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଥାଏ ।

ଶୋକ :

ପଞ୍ଚମ ବର୍ଷ ଉତ୍ତମ ସଂସ୍କୃତ ସଂଗ୍ରହସୂଚକ

ଦେଶାନ୍ତେ ବିପଦାଧୀନ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୁପ୍ତଚୀରଣସ୍ୱତେ ।

କଦଳୀ ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ ଜାଳ ଉଁ ଘନସ୍ଥ ଭାବର ସମ୍ପର୍କ ଓ ବିପତ୍ତି
ରୂପେ ପ୍ରତିରୋଧ ହୋଇ ପୁରୁଷ ପୁଣି ଓ ଗୋରା ପୁଣି ପାଇଁ ସମ୍ପର୍କ
କାମୀ । ପରମ୍ଭୁ ବିଶ୍ୱ ନିୟନ୍ତ୍ରା ଜାଳକାମୀ ଅପତ ବିପତ୍ତରେ
ଲୋକେ ବହୁତ୍ତ ବାଳିଆ ଛୁଁ ପାଆନ୍ତି ଭଜନା । ଭକ୍ତ ଜାନ ଲୋକ
ଭାବହୁତ୍ତ ।

ନହିନା ଗୁଡ଼ମ୍ବ ଦେଲେ ବି ଉଚିତ୍ତ ବାଳା

ସିଂହ ଦାୟ ଶ୍ରବଣକ ଏ ନହି ନକ୍ଷତ୍ର ।

ନାହିଁ। ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ଶି ବଞ୍ଚିବ ଯମ

ପାଠ ଓ ଶ୍ରମ ଶକ୍ତିର ସମ୍ମାନ ।

ପୂର୍ବରୁ ଘଟଣା, ବିବରଣୀ,

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିଚାଳନା,

မူလအကျဉ်းချုပ်

ପ୍ରାଚୀନ ଶାସ୍ତ୍ର ପଠି

ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀଙ୍କୁ ଚାକଦେବୀ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଅଭିହିତ
କରାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ଗ ଚାନ୍ଦିକା ବିଶ୍ୱେଷଣ ଓ ଗବେଷଣାରୁ
ଜଣାଇ ଏ ସେ ବାଗବଦେବୀ ପୀଠ ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଶାକ୍ତ ପୀଠର
ପର୍ଯ୍ୟାୟରୁଟି ଏଠାକାର ପ୍ରଚଳିତ ପୂଜା ଓ ଉପାସନା ପଦ୍ଧତି
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଚଣ୍ଡୀ ଓ ଦେବୀ ଉପାସନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ସାମ୍ରା
ଜ୍ୟବାଦୀମାନେ ଦୁର୍ଗାଙ୍କର ଏହି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପଛରେ ଗୋପ୍ତିୟ ଉଦ୍ଧ
ଶାମଧ୍ୟ ମଞ୍ଜଳୀର ଚାନ୍ଦିକା ଉପାସନା ଓ ପରୁବଙ୍କୀ ପ୍ରଧାନ
ପ୍ରଚଳନ ଏହି ପୀଠକୁ ଶାକ୍ତ ପୀଠ ଭାବେ ପ୍ରମାଣିତ
କରିଛି ।

“ହୁଆଡ଼ଗେ” ପଶିମସ୍ଥ ପ୍ରକାଶ ପର୍ବତ ଶ୍ରେଣୀ ବାବା ଦେବୀ ପର୍ବତ ନାମରେ କଥିତ । ତାଙ୍କୁ ଦେବୀଙ୍କ ଏହା ପୂଜ ପାଠ । କବି ରାଜା “କୁଳାଚର” ପର୍ବତ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଏକ ପୂଜା କୋରଡ଼ପଟା ଦେବୀଙ୍କୁ ଛାପନ କରି ପୂଜାଦିନା କଲେ । ଦେବୀଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ଥିଲା ତାରି ମୂର୍ତ୍ତିମ ଓ ପଥ ନିଶ୍ଚଳପୁଣି । ସେଇ ତରଳ ମଧ୍ୟରେ ଦେବୀଙ୍କୁ ସମ୍ମାନରେ ଅଟେ ପାତ୍ର ମଙ୍ଗଳବାସୁ ଦିନ ଶେଷ ଦିଆଯାଉଥାନ୍ତା । ତାଙ୍କ ପାନଦ୍ରବ୍ୟ ତଥା ଦେବୀଙ୍କୁ ପର୍ବତର ସାଦ ଦେଖିଲେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଦେବାଳୟ ଛାପନ କରି ପୂଜାଦିନା କରିବାକୁ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଶିପସଞ୍ଚୀ ରହିଛି ।

ଦିନେ ପୁରୀରୀ ପୁରୀରୀ, ସମାପନ କରି ଫେରିବା ବେଳେ
 ଫାଟ ଛାଡ଼ି ଆସିଥିବା ଗରୁଡ଼ି ଆଖିରୁ ଯାହା ସେ ସାତା
 ଦେଖିଲେ ଶୁଭ ଆଶୀର୍ବାଦିତ ହେଲେ । ସେ ଦେଖିଲେ ସେ
 ଦେବୀଙ୍କୁ ଯମପତି କଳାଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବଢ଼ି ଓ ବଡ଼ ବଢ଼ି, ଶୁଭକ୍ଷମ
 ଓ ସେହିଦିନେ ଉଦ୍ଧତ କରୁଛନ୍ତି । ପୁରୀରୀ ଶୁଭ ଲକ୍ଷ୍ମୀର
 ନୋକା କଟିଲା - ମା', ମୁଁ ଫେରିଆସି ଶୁଭ ବୁଦ୍ଧି କରିଛି, ନୋକା
 ଦୋଷ ଶମା କଲି । ଦେବୀ ପୁରୀରୀକୁ ସାଜିବା ଦେଇ କହିଲେ,
 "ପୁରୀରୀ, ମୁଁନେ ଫେରିଆସି । ଏତିକି ତୁନେ ଆଉ ଉପରକୁ
 ଆସିବନି । ଏ ଗରୁଡ଼ି ଗର୍ବିତ ମାଲ ଦେଖିଲେ ପଡ଼ିବ
 ସେପାରେ ହିଁ ମୋଦେ ପୁରୀରୀ କରିବ ।" ଫାଟ ପୁରୀରୀ
 ଦେଖିଲେ ଗରୁଡ଼ି ବାଜିଯାଉ ଖାଲରେ ପଡ଼ିଛି ପୁରୀରୀ ଗାୟକ
 ଏହା ଶୁଣି ଲୋକ ପରେ ଗାୟା ଧନଶ୍ୟାମ ଲୋକ ଗରୁଡ଼ି ପଡ଼ିଥିବା
 ସ୍ଥାନରେ ଏକ ବୃକ୍ଷର ମିଶିଲ ନିର୍ମାଣ କରି ଦେବୀଙ୍କୁ ସାପନ
 କଲେ । ସାପନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେବୀଙ୍କ ବାହାନ ବ୍ୟାଧି ଗୋଟିଏ
 ଶରକୁ ମାଡ଼ିବିନି ଏବଂ ଅସୁବିଧା ଦେବୀ ଡ଼ାକିଲେ ଧନୁରୀ
 ଧାରଣ କରି ବ୍ୟାଧି ଉପରେ ଉପବେଶନ କରିଛନ୍ତି ।

ଆଗରୁ କାହିଁ, ରମଣୀୟ ରୂପ

ବାଗ ଦେବୀ ସିନ୍ଦୂର ଚର୍ଚ୍ଚିତା, ଗନ୍ଧ ନେତ୍ରା, ଗନ୍ଧ ବନ୍ଧା, ଗନ୍ଧ ବନ୍ଧା
 ଶୁଭନନ୍ଦୋଦ୍ଧୃତୀ ବେଶରେ ବିରାଜିତା । ଦେବୀଙ୍କ
 ନିକଟରେ ପାଶୁ ଦେବତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦେବତାଙ୍କ ଆସ୍ଥାନ । ଲେଖି ବା
 ସ୍ତୁତି । ବଳି ପ୍ରଥମେ ବାଜ ଦେବୀଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ ପରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଦେବତାଙ୍କ ଆଗରେ ବଳି ଶୁଦ୍ଧ ନିବନ୍ଧରେ ବଳି ଦିଆଯାଏ ।
 ଦେବୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ନଗମୋହନ, ଯଜ୍ଞ ମନ୍ତ୍ରପାଠ ଶେଷ ପର
 ନିର୍ବାତ । ଉଷୀରାଣି ବି ମାର୍ବଳ ପ୍ରସ୍ତରରେ ନିର୍ମିତ । ମଝିର
 ନିବନ୍ଧ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ଅତ୍ୟନ୍ତ ରମଣୀୟ । ଅନତି

ଦୁଇରେ ଉଠି ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଉଦ୍ଧାରଣେ ଉକ୍ତ ପ୍ରାସାଦର ବିନି
ଦୁଷ୍ଟିଭୋଗର ଦୁଃ । ଉଠି ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ପ୍ରମୋଦ ପୀଠ
ବେଦରୁ ଉଦ୍ଧୃତା ଦଶକମାନଙ୍କୁ ବିସ୍ମୟାଦିଭୂତ କରିଥାଏ ।
ମନ୍ଦିରର ପଥର ଭାଗରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର । ପଥରରେ
ସ୍ଥପ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ । ପବିତ୍ର ବିଦ୍ୟା ଦଶମୀ (ଦଶହରା) ଦିନ ଉଠି
ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ଶକ୍ତି ଓ ଯୁଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥା ଜଗନ୍ନାଥରେ ପରିଚ୍ଛିନ୍ତ
ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବୀଜଗାରେ ପୂଜା କରାଯାଏ । ତେଣୁ ଏହି ବନ୍ଧୁ
ଶକ୍ତିଧାରୀ ବନ୍ଧୁ ଭାବେ ନାମିତ କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପର୍ବତର ମଧ୍ୟଭାଗ ତଥା ବ୍ୟାଘ୍ର ଦେବୀଙ୍କ ଦୁଇ ପାଠରେ ଟିଣ ପଡ଼ିଥିବା ମହାପଟିଏ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ପର୍ବତର ପାଦ ଦେଶରେ ଏକ ବିଶାଳ ବ୍ୟାଘ୍ର ବାଦିନୀ ମୁଖି ନିର୍ମିତ । ପର୍ବତର ପ୍ରାଥମ ପାର୍ଶ୍ବ ଚଡ଼ିବା ପରେ ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ବରେ ଦୁଇଟି ବିଶାଳ ବ୍ୟାଘ୍ର ମୁଖି ଦେବୀଙ୍କ ପ୍ରବରୀ ଭାବେ ସଜ୍ଜିତ ନ ଥିବାର ଚିନ୍ତାମନୁ ସ୍ବାଭାବ ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

ସୋନା ଘର, ଡୋରା ଘର

ପର୍ବତ ଉପରୁ ଦେବୀ ପୀଠକୁ ଯୋଗ ପୀଠ ଏବଂ ନିମ୍ନ
ଦେବୀ ପୀଠକୁ ଭୋଗ ପୀଠ କୁହାଯାଏ : ଘୋଷିଏ ଦେବୀଙ୍କୁ
ମୁକ୍ତିକ୍ଷାମ୍ଭା ମାନରେ ପୂଜା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବାର ଅନ୍ୟ
କୌଣସିଠାରେ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ଦେବୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ପବିତ୍ରରେ
ପୂଜା କରାଯାଏ । କଥିତ ଅଛି : ଭଞ୍ଜ ବଂଶୀୟ ଗାନ୍ଧାରୀନେ
ବାଉଁ ଦେବୀଙ୍କୁ ପ୍ରସାଦେଶ ଲାଭ କରି ଦୀର୍ଘ ଦିନର ରାଗ କୌଶଳ
ଓ ସାମାଜିକ ବିରୋଧରେ ବିଜୟ ସାମାଜ କରିବା ପର ଅଗାଧ
ସଂକ୍ରନ୍ତ ଅନନ୍ଦ କରନ୍ତି । ଭଞ୍ଜବଂଶର ଶ୍ରେଣୀ ଗାନ୍ଧା ଧନଞ୍ଜୟ
ଭଞ୍ଜ କୈବଳ୍ୟ ଦେଲେ ବି ଭଞ୍ଜ ଉପାମନା ବଳରେ ରଘୁନାଥ
ବିନାୟ, ଅନନ୍ତ ମଞ୍ଜରୀ ଇଲାଦତୀ, ଅନନ୍ତ ଗୋଷା ଭଳି ପ୍ରସିଦ୍ଧ
ବାଳ୍ୟ ଓ ବର୍ଦ୍ଧନ ଗଣନା କରନ୍ତି । ସେ ବାବୁ ଦେବୀଙ୍କ
ଶରଣାପନ୍ନ ହୋଇ ଭୟଙ୍କର ମୁସଲେ ଧରାକୋଟକୁ ପରାନ୍ତ
କରିଥିଲେ । ମୁଗୁସରର ବିପ୍ଳବୀ ଯୋଦ୍ଧା ବଡ଼ ବିଭୀଷୀ
ଦେବୀଙ୍କୁ ଆଶାପନା କରି ଚାଲେନ୍ତା ଆତ୍ମମୋକ୍ଷ ଦେଇ ମୁକ୍ତିଲାଭ
କରିଥିଲେ । ମୁଗୁସର ଭଞ୍ଜବଂଶର ଗାନ୍ଧାରୀ ଉପଶାମାଏ ପଡ଼ିଶାହ
ଦହାଳୀନ ଗାନ୍ଧା ଦିତୀୟ ଗାନ୍ଧାରୀଦେବୀଙ୍କ ନବାବଙ୍କ ଆଶ୍ରୟକୁ
ପଡ଼ିଶାକୁ ଗୋଟିଏ କରିବା ପାଇଁ ମୁଗୁସର ଉଦ୍ଧା ପର ଭଞ୍ଜଙ୍କ
ସାହାଯ୍ୟ ବିଷୟ କରିଥିଲେ । ପର ଭଞ୍ଜ ଲକ୍ଷେ ସୈନ୍ୟ ନେଇ
ମୁଗୁସର ପାତାୟନ ହେଲେ ବାଟରେ ଗାନ୍ଧାରୀ ଦେବୀଙ୍କ ମୁଗୁସ
ପଡ଼ିବାରୁ ପର ଭଞ୍ଜ ପ୍ରଥମ ବୀର୍ଜିନୀୟା ଦେବୀଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାରି ରୁପ
ଅଧୁନିତ କରି ଶୋଭାପାରେ ନବାବଙ୍କୁ ଶୋକନୀୟ ପରାସ୍ତ
କରିଥିଲେ ଏବଂ ନବାବଙ୍କର ୫୦୦ ଲୋକଙ୍କୁ ଆଜି ଦେବୀଙ୍କପାରେ
ବଢ଼ି ଦେଇଥିଲେ ।

ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଖ୍ୟାସ୍ତ ଦେବୀଙ୍କ ନିକଟରେ ବୀଣାବୀଜ ପୁଣିତ
ମାସାବୀର ଉପ ଇଚ୍ଛା ପିନ୍ଧିଲାଭ କରିଥିବାରୁ ଦେବୀଙ୍କର ଅନ୍ୟ
ନାମ ବାଗ୍ ଦେବୀ । ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଅରେ ଦେବୀଙ୍କ ଦର୍ଶନରୁ
ଆସିଥିଲା ବେଳେ ଦେବୀଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖି ନୟା ସାଧକ ମୁହିତ
ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖିଲେ । ଦେବୀ ବଞ୍ଚି ଦିଅଁ ବୋଲି
ଚିହ୍ନାକର କରୁଥାନ୍ତି । ମୁଖାପାଦ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ମୁହିତ ସାଧକଙ୍କୁ

ଅନ୍ୟତମ ଗଣେନ୍ଦ୍ର ବିପତ୍ତି କ୍ଷମା ପ୍ରତିପାଦନା ଶାଳୀ ଓ ସଞ୍ଚିତ
 ଦୋଷପାତକର, ପିତାମହ ଧନଃସ୍ୱ ଭଣ୍ୟ ବ୍ୟାଘ୍ର ଦେବୀକୁ
 ଉଦ୍ଧାପନା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ଏବଂ ଦେବୀଙ୍କ ଆଦେଶକ୍ରମେ
 ନୟାଗଡ଼ ଓ ପଡ଼ଶି ପାଞ୍ଚ କଳି ଗୟନାଥ ମନ୍ଦିରରେ ଭାଗ ଚାଲେ
 ମଃ ପୂଜି ଭକ୍ତି ଶୈବଦେବୀ । ଜାଣ ବୋଟି ଜାଣନ୍ତୁ ସୁଧକୀ ଭକ୍ତି
 ବାଣ୍ୟ ଗଚନା କରୁ କରୁ ସପ୍ତାଙ୍ଗ ନପାଧୁ ପାଇଥିଲେ ।

ପଢ଼ିଥାନ୍ତି । ଯେହୀନ୍ତୁ ପାଠନା କରି ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ପାଠକ
ପ୍ରତି ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ।

ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ଥିବା ଉତ୍ତମଗରଠାରେ ବାବୁ ଦେବୀଙ୍କ ଯାତ୍ରା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । କୁଲ୍ୟାଭଠାରୁ ଦେବୀଙ୍କୁ ବଳି ଆଣିବା ପାଇଁ ଦେବଜନାରେ ବାଦ୍ୟ ବାଜଣା ଘଟ ଦେବୀଙ୍କୁ ଆବାହନ କରନ୍ତି । ଦେବୀଙ୍କ ମଞ୍ଚରୁ ଫୁଲଟିଏ ଖସି ଘଟ ଉପରେ ପଡ଼ିଲେ ଗୁମାସ୍ତାମାନେ ଦେବୀଙ୍କୁ ଘାଣ୍ଟୋଟି ଆଣନ୍ତି ଯାହା ପ୍ରାୟ ଖଜନାଏ ପରି ସୁନିଆ ।

ଦହିତ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଶାସନ ଶାସ୍ତ୍ର ପୀଠ ବାଡ଼ି ଦେବୀ ଏ ସାବର
ଭବନର ଏ ଅନୁସନ୍ଧାନାଳୟ ପାଣି ବ୍ୟବସାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ଦିଆଯୁନାହିଁ । ଯଦିଓ ଏହାପାଇଁ ସୁପିକ୍ସ ଏହି ପୀଠର
ଅନେକ ଅନାବେଶିତ ଅଧିକାର ଲୋକଙ୍କୁ ଆଲୋଚନାତ
କରିବାକୁ ।

ଡ୍ର/ପ୍ରେ. ଡ. ବେଲଗୁମ୍, ପଞ୍ଜାବୀ,
ବିଷୟ-ପଞ୍ଜାବୀ ।

ବ୍ରହ୍ମପୁର ଆସିବା ଯୋଗୁ ଗାରିବ ଡାକାୟିକାରେ ବ୍ରହ୍ମପୁର ଗପଖଣ୍ଡ ପୁରନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ଆନୁକୁଲ୍ୟରେ ଆସୋସିଏଟ ଜାତୀୟ ଏକତା ଦିବସ ଉତ୍ସାହିତ ଉତ୍ସବରେ 'ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରସଙ୍ଗ'ର ପ୍ରଜ୍ଞା ସମାପନ, ଶ୍ରୀ ସତୀଶ ପାତ୍ର ।

ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବନ୍ଧ

[illegible]

ପାଣି ପୂର୍ବ ନିଶିବା ଦୃଶ୍ୟ ପାଣି ଉଡ଼ାବନ୍ତ ତାଙ୍କର ଧାନ ଗର୍ଭସାଗ୍ରସ୍ଥଲା ଓ ବାଣିଜ ପ୍ରାୟ ୧,୫୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ୨,୦୦୦ ଟଙ୍କା ୮୮ ଲାଭ ପାଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କର ପାଣି ପାଣି ଆଦା କରି ଦିଆ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ଲାଭ ଏକକ ଦିନରୁ ଆଗରୁ ନାହିଁ ତେଣୁ ବ୍ୟୟାଳୀ ଧାନ ଆଦାସ କରୁଥିଲେ ଯାହାକି ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ସେହି ଧାନରୁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟୟାଳୀ ଧାନ ଆଦାସ କରୁନାହିଁ । ତାଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ ବାଣିଜ ପ୍ରାୟ ୨,୦୦୦ ଟଙ୍କା ହେଉଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଟଙ୍କା ପ୍ରାୟ ୧୫ଟି ପଡ଼ିବ ପୂର୍ବ ପାଣି ଯେଉଁ ଗଣ କରୁଥିଲେ ତାହା ଦୁଇଗୁଣ ହିଁସା ପ୍ରାୟ ୩୦ ଟଙ୍କା ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ପୂର୍ବରୁ ଲାଭ ପାଣି ଗଣନାରେ ୧୦ ଟଙ୍କାଟି ମଧ୍ୟ ପାଉଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଆ ଶିକ୍ଷାନିବନ୍ଧ ପଢ଼ିବାର କବିତାରେ ପୁଅ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ପଢ଼ିବ
କେଉଁ ବାପା, ମା' ଓ ଭାଇ ଭଉଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ, ଭଉଣୀଙ୍କ ସମେତ ଏ

ଓଡ଼ିଆ ପଢ଼ିବାକଳା କଲେ ପୋଷଣ ଓ ଘର ସେ ନିଜେ ବଦଳ
କରୁଛନ୍ତି । ଲୁଗା ମୁଦ୍ରା ମଧ୍ୟରୁ ନେଇ ଅନ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟାଣି ପକ୍ଷୀ
ଶ୍ରେଣୀରେ ପାଠ ମଧ୍ୟ ପଢ଼ୁଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଓଡ଼ିଆ କିରାନୀ ଆଉ
ପ୍ରଦେଶୀ ଚାପର ପଢ଼ିବାକଳା ସ୍ତରରେ ଚଳାଉଛନ୍ତି ।

ପାଣି ପତର ଗଉଁସ ପରିଚୋଧ କରିବାଗିଲା ପରେ ଜମିନକିରା
କି. ଟି. ଓ. ପଦ୍ମାବତୀ ପରିଚିତ ଓଡ଼ିଆ ଜିଜ୍ଞାସୁ ପୁଣି ଗଡ଼ବନ୍ଧ
୧୯୯୦ ମସିହାରେ ଜୀବନଧାରା ଯୋଜନାରେ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର
ଖୋଲିବା ପାଇଁ ୫,୦୦୦ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । କପଟି ଖୋଳା
ପରିଚାଳିତ । ସାହାଯ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ପାଣି ପ୍ରଭାବ ଦୂର
କରିବ । ଆଗରୁ ସେ କେବଳ ଧାନଭଣ୍ଡ କରିଥିଲେ । ଶେଷରେ
ସଞ୍ଜ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୁଣ୍ଡ କରିବା ଯୋଜନା କରୁଛନ୍ତି ।

ସେ ଗୋଟିଏ ଗଞ୍ଜାଧିକାରୀଙ୍କ କନ୍ଦି ସେ, ଶୁଦ୍ଧ ଭୃଷୀନାମକ
ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଏକ ସୋନମା ପଡ଼ି ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ । ମୁଁ ଆଜି
କହିବା ପରେ ଯେ ଏକ ସୋନମା ଗଞ୍ଜାଧିକାରୀଙ୍କ ଏକ ଭୃଷୀନାମକ ଗଞ୍ଜା
ନେଇ ତାହା ପିଇ କ୍ରମେ ବିନିଯୋଗ ହେଲେ ନିଶିତ ଭାବେ
ଲଭକାର ନୋକପାରିତେ ।

ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମ ଗଉଡ଼ ଲେଖନୀ
ନିଜର ସଜାଡ଼, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ମସଲ୍ ସମୂହ,
ପଦ୍ମପୁର ।

9999

ଫଟୋ ୧ : ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷଣାତ୍ମକ କ୍ରୀଡ଼ା ପଦ୍ଧତି (୨୦୨୦) ।

ଫଟୋ ୨ : ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷଣାତ୍ମକ କ୍ରୀଡ଼ା ପଦ୍ଧତି (୨୦୨୦) ।

ମାଧ୍ୟମିକ କାଳରେ ଯେଉଁ ଲାଟିନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ପଢ଼ାଯାଇ ଯାଇ ଥାଏ ତାହା ମଧ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥର ମୂଲ୍ୟକୁ ବୃଦ୍ଧି
ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ହେଉଥିବ ବୋଲି କହିହେବ ।

ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରନ୍ଥ ବିଳାସ ସମ୍ବଳିତ ପୁସ୍ତକ ଆୟୋଗର ଏକ ସଭାରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ମହାପାତ୍ର ଉପସ୍ଥିତ ।

ମେଘାମୟମାସ ଉତ୍ସବ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏହା ଉପରେ ମଧ୍ୟ
ମେଘାମୟ ସଂଗୀତ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ ଏହି ଗୀତକୁ ଗାୟନ କରି
ମେଘାମୟ ଦେଉଳରେ (୧୨, ୧୩) ।

$\frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m v^2 \right) = \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m \dot{x}^2 + \frac{1}{2} m \dot{y}^2 + \frac{1}{2} m \dot{z}^2 \right)$

ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ଦିଗରେ ବଡ଼ପାରି ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ
ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରଶଂସନୀୟ

[illegible]

କଟପାରି ମହାସ୍ଥଳ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏହି ସଭାରେ ଗିରି
ରୋବର୍ଟସ୍ ନିଜର କନିଷ୍ଠ ପରାପତି ଶ୍ରୀ ଉଦୟନାଥ ନନ୍ଦାବତ୍ସା
ସଭାପତିତ୍ବ କରିଥିଲେ । ପୂର୍ବରୁ ଯୁବନେତା ଶ୍ରୀ ବିଞ୍ଚିତ୍ରାନନ୍ଦ
ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟର ଉତ୍ସାହ ସ୍ୱାଗତ ଲାଭଣୀ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସମ୍ପାଦକ
ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ଝଠଟସିଂହ ବିଚରଣୀ ପ୍ରମାଣ କରି ଏହି ଗ୍ରାମର
ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତର ପ୍ରତିଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ନିଷ୍ଠାପର ଉଦ୍ୟମ ଫଳରେ
୭୦୦ ଏକକ ଜମିରେ ଚାକି ଉଠିଥିବା ଜଙ୍ଗଲର ପୁରଣା ସହ ନୂତନ
ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିଛି ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଏହି

ସେହିପରି ୨୯ ଚାରିଶ ଦିନ ଶୁଦ୍ଧ ବାହୁନାଥୀ ଶ୍ରୀ ଚେତେରା
ଦେବତାଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ

ccce

ରାଜ୍ୟପାଳ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଥିଲେ । ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ କ୍ରୀ ଲର
“ସାଧୁ” ଅନୁସାରେ କର୍ମକାରୀମାନେ ରେଡ଼ିଫ୍ ପରି ଏକ
ମାନ୍ଦିର ସଂସ୍ଥାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଏ ଯେଉଁ ପ୍ରକେଷ୍ଟ
କରିଛନ୍ତି ତାହା ବାସ୍ତବିକ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଏବଂ ସହିପରି
ଅନୁସାଧନାରେ କନସେବାରେ ରହିଷ୍ୟତରେ ସହଯୋଗ କରିବାକୁ
ସେ ଆଶାପୋଷଣ କରିଥିଲେ ।

କୁମାରୀ ଗୋପା ବିଶ୍ୱାସ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ହାତରେ ୧୫,୦୦୦
ଲୋକ ଏକ ବେଢ଼ି ରେଡ଼ିଫ୍ ରାଜ୍ୟ ଶାଖା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ
କରିଥିଲେ ।

ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାକ୍ଷରତା ଅଭିଯାନକୁ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ, ମହିଳା, ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନେ ଅଗ୍ରସର କରାନ୍ତୁ

ବର୍ତ୍ତମାନ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ସାକ୍ଷର ଅଭିଯାନ ଚାଲିଛି ।
ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୫ ରୁ ୧୫ ଅଗଷ୍ଟ ୧୯୯୨ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ । ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାକ୍ଷର କରିବାକୁ
ଏକ ପ୍ରତି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ହାତକୁ ନେଇ
ଆଗେଇବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସାରା ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର
ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ୧୯୯୨ ଭିତରେ ସାକ୍ଷର କରିବା ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ
କଥା ରୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିସ୍ଥିତି ଧରଣର ।
ଏଥିପାଇଁ ଏକ ଲକ୍ଷ ଶିକ୍ଷା ସହାୟକ ବିନା ପାରିସ୍ଥିତିରେ
ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଭାବରେ ପାଠ ପଢ଼ାଉଛନ୍ତି । ପାଠପଢ଼ା ଅର୍ଥ ନୁହେଁ
ବେଳେ ନାମ ଲେଖିବା ପଡ଼ିବା, ଲେଖିବା ଦିଆଯିବା କଥାକୁ
ନିବିଡ଼ିତ କରି ନୀତିରେ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବା ହିଁ ପ୍ରକୃତ
ସାକ୍ଷରତା ନିଜ ପରିବେଶ ଛାଡ଼ି ପରିବାର, ନାମୀ ପୁରୁଷ
ସମାଜର, ଜାତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ଆଦି ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ ଦେବା
ଆବଶ୍ୟକ । ଆମ ସରକାର, ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ନାଶକ ଓ ନିରାକରଣ,
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକ୍ଷମ, ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଏବଂ ତା ସହିତ
ସାକ୍ଷରତା ଅଭିଯାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପଦକ୍ଷେପ
ସହାୟକ ଶିତରେ ଆସ ବିଶ୍ୱାସ ପୁଷ୍ଟି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତା
ଛଡ଼ା ସେମାନେ ମଝିରେ ମଝିରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛା ସାକ୍ଷର ଚଳାଇବା
କୋଲି ଲକ୍ଷ ସାକ୍ଷରତା ପରିଷଦ ଗଞ୍ଜାମ ପକ୍ଷରୁ ନୁହେଁ ।
ଏଥିରେ ପୁଣି କୁହାଯାଉଛି ଏହାର ଅଭିଯାନର ଆଭିମୁଖ୍ୟରେ
୧୯୯୨ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖରେ ଜିଲ୍ଲାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାକ୍ଷର
କରିବା, ପାଠକାଳେପୁଣି ଉପଗ୍ରହକୁ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ବିନୋଦି ଉପଗ୍ରହର
ସମସ୍ତ ୨୨ଟି ବ୍ଲକ୍ ଓ ଅଠରୋଟି ସହରାଞ୍ଚଳକୁ ଏହି
ଅଭିଯାନରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଛି, ୯ ବର୍ଷରୁ ୪୫ ବର୍ଷର
ନିରକ୍ଷରମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷର ଅଭିଯାନ ମାଧ୍ୟମରେ ସାକ୍ଷର କରିବା
ଯୋଜନାରେ ରହିଛି ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରରେ ଏକ ବୋର୍ଡ଼ ରହିଛି ।
ଏହାର ପରାପଟି ରାଜ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାପାଳ କ୍ରୀ ନରସିଂହ ପଣ୍ଡା
କରିଛନ୍ତି । ଏହି ପରିଷଦ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ବାସଭବନରେ କାର୍ଯ୍ୟ

କରୁଛି ଏବଂ ଏଥିରେ ଯୋଗଦାନେ ସହଯୋଗ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ
ସେମାନେ ସବୁ ସମୟରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିପାରିବେ । ଏକ
ଲକ୍ଷ ନିରକ୍ଷରଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ଏକ ଲକ୍ଷ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନଙ୍କୁ
ଉପଯୁକ୍ତ ଜାଣିବା ଦେବାର ସମସ୍ତ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି
ପାଠକାଳୀନ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ତଥା ନବସାକ୍ଷରଙ୍କ ପାଇଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ
ଶିକ୍ଷାର ଯୋଜନା ରହିଛି । ଏହି ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ,
ଅନୁଷ୍ଠାନ, ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ, ଗ୍ରାମ୍ୟ କର୍ମଚାରୀ, ଶ୍ରୀ ଓ ସହରର ଶିକ୍ଷିତ
ଯୁବକ, ଶିକ୍ଷିତା ମହିଳାମାନେ ନିଜ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳରେ ସାକ୍ଷରତା
କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଗ୍ରସର କରିବା ସଙ୍ଗେ ଶ୍ରୀ ଗ୍ରହଣରେ ନିରକ୍ଷର
ଲୋକଙ୍କୁ ସାକ୍ଷରତା କରିବା ଦିଗରେ ଆଗେଇଯିବେ ବୋଲି ଲକ୍ଷ
ସାକ୍ଷରତା ପରଷଦ ତରଫରୁ କୁହାଯାଇଛି । ଏହା କରନ୍ତି ଦ୍ୱାରା
ବେଳେ ନିରକ୍ଷରତା ନୁହେଁ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଅ. ବିଶ୍ୱାସ
ମଣିଷଠାରୁ ଦୂରେଇଯିବ । ଏବଂ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ, ଯୁବତୀଙ୍କ
ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାକ୍ଷରତା ଅଭିଯାନରେ ନିଜକୁ ନିଯୋଜିତ କରି
ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏ ଦିଗରେ ଉତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ ପରିଷଦର ସହାୟତା
ତଥା ଶିକ୍ଷାପାଳ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ବୃହତ୍ତର ସବୁ-
ପିଠିକନର ରୂପା ଗ୍ରାମର ଲୋକମାନେ ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ
ସଫଳ ହୋଇଥିବା ଦେଖାଯାଇଛି । ସେଠାରେ ନିଜେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ
ଶ୍ରୀ କରମନନ୍ଦ ପଣ୍ଡା ଏହି ନିରକ୍ଷର ଲୋକମାନେ ବିପରି
ପଡ଼ିପାରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସାକ୍ଷର ହୋଇପାରୁଛନ୍ତି । ତାହା
ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଦେଖିଲେ । ଏବଂ ଗଞ୍ଜାମ ଗ୍ରାମକୁ ସାକ୍ଷର ଗ୍ରାମ
ଦିଆଯିବ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଲକ୍ଷପୁର
ପରିଷଦରେ ସାକ୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ବୁକର ବି. ବି. ଓ.
ଶ୍ରୀ ପୁଣିବନ୍ତ ପାଠୀ, ଏନ୍. ଏ. ଡି. ନିବାସୀ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଶ୍ରୀ
ପୁରବର ସେଠୀ, ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳ କୁମାରୀ ସେନାପୁରୀ,
ଜିଲ୍ଲା ପୁରମ୍ ଓ ଲୋକପଦକ୍ଷ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ପୁଣି ଏହି
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଗଣବେତନା କରାଇବା ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ
ନେଉଥିବାର ଦେଖାଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଭାରତୀୟ ଖାନ
ବିଜ୍ଞାନ ପରିଷଦର ଗଜ କର୍ମଚାରୀ କେ. ବିଶ୍ୱନାଥ ଛାତ୍ରପୁର
ବୁକର ସାକ୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖି ଖୁସି ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଆନାକୁଳମ ଜିଲ୍ଲାଠାରୁ ଏଠାରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
ବାଦ୍ୟବରଣ ପୁଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା କଥା କହିଥିଲେ । ଏବଂ ଏହାକୁ
ସଫଳ କରିବାକୁ ଉପଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଯଦି ଏହିପରି
ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚାଲିଯାଏ ତାହାହେଲେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ ପଣ୍ଡା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ତାହାହେଲେ ପ୍ରକାରକ
ଜିଲ୍ଲାଠାରୁ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ଗଜେଡ଼ା ୨୦ ଭାଗ ସାକ୍ଷର ହୋଇ
ପାରିବେ ବୋଲି ଆଶା ।

ପ୍ରଫୁଲ୍ଲକାନ୍ତ ମିଶ୍ର, ଆସନ୍ତି,
ବ୍ରହ୍ମପୁର ।

ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନାର ମହା ସମାବର୍ତ୍ତନ

ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଓ ସାମ୍ବିତ୍ତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ 'ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା'ର ୧୯୯୦-୯୧ ପାଖି ଅନୁଷ୍ଠିତ "ମହା ସମାବର୍ତ୍ତନ-୯୧" ଛାନ୍ଦୀୟ ପୁରନା ଭବନରେ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟର ସହ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ।

'ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା'ର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିପ୍ଳବ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ରାଜ୍ୟ ପୁରନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ବଳ, କ୍ଷୀତି ଓ ସଂସ୍କୃତ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତୀକ ଭାବେ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଥିଲେ । ସଭାପତିତ୍ବ କରିଥିଲେ 'ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା'ର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଭାପତି ମନ୍ତ୍ରୀ, ଡକ୍ଟର ପ୍ରଦୀପ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ।

ପ୍ରାୟଶଃ ପୁରନା ଭବନ ପରିସରରେ ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ତଥା ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ପଣ ମନୋନିତ ପ୍ରତିଭାଧରମାନଙ୍କୁ 'ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା'ର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର ପ୍ରାୟ ୫୦୦ ଯୁବକ ଯୁବତୀ, ସ୍ଥୁଳ ଓ କଲେଜ ଏବଂ ସି. ସି. ଇ. ସହାୟୀ ଅଭିଭାବକ ଭାବେ ଉପସ୍ଥିତ କରିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିବେଶରେ ଏହିପରି ପରମ୍ପରାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶଙ୍ଖ ଏବଂ ବଜାପନା ଆଦି ସହିତ ପ୍ରାୟ ୨୦୦ ଯୁବକଙ୍କ ଗହଣରେ ଛାତ୍ରୀବାସ, ପାଞ୍ଚକ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତଃ ପାଟଣାପାଟଣା ପ୍ରାୟଶଃ ଦେଇ ଅତିଥିମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରିଥିଲେ । ତଳର ସଭାରେ ସଂସ୍କୃତମେଳା ଦର୍ଶକଙ୍କ ଗହଣରେ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର ଏକ ଉପଲକ୍ଷେ ଆବେଦନିତ ଏକ ଚିତ୍ରକଳା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଥିଲେ ।

ସଭାସଭାରେ ପଦ୍ମକେଶରୀ ଡକ୍ଟର ପାଟଣାପାଟଣା ଦୋରା ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିବେଷିତ 'ସର୍ବୋତ୍ତମ' ନେ. ଜନନୀ ଭାଗତ' ସଙ୍ଗୀତ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ପରମ୍ପରାରେ ପରିବେଷିତ ହେଲେ ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୋତାଗୁଡ଼ିକ ଦକ୍ଷ ସ୍ୱରମାନ ଦୋରା ସମ୍ପନ୍ନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ଡକ୍ଟରମାନଙ୍କ ସହ ଏବଂ ସ୍ୱାମୀ ଅନୁପମନ ସହ ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସାନ ଦେଇ ଉଦ୍ଘୋଷଣା ଦେଇଥିଲେ । ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା'ର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାଧାରଣ ସମାବେଶ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତ ସହ ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୀକଣ୍ଠଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରି 'ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା'ର ଏକ ଛାତ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ଅଭାବ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କର ଆବିଷ୍କାର ଏବଂ ସଂଗ୍ରହର ସଂକଳ୍ପ ପ୍ରକାଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା'ର ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ପଦ୍ମ କେଶରୀ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଦାନ—

(୧) ବିହାର ବିଳାସନପୁର (ବିହାର ସେବା), (୨) ଶ୍ରୀ ଚଣ୍ଡୀକୁଣ୍ଡଳ ସାଗ (ସମାଜ ସେବା), (୩) ଶ୍ରୀମତୀ ପାର୍ବତୀ ଶିଳ୍ପ, ଆଇ.ଏ.ଏସ୍. (ସମାଜ ସେବା), (୪) ଶ୍ରୀମତୀ ବୀଣା ଦେବୀ (ସମାଜ ସେବା, ସଙ୍ଗୀତ), (୫) ଶ୍ରୀ ହରମୋହନ ଶୁକ୍ତିଆ (ସଙ୍ଗୀତ), (୬) ଶ୍ରୀ ରୋଷାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (ସଙ୍ଗୀତ), (୭) ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମାର କର (ସଙ୍ଗୀତ), (୮) ଶ୍ରୀ ଗମକେଶ ମହାନ୍ତି (ସଙ୍ଗୀତ), (୯) ଶ୍ରୀ ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ମହାନ୍ତି (ସଙ୍ଗୀତ), (୧୦) ଡକ୍ଟର ପ୍ରତିଭା ଗାନ୍ଧୀ (ଗାନ୍ଧିଜୀ), (୧୧) ଶ୍ରୀ ରବି ସିଂ (ଗାନ୍ଧିଜୀ), (୧୨) ଶ୍ରୀ ବିପ୍ଳବ ପଟ୍ଟନାୟକ (ଗାନ୍ଧିଜୀ), (୧୩) ଶ୍ରୀ ଡକ୍ଟରମାନଙ୍କ ସେବାର ପାଇଁ ରାୟନ), (୧୪) ଶ୍ରୀ ସିଦ୍ଧ ପାଣିଗ୍ରାହୀ (ସ୍ବଚ୍ଛତା), (୧୫) ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପନାଥ ଦାସ (ସେବା, ସାମ୍ବାଦିକତା), (୧୬) ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମ ନାୟକ (ବୃତ୍ତ), (୧୭) ଶ୍ରୀମତୀ ବିପ୍ଳବିନୀ ଚୌଧୁରୀ (ବୃତ୍ତ), (୧୮) ଶ୍ରୀ ଅରୁଣ କୁମାର ପଣ୍ଡା (ସାମ୍ବାଦିକତା), (୧୯) ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତ କୁମାର ପଟ୍ଟନାୟକ (ସାମ୍ବାଦିକତା), (୨୦) ଶ୍ରୀ କେଦାର ମହାନ୍ତି (ସାମ୍ବାଦିକତା), (୨୧) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାହୁ (ଅଭିନୟ), (୨୨) ଶ୍ରୀ ବିଜୟ କୁମାର ମହାନ୍ତି (ଅଭିନୟ), (୨୩) ସ୍ୱର୍ଗତ୍ୟ ଅମିତାଭ ଉଦ୍ଘାଟନ (କାନ୍ଦୀୟ ସଂସ୍କୃତି) ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କର କହିଲେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭବିଷ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ବର୍ତ୍ତମାନ ତଥା ପାରମ୍ପରିକ ଉତ୍ସବ ଏବେ ଉନ୍ମୋଚନ ସହ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବା ସହଜ ନୁହେଁ । ଏହି ପ୍ରଥମେ "ମହା ସମାବର୍ତ୍ତନ" ନାମଟି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଲାଗୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଏକ ସାମ୍ବାଦିକ ତଥା ପର୍ବତ ମନ୍ତ୍ରୀ 'ମହା ସମାବର୍ତ୍ତନ' ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀ କର ସମ୍ମାନିତ ତଥା ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରତିଭାଧରମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ପ୍ରଶଂସା ସାପନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ 'ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା'ର ଏଭଳି ଉନ୍ମୋଚନ ସାଧୁବାଦ ଜଗାଇ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ପରାପତି ତତ୍ତ୍ୱର ପାଟଗାଣୀ ସମ୍ପର୍କିତ କୃତୀ ସଞ୍ଚୟମାନଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ କାପନ କରିବା ପରେ ପରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟଗତ ପ୍ରତିଭାବ ନିଜୁ ପା.ବ କରିବାରେ 'ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା'ର ଅହରହ ଉଦ୍ୟମକୁ ସବୁମନ୍ତେ ସମ୍ମୁଖ କରିବା ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ ।

ଏ ଚକ୍ରରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାଧାରଣ ସମ୍ବାଦକଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ ଗ୍ରେନେ ସର୍ବ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣତ ପୁରସ୍କୃତ ମହା ଓ. କାଳିନ୍ଦୀ ଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ରବି ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ନୀରବ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥିଲା । ପରାପତି ତତ୍ତ୍ୱର ପ୍ରସନ୍ନ ପାଟଗାଣୀ ସମ୍ପର୍କି ଅବସ୍ଥାକୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପକ୍ଷରୁ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ମାତ୍ର ଧ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 'ରାଜିତୁତ' ଉପାଧିରେ ଭୂଷିତ ହୋଇଥିବା, ଗୁ ତାଙ୍କୁ ଏ ଅବସରରେ ଉଚ୍ଚସ୍ଥିତ ସମ୍ପର୍କିନା ବିଆଯାଇଥିଲା ।

ଏ ଅବସରରେ ପଦ୍ମକେଶରୀ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି ଓ ସାଥୀ ଧା ଜଣ ବେହେଲା ବାବଦଙ୍କ ସହାୟତାରେ 'ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ', ଶ୍ରୀ ପ୍ରଣବ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଉତ୍କଳ, କୁମାରୀ ପ୍ରିୟାଙ୍କା ଚର, ଓଡ଼ିଶୀ, କୁମାରୀ ଅନିତା ଉପା, ରାଗ ମହାର, ପଦ୍ମକେଶରୀ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କୁମାରୀ ଚୌଧୁରୀ ଓ ସାଥୀ ସମବେତ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟ, ଉତ୍କଳଗର 'ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନା' ଶାଖାର ନାଟିକା 'ସତ୍ୟମେବ ଜୟତେ' ଏବଂ ସର୍ବଶେଷରେ ପଦ୍ମକେଶରୀ କରମାଧ୍ୟ ବେହେଲା ପାଇଁ ପରିବେଷଣ କରି ହଜାର ହଜାର ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କରିଥିଲେ । ଶେଷରେ, ଶ୍ରୀ ଶିବାନନ୍ଦ ରାୟ ଧନ୍ୟବାଦ ଅର୍ପଣ କରିଥିଲେ ।

କଟକ ଜିଲ୍ଲା ହାତୀବାଡ଼ିଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଜଗନ୍ନାଥ ଚେତନା ସମିତିଙ୍କଦ୍ୱାରା ନାନ୍ଦ୍ୟବର ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ସଞ୍ଜୟ କୁମାର ଅଭିଭାଷଣ ଦେଉଛନ୍ତି (୧୭/୧୧) ।

[illegible]

ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମନୁଷ୍ୟ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରହ କେଉଁ
 ବୃକ୍ଷେ ଯେଉଁଠାରେ ଖାଦ୍ୟ ମଜାଦା ଓ ଚାକେନି କା ଛାଡ଼ି
 ଯିବାରା । ଆଶା କରାଯାଉଛି ଯେ ବୃକ୍ଷଟି ମୂଳ୍ୟ ସହଜରୁ ଯେ
 ଶୋହାଳି ମାଲିକରେ ସମାପନ କରିପାରିବେ ଦେଇ ଆହୁତ
 ଉଚ୍ଚତ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ପ୍ରଦାନ ଦେବନାହିଁ । ଯେଉଁଠାରେ ମାଲିକର
 କିଛି ଲାଭ ହୋଇପାରିବ । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି ଏ
 ପ୍ରକାରରୁ ବିପରି ଓ ବିପଦ ଭରସା କରିବାରିବ ?

ପ୍ରଥମେ ଖାଦ୍ୟ ସମସ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧ୍ୟୟନପାତ୍ର
କରାଯାଇ, ଆମ ଦେଶରେ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଓ ପୁଷ୍ଟି ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ,
ବିଶେଷ ପ୍ରକାର ଭାବେ ପ୍ରୋଟିନ୍ (proteins) ରୂପେ, ବିଶେଷ
କରି କାର୍ବୋ ହାଇଡ୍ରେଟ୍ (carbohydrate) ରୂପେ, ଖାଦ୍ୟ ଉପାଦାନ
ଅଣୁର ଲବଣ (minerals) ଓ ମାଂସ, କଞ୍ଚା, ପୁଷ୍ଟି
ଉପାଦାନ ରୂପେ ଉପାଦାନ ଗୁଣାବଳୀ (vitamins) ରୂପେ
ପ୍ରାପ୍ୟମାନ । ମାତ୍ର ଏ ସବୁ ଖାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଣୀର ତାତ୍ତ୍ୱିକ
ଖାଦ୍ୟର ପ୍ରାପ୍ୟମାନ ଆମ ଦେଶରେ ଅଧିକ । ପୁଷ୍ଟିର ଓ
ଶ୍ରେଣୀର ପ୍ରାପ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ୟ, ଲବଣ ଶ୍ରେଣୀର ଉପାଦାନ
ଉପାଦାନ ଗୁଣାବଳୀ ଅଧିକ । ତେଣୁ କଥା ହେଉଛି ଯେତେ ପୁଷ୍ଟି
ଉପାଦାନ ରୂପେ ଉପାଦାନ ମଧ୍ୟ ଏ ସବୁ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବା

ଦସବ ଦୋଳପାଉନାହିଁ । ସୁଦରା" ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ
କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟପୂର୍ବକ । ଯେ ଦୁର୍ଘଟକୁ ଆମର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ
ଦାଗର ଚର୍ଚ୍ଚକୁ ଶୁନିବେ କରୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଓ ଦେଖୁଛନ୍ତି କି ପ୍ରକାର
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସବୁ ଦାଗର ଯୋଗାଇ ପାରିବ । ଯେଥୁରେ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଆସୁଛି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପ୍ରାଣୀ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ

ଉଦିତ ମଧ୍ୟରେ ଆମୃତ ଶୈବାଳ (marine algae) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏ ପ୍ରକାର ଶୈବାଳରୁ ପାଚ୍ୟାତ୍ମକ ଭାବରେ ଶର୍କରା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ପୁଣି ଶିତଳିକୁ ଏକ ଖାଦ୍ୟ କରିଲେ ହୃଦ ଲାଗିତ, ରୋଧଗନ୍ୟ ମୋକ୍ଷମକର ବା ଉତ୍ତମାତ୍ମ୍ୟ ନିଆଡ଼ପାକର ବୋଲି ବି ବିଶ୍ୱାସ ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ଚନ୍ଦେନ ନାହିଁ ଯେ ଏଣୁଟିକ ଆଦ୍ୟାଭାବରେ ମନୁଷ୍ୟ ଖାଇପାରେ । ଏ ଶୈବାଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାର — ସବୁଜ ଶୈବାଳ (green algae), ନୀଳ ସବୁଜ ଶୈବାଳ (blue-green algae), ଧୂସର ଶୈବାଳ (brown algae) ଓ ଲାଲ ଶୈବାଳ (red algae) । ଆମ ଦେଶରେ ଏ ଶୈବାଳଗୁଡ଼ିକ ଥରକା କେହି ଖାଇନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ସବୁ ଦେଶ ପ୍ରଶ୍ୟନ୍ତ ଚୀନ୍ ଓ ଜାପାନ ଦେଶର ଲୋକମାନେ ଏ ସବୁର ଯଦି ଆକୃଷ୍ଟ କରିବାରେ ସୁସାଧୁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ଖାଇଥାଆନ୍ତି । ଏ ଦେଶର ଲୋକମାନେ, ଅନେକ ଶୈବାଳକୁ ଅନେ ପରିବା ବ୍ୟବହାର କଲାପରି ବ୍ୟବହାର କରିଥାଆନ୍ତି (ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ—Laminaria, Alaria, Arthrothamnus, Ulva and Sargassum) । ଅନ୍ୟ ନାମକ ଶୈବାଳର ପତ୍ରରୁ ଉପଚୁଳବର୍ଣ୍ଣୀ ଅଳ୍ପ ଲୋକମାନେ (coastal tribes) ପାଲିଙ୍ଗ୍ (sals) ରୂପେ ଖାଇଥାଆନ୍ତି । ଆହୁରି ଅନେକ ଶୈବାଳ ମଧ୍ୟ (Gelidium, Comenium, Encheuma and Gracilaria) କେଲି, ପୁଟିଂ ଓ ଆଇସଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଇତ୍ୟାଦି-ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଲାଗିଥାଏ । କେତେକ ଖଟିକି ମୁହେଁ ଆହୁରି ଅନେକ ପ୍ରକାର ଶୈବାଳ ମଧ୍ୟ ଜାପାନୀମାନଙ୍କର ପ୍ରାଣ ସୁସ୍ୱସ୍ତୁ ଖାଦ୍ୟ । ଏହି ଶୈବାଳଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଚୁର ପରମାଣୁରେ ଜୀବନିକା (vitamin) ଓ ଆୟୋଡିନ୍ (iodine) ପୁରୁ ଛାଣିଥିବାରୁ ଏହା ଗର୍ଭୀର ପକ୍ଷେ ଉପକାରୀ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରାଣପିତ ବ୍ରଣ (cosmetics), କୋରା ପଲିଙ୍ଗ୍ ଚାଉଁ ମେସିନର ଲୋକରୁ ବୁଡ଼ିନ ବର୍ଣ୍ଣ ଓ ଔଷଧ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ଏମାନଙ୍କର

ଏହା ପ୍ରାୟତଃ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜୈବସାର (Bio fertilizer) ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ଜୈବସାର (Nostoc, Rivularia, Arabaena and Gloeocapsa) ତଥା ଶୁଣିଆ ଗଛ ଓ ଗୁଳିଆଛତାରେ ଯଦି ଗୋଟିଏ ଗଛର ବା ଗୁଳିଆଛତାରେ ଯଦି ଗୋଟିଏ ଗଛର ଯଦି ଗୋଟିଏ ଗଛର (Nitrogen fixing algae) ରହିଥାଏ ।

ସାମ୍ବଦ୍ରିକ ସାଗୀରୁ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି

ତାପରେ ସମ୍ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରାଣୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏମାନେ ତ ଅନେକ ପ୍ରକାରର । ସାଗର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଏମାନଙ୍କୁ ଦେଇଛି ବିଶ୍ୱାସୀ ଶିଶୁମାର । ମାତ୍ର ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନ ପାଇଁ ଦେଉଛନ୍ତି ଏମାନେ ଜୀବନ ଗନ୍ଧକ । ଏମାନେ ହେଲେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ (edible) ମତ୍ସ୍ୟ, ବର୍ତ୍ତକ, ରେଣୁ ଶାମୁକା (molluscs), ଚିକ୍ନଟି ଓ କରଡ଼ା ଇତ୍ୟାଦି । ଏହି ମତ୍ସ୍ୟ ଆମର ଖାଦ୍ୟ ବେଳା ନିୟତି ଉଚିତର କେତେକ ମତ୍ସ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅଖାଦ୍ୟ, କିନ୍ତୁ କହିଲେ ଆଖ୍ୟାୟ ଲାଗିବ ସେ ଉପାଦାନମାନଙ୍କର କେତେ ଶାମୁକା ଯେପିଆ, ଲୋକିଲୋ, ଅନ୍ଧେ ପଦ ଇତ୍ୟାଦି ଅତି ପୁରୁଷ ଖାଦ୍ୟ ।

ନିପାତ ଶେଷିଏ ଛୋଟ ଦେଶ । ଦଳର, ଦୋକାଗଡ଼ୋ,
ମିଲାଇ ଓ କିଡ଼ଗର ନ ମକ କେଧା ଶାନ୍ତିର ଓ ପିପୁଲରୁ ବନିତ
ଏହା ଗର୍ବିତ ଅଭାବ ରହିଛି ଭଲର କିମ୍ବା କିଛି ଶେଷର,
ଦେଶର ମୁହିଁକି ଗୋବରୁ ପ୍ରତି ଭାବରେ ବିଶିଷ୍ଟର ଶାନ୍ତିର ନିପାତ
ଓ ଆଉ କେତେକ ଦେଶ । ଶାନ୍ତିର ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଅନେକ
ନିପାତର ମଧ୍ୟ ଦେଶରୁ କିଛି ଭାବରେ କିଛି କିଛି ଓ କିଛି
ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟର ବେଶ ବଳାକାହିଁ । ଦେଶରେ ଏପରି ଶାନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ ଓ
ଶାନ୍ତିରୁ ଦୈନିକିକ ପଦ୍ଧତିରେ ପ୍ରାଣୀର ଶାନ୍ତି (packet
found) ମୁଣ୍ଡେ ବନ୍ଦାଗରେ ବ୍ୟବସାୟ କିଛିକିଛି, ଦେଶରୁ ଶାନ୍ତି
ଶାନ୍ତିର ପାଦର ପଦାଳି ନିପାତର ଶାନ୍ତିର ଭାବ ଶାନ୍ତିର ଆଶ୍ର
ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଶରୁ ଶାନ୍ତିର ପ୍ରାଣୀର ପଦ୍ଧତି । ଦେଶ
ଏକାଧାରରେ ନିପାତ ନେ ପଦର ବ୍ୟବସାୟର ଦେଶରୁ ଅନେକ
ଦିନିଆରୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଶାନ୍ତିର ବ୍ୟବସାୟର କିଛି ନିପାତ ଦେଶ ପ୍ରାଣୀ
କିଛିର ପାଦକିଛି ।

ସାମୁଦ୍ରିକ ଶକ୍ତିର ବିନିଯୋଗ

ଶେଷରେ ଗଠି । ସାକାର ମୁଖ୍ୟତଃ ପୃଷ୍ଠଠାରୁ ଉତ୍ପତ୍ତି
 ବିକୀରଣ ଭାବରେ (radiant energy) ପାଉଛି । ଯେଉଁ
 ଗଠି ବିଭିନ୍ନ ଜପାୟରେ ଗଠିର ସାଧାରଣ ନିୟମାନୁସାରେ ଏବଂ

[illegible]

ଉତ୍କଳଯୋଗ୍ୟ ପଟରା ବେଲ୍ଲା, ଅନେକ ଲୋକ ଲୋକ
 ଗିନିଷକୁ କରନ୍ତି ବହୁଳ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ
 ତାହା ପାହାନ୍ତି ବେଲ୍ଲା ଲୋକମାନେ ପ୍ରମାଣ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।
 ପାହାନ୍ତି ପଟି ଉପରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ବେଳେ ଆମର
 ଉପରେ ଉପର ଓ କମ୍ ଲାଭର ହୋଇପାରେ । ନ୍ୟାୟାଳୟରେ
 ଗମ୍ଭୀର ଅଭ୍ୟାସ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅଭିଯୋଗୀ ଯେ ଦେଖାଦେଇ ବଞ୍ଚିଯାନ୍ତି
 କିନ୍ତୁ ଉପରେ ଗମ୍ଭୀର ପ୍ରାଣ ଓ ବିକଳିତ ରହି କରୁଛନ୍ତି
 ଲାଗିଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ଉପରେ ନୁହେଁ ଗମ୍ଭୀର ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ
 ଗମ୍ଭୀର ନୁହେଁ (artificial pearl) ଉତ୍ପାଦନ କରି
 ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅନେକ ଅତି ଉପାଦାନ କରିପାରିବୁ ।

ଆମ ନଗରୀର ଏ ସବୁ ଖାଦ୍ୟ ଓ ଶକ୍ତି ସାଗ୍ରହ ପ୍ରୟତ୍ନରେ
ଚେତାସୀ ଲୋକପାତ୍ରରେ ସମସ୍ୟାରୁଟିକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ସମାଧାନ
ହୋଇପାରେ । କେତେକ ମନ୍ତ୍ରରେ ତ ହୋଇଗଲାଣି । ଏ ହାତୁର
ସମ୍ପଦ ବିକିରାର ଆଉ କିଛି ବଡ଼ ନିଧରେ ହୋଇପାରିବ ।
ସେତେବେଳେ ପାଗର ଦେବ ମନୁଷ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରକୃତିର ଗନ୍ତାପଥ
ବୀଚନ ପାଇଁ ଆଲୋକ ଓ ନାମକ ସମାଜ ପାଇଁ ସେବ କାୟର
ଭବିଷ୍ୟତ ।

ପ୍ରାଚୀନପାଠକ ପ୍ରାଣୀ ବିଭାଗ ବିଭାଗ,
ଗଜେଟ୍ ବିଭାଗ,
ପ୍ରାଚୀନପାଠକ-୨୦୦୦ ଓପି।

କନ୍ୟା ରହି

ବନ୍ଧୁ ଚିନ୍ତାମଣି ମିଶ୍ର

ଢେ ଅତି ଦେଲା ଶ୍ରଦ୍ଧା ଲାଗି । ବନ୍ଧୁ ନା ବା ଦିବ୍ୟାଞ୍ଜି
 ବୋଲି ଅନେକ 'ପୁରୀ' କବିତାପାଠି । ଝିଅଟିଏ
 ନାମରେ କେତେ ବାପାମାଆ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ କବିତାପାଠି । "କନ୍ୟା
 ରହିବ" ପାଠକୁ । ବାଳ୍ୟକାଳରେ ପୁଲିକେ, ପୁରୁଷେ, ଧାର୍ଯ୍ୟ
 ଦଗ୍ଧରୁ ଦେଖିଲେ ନୟନରୁ ଘେନି ପୁରାପୁରୁଷ ଏ
 ପୁଲିକୁ କେ ପୁଲିକୁ ଉଠି କୁଲି । କିନ୍ତୁ ଝିଅ ଜନମରୁ ଏକ
 ଅଭାବ ନାହିଁ ବୋଲି କେହି କେହି ଡାକନ୍ତି । ଝିଅକୁ କିନ୍ତୁ
 ଦେଖିଥିବା ନାଥା ଜଣେ କୁହାନ୍ତି, ଭୁବନ ଜାତୀୟ ବୋଲି କେହି
 କେହି କେବଳ ଦେଖାଯାଉଛି ବା ଅଭାବ ଦେଖି ଥାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ
 ଏସବୁ କାହିଁକି ହୁଏ ? ପରେ କିନ୍ତୁ ଝିଅଟି ଅଭାବ ନା
 ଅଭାବ ?

ଶିଶୁଟି ନାଥା ପେଟରେ ଗଲେ ଦେଲା କେତେ ଦାମ୍ଭା ଝିଅ
 ଦେବ କି ପୁଅ ଦେବ କି ଦୁଃଖୀ । ଦେଖିପାରି ତାକୁ ପ୍ରାଣୁଟିଏ
 ଅଦୋଳି ବା ଲଗ୍ନିକର ଅଭାବ କବିତାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି
 ଦେଖାନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଗଲେ ଦୋଳପାରିକା କିଛି ଦିନ ପରେ
 ତାହା ପୁଅ ଦେବ କି ବାପା ଦେବ ତାକୁ ପାରିଆ ନିରାଶା କେହି
 ପାରିବ ବୋଲି ନାହିଁ, ପରିତ୍ୟକ୍ତମାନେ ପାରି ପେଟର
 କଲେଣି ।

କାବି ଗଦ୍ୟାଦିର ଗୁଣାବଳିରୁ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ବିକାଶିତ ମତରେ ଗଲେ ଶିଶୁ ବା ଝିଅକୁ ବାପା ଓ ମାଆଙ୍କ
 ମିଳିତ ରକ୍ତରୁ ଉତ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ଥାଆନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ସେ ରକ୍ତ
 ବିଶୋଧରୁ ଦେଖି ତାକୁ ଗୁଣାବଳି ରୂପାୟାଗ୍ରାସ
 ପାରିବାରୁ ନାଥାଙ୍କ ରକ୍ତରୁ ଏବଂ ସେ ପୁଅକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଥାଙ୍କ
 ଶିଶୁରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ଗୁଣାବଳି ବାହାରେ । ତାହା ନାଥା ଏକ
 (X) ଗୁଣାବଳି କିନ୍ତୁ ବାପାଙ୍କ ରକ୍ତରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୁଅର
 ରକ୍ତରୁ ଦୁଇ ପ୍ରକାର ଗୁଣାବଳି ବାହାରେ ଯାହାକୁ ଏକ (X) ଓ
 ଯାହା (Y) ଗୁଣାବଳି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଯଦି ଝିଅଟି X ଓ
 Y ଗୁଣାବଳିରେ ଭରା ପାରିବ ହୁଏ ତେବେ ଗଲେ ଶିଶୁଟି ପୁଅ
 ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଯଦି X ଓ X ଗୁଣାବଳି ବା XX (ଦେଖି ଏକ) ହୁଏ
 ତେବେ ତାହା ଝିଅଟି ହେବ ଝିଅ ହୁଏ ।

କିନ୍ତୁ ପରେ ପରେ କେତେକ ଲିଙ୍ଗ ପାରମ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ଝିଅ, ପୁଅ
 ଝିଅଟି କିନ୍ତୁ କିଛି ଦରକାର ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ଶାନ୍ତ,

ଦାମ୍ଭା, ଶରୀର ଗୁଣ, ଉଚ୍ଚ, ନୀଳ, ଲାଙ୍ଗୁଳି ସବୁ ସମାନ ।
 ଅବଶ୍ୟ ନାମପରି ଶିଶୁରେ କିଛି କିଛି ଦରକାର ଥାଏ ଏ
 ବିଷୟରେ ପୁଅଟି କିନ୍ତୁ ନାମକାନ୍ତିକ ଶିଶୁମଣି ପ୍ରାଣୁକର
 ଗୋଟିଏ କଥା ମନେପଡ଼େ । ସେ କହିଥିଲେ ତାକୁ ଦେବାକୁ ପ୍ରାଣ
 ଶାନ୍ତ ନାଥା କେତେକ ଝିଅଟିର ବାପା ପୁଅ ଏକ ପ୍ରକାର ଶିଶୁ
 ଅଭାବ ଥାଏ । ଶାପାଙ୍କ କୋଷରେ କବିତା, କେତେକ ଦେବା
 ଆଦି ତାଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ଅଭାବ । ସେ ଦେଖିବାରେ ନାଥାଙ୍କ
 ଶାପାଙ୍କ ପରିତ କଥାକାହା ଦେବା ପାଖି ମଧ୍ୟ ସୁଯୋଗ
 ନାହିଁ । ଠିକ୍ ଗୋଟିଏ ପୁଅ ପିଲାଟିଏ ନାଥା ପୁଅ ଅଭାବ
 ମନେ ଥାଏ । ନାଥା ପରିତ ତାଙ୍କ ଗୁଣାବଳି ଦେଖି ବାପାଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ
 ଦେଖାନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ "ପରିତର କଲେକ୍ସ" ବୋଲି ଦୁଇଟି
 କବିତାଲେ । କୁହା ପାରିବାର ପରିତର ଶିଶୁକୁ ଅଭାବର
 କିଛି ସେ ଏପରି ଏକ ମତାମତ ଦେଖିଥିଲେ । ଶାପାଟି
 ଦେଲା-ଭାବ ପରିତର ନିଜ ଅଭାବରେ ନାଥାକୁ ବିବାହ
 କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାହା ପରେ ନାଥା ପାରିବାକୁ ସେ ଆସୁଥିବା
 କଲେ । କେତେକ ସମୟ ମନୋହାର ଗୁଣରୁ ପୁଅ ଓ
 ଝିଅମାନଙ୍କର ଥାଏ । କିନ୍ତୁ ବସନ୍ତ କବିତା ପରେ ପରେ
 ଦାମ୍ଭାଙ୍କ ଓ ପରିତରର ପ୍ରାଣରୁ ତାହା ଦୂର
 ମୋରାସ ।

ବସନ୍ତ କବିତାରୁ ପାଠପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ସୁଦାମା,
 ଶୁକ୍ରାଜା, ନୟା, ବିଶ୍ଵରାଜା ଆଦିରେ ପାଠପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ
 ଦେବା ଦିନରୁ ଶୁଳପାଠ ଶେଷ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ବସନ୍ତ
 ତାକୁ "ସୁଦାମା-ବସନ୍ତ" ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହା ପ୍ରାଣ ଗାତ
 ବସନ୍ତ ଆରମ୍ଭ ଦେଖି ଦେଖି କିଛି ବସନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ଗୋଟିଏବଳି ଏକା ଏକ ଅନ୍ୟ ଝିଅମାନଙ୍କ ପାଇଁ
 ପକାଯିବ । ବାକର ଏହି ପରିତର ମୁଣ୍ଡରେ ଦେଖାଯିବ
 ଗୋଟିଏ ଓ ନାମପରି ପରିତର ଦୋଳପାଏ । ଶେଷର
 ଶାପି ସବୁ ବ୍ୟାପକ କରିବାକୁ ପୁଅଟି ଏହି ସମୟରୁ ହିଁ ଆରମ୍ଭ
 ହୁଏ ।

ଝିଅମାନଙ୍କର ଦୋଷାବ, ପରିତର ପୁଅମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଦରକାର ।
 ସୁଦାମାଙ୍କୁ କିଛିଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଢ଼ାଯିବ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ପୁଅ
 ପୁଅର ପ୍ରାଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୋଷାବ ଦିଅନ୍ତି । ପୁଅରେ ଲାଭ ନାହିଁ

ମାନଙ୍କୁ ସେଥିରେ ପୁଣି ଶେଷ କରି । କିନ୍ତୁ ପୁଅମାନଙ୍କର
ମାୟାବଦ୍ଧ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଯିବା, ମୁକ୍ତିଲାଭ ହୋଇ ଶେଷ

କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଥାଆନ୍ତି । ଏବଂ କେତେକ ମନୋବିଜ୍ଞାନିକ
ପରୀକ୍ଷାକୁ କଥାପଢ଼ନ୍ତି ।

ଶୁଣ ଶେଷରେ ଝିଅ, ପୁଅମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିବା ତାତ୍ତ୍ୱିକ
ସୂତ୍ରଧାରଣା । ପୁଅମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଗତରେ ଝିଅମାନଙ୍କ
ପୁଅମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା, ସାଧାରଣତଃ ଭଲ କରିଥାନ୍ତି ।
ପୁଅମାନଙ୍କ ଭଲ ନପର କରିଥାନ୍ତି । କୁହନ୍ତୁ ଆମ୍ଭଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ
ସ୍ଥିତି କିପରି ? ପୁଅମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଗତର
ସ୍ଥିତି କିପରି ? ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନରେ କାଳକ୍ରମେ ସେପରି
ହୁଏ ? କାହିଁକି ? କପରି ? ଆଉ କିପରି ଝିଅଙ୍କ
ଶିକ୍ଷାରେ ଭଲ ନପର, ଝିଅମାନଙ୍କ ସେପରି କରିଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ
ଝିଅମାନଙ୍କ ସେପରି କରିଥାନ୍ତି କିପରି ନପର କେତେକ
ପିଲା ଗତର ସେପରି ତାହା କିପରି ଶିକ୍ଷା କା ଶିକ୍ଷାସୂତ୍ରକୁ
ଅନୁସରଣ କରି ନିଜର ସାମାଜିକତା ଦେଖାଇଥାଆନ୍ତି ।
ସାଧାରଣତଃ ବ୍ୟାପାର ସମ୍ପର୍କ ଓ ନୂଆ ଶିକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା
ଝିଅମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେପରି ସମସ୍ତ କେତେକ ଆନନ୍ଦଦାୟକ
ନଥା । ଗତ ଶିକ୍ଷାରେ ପଢ଼ିବାବେଳେ ଝିଅମାନଙ୍କ ସାଧାରଣତଃ
ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନ, କଳା, ଚିନ୍ତନ, ସାମାଜିକ, ନୂଆ ଆଦି ବିଷୟମାନ
ନେଇ ପଢ଼ିଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ପୁଅମାନଙ୍କ ବିଜ୍ଞାନ, ଚର୍ଚ୍ଚା,
ପରିସଂଖ୍ୟାନ, ଆଦି ବିଷୟ ପଢ଼ିଥାଆନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଝିଅମାନଙ୍କ
ସେପରି କରିଥାନ୍ତି କିପରି ଆଦି ଦେଖାଇଥାନ୍ତି, ତା ନୁହେଁ
କିନ୍ତୁ ପୁଅମାନଙ୍କ ଅନୁପାଦରେ କମ ।

ଶେଷ ସମସ୍ତଙ୍କର ମନ ଖୁସି କରିଥାଏ । କାଳକ୍ରମେ
କେତେ ପୁରାଣ ଶେଷ ଶେଷ ମନକୁ କିନ୍ତୁ ବାବଦରେ
କାଳକ୍ରମେ ଅନ୍ୟକେତେ ପୁରାଣ ଶେଷ ଶେଷ ।
ସାଧାରଣତଃ ନାହିଁ ସୁଲଭ ଶେଷକୁ କାଳକ୍ରମେ ସମସ୍ତ
କରିଥାଆନ୍ତି ଅବଶ୍ୟ କାଳ କେତେ ଅବଶ୍ୟକ କାଳକ୍ରମେ
ଶେଷରେ କିପରି କରିଥାନ୍ତି ନଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ
ଚିନ୍ତା କିପରି ଦେଖାଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ସୁଲଭ କାଳକ୍ରମେ ନିଜ
କାଳକ୍ରମେ ଓ ସମାଜିକତା ସମସ୍ତ ସମସ୍ତ ମାନ ଶେଷକୁ ଅନୁ
ପଢ଼ିଥାନ୍ତି । କାଳକ୍ରମେ ଶେଷକୁ କେତେକ ସାଧାରଣ
ଶେଷ ଦେଖା କେତେକ କାଳକ୍ରମେ ପୁରାଣ କାଳକ୍ରମେ, କେତେକ ଚିନ୍ତା,
କେତେକ କାଳ ଶେଷକୁ କେତେକ କାଳକ୍ରମେ, କେତେକ ଆଦି
ପୁରାଣ ।

ଭାଷା ବିଶେଷ ଶେଷରେ ଝିଅମାନଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୁଣ ଅଛି ।
ପୁଅମାନଙ୍କ ଅନୁପାଦ ଝିଅମାନଙ୍କ ସାଧାରଣତଃ କମ କାଳକ୍ରମେ
କଥା କହିବା, ଆରମ୍ଭ କରିଥାନ୍ତି । ଶିଶୁର ମୁହଁରେ ସେପରି
କାଳକ୍ରମେ କାଳକ୍ରମେ ଅନୁପାଦ ଝିଅମାନଙ୍କର ପୁଅମାନଙ୍କ
ଝିଅମାନଙ୍କ ପୁଅମାନଙ୍କ ପୁଅମାନଙ୍କ ଅନୁପାଦ ଅନୁପାଦ କାଳକ୍ରମେ
କରିଥାନ୍ତି ଅବଶ୍ୟ ସାମାଜିକ ଶିକ୍ଷା ଓ ସାମାଜିକ ବାବଦ
ସମାଜକୁ ଅନୁପାଦ କାଳକ୍ରମେ, କିପରି ପୁଅମାନଙ୍କ ପୁଅମାନଙ୍କ
କିନ୍ତୁ ସେପରି ସେପରି ପୁଅମାନଙ୍କ ନୁହେଁ ଓ ସେପରି ପରିବାରରେ
ସାଧାରଣ ଅନୁପାଦ ଶିଶୁର ସେମାନଙ୍କର ଝିଅମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଅନୁପାଦ

ସେ, କିନ୍ତୁ ମାନ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅନୁପାଦ କାଳ ପୁଅମାନଙ୍କ
ଝିଅମାନଙ୍କର ଅନୁପାଦ କଥା । କାଳକ୍ରମେ କଥା କଥା ନଥାନ୍ତି
କଥା କଥା ଓ ଆଉ କିପରି କଥାରେ କାଳ କାଳ ନଥାନ୍ତି
କଥାରେ ଥାନ୍ତି । କାଳ, କୁଣ୍ଡ, ମାନ ଅନୁପାଦ କେତେକ
ଝିଅମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରସ୍ତ କଥାରେ ଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅନୁପାଦ
କାଳକ୍ରମେ ସାଧାରଣତଃ ଶିଶୁର ଅନୁପାଦ ଏବଂ ଶେଷ । ପୁଅ
ପୁଅମାନଙ୍କ ସାଧାରଣ କଥାରେ କାଳକ୍ରମେ ତାକୁ ଦାଖଲଥାନ୍ତି ବା
ନଥାନ୍ତି କଥାରେ କଥାରେ ଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଝିଅମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେପରି
ସାମାଜିକ କାଳକ୍ରମେ କିଛି ନାହିଁ । ସେତେ ସେପରି କାଳକ୍ରମେ
ଝିଅମାନଙ୍କର ପ୍ରମାଣ ।

ଝିଅମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସାମାଜିକ କାଳକ୍ରମେ କିଛି ପ୍ରସ୍ତ । କେତେକ
ଆମ ଦେଶରେ ନୁହେଁ, ପୁଅମାନଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ
ଝିଅମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନେକ ସାମାଜିକ କାଳକ୍ରମେ ଥାନ୍ତି ।
ଝିଅମାନଙ୍କ କେତେକ କଥାରେ କାଳକ୍ରମେ, କାଳ, ସମସ୍ତ କଥା
କଥାରେ, କିପରି କଥାରେ, କିପରି ଶାଳକରେ, ସେପରି କଥାରେ କିପରି
ସମସ୍ତ କେତେକ କଥାରେ ଅନେକ କଥାରେ ସେମାନଙ୍କର କିଛି
କଥାରେ ଥାନ୍ତି । ଅନୁପାଦ ପରିବାର ଭିତରେ ବାପମାନଙ୍କ, ଓ
ବିଷୟକ୍ରମେ ଶିକ୍ଷା କିପରି ପୁଅମାନଙ୍କ ସାଧାରଣ । ଅବଶ୍ୟ
ପୁଅ ଝିଅମାନଙ୍କ କିପରି ଶାଳକ କିଛି ସେମାନଙ୍କର ଅନୁପାଦ ମାନିଷ
ଭାଷାରେ ସମାଜ ଅନୁପାଦକିକତା ସେମାନଙ୍କର ପୁଅମାନଙ୍କ ଓ
ପୁଅମାନଙ୍କ କଥା । କିନ୍ତୁ ଅନୁପାଦ କଥାରେ କାଳକ୍ରମେ ଝିଅମାନଙ୍କ
ନିଜେରେ ଝିଅ କାଳକ୍ରମେ ସମସ୍ତ ଅନୁପାଦ ବିଶେଷ ଲାଭ
କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ କେତେକ କଥା ଦେଖାଇଥାନ୍ତି । ପିଲାଟି ଦିନକୁ ଖାଦ୍ୟ,
ପାନୀୟ ଖାଦ୍ୟର ବାପମାନଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମାନିଷ କରିଥାନ୍ତି ।
ଶିକ୍ଷା କିପରି ଶିକ୍ଷାଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ସେତେ ଅବଶ୍ୟକୁ ଝିଅମାନଙ୍କ
କଥାରେ କିପରି କଥାରେ କିପରି କିପରି ନିଆଯିବା ଦେଖାଇଥାନ୍ତି ।
ସାଧାରଣତଃ ଝିଅମାନଙ୍କ ମାଆକୁ ତାହା ଆଦର୍ଶ ବୋଲି ଭାବିଥାଏ ଏ
କଥାରେ ସେ କେତେକ କଥାରେ ଏ କଥା ତା ମନ ଭିତରେ
ଥାଏ । ଅବଶ୍ୟ ମାଆଙ୍କୁ ମାଆପି, ପିତାପି, ଶୁଣି, ମାଆ, କିପରି
କଥାରେ ଆଦି ପରିବାର କିପରି ନାହିଁ ଏବଂ ପରିବାର କାଳକ୍ରମେ
କାଳକ୍ରମେ, ସାମାଜିକ, ନେତା, ଶିକ୍ଷାଦାନ ଆଦିକୁ ସେ ଆଦର୍ଶ ସମାଜିକ
କାଳକ୍ରମେ ଭାବିଥାଏ । କାଳକ୍ରମେ କେତେକ ପୁଅମାନଙ୍କ କାଳକ୍ରମେ
ନଥାଏ । କିନ୍ତୁ ମାନସିକ ଦୃଷ୍ଟି କେତେକ କାଳକ୍ରମେ କାଳକ୍ରମେ
ପରିବାର ଆଦିପାରେ ।

ଝିଅମାନଙ୍କର ଓ ଲାଳନ ପ୍ରକାର ପ୍ରକାର ଅନେକ ଅନୁପାଦ
କଥାରେ ଥାନ୍ତି । ଝିଅମାନଙ୍କ କେତେକ ଶ୍ରୀମତୀ ବା ଲାଳନ
କାଳକ୍ରମେ କଥାରେ ଅନୁପାଦକିକତା କେତେକ "କଥାରେ
କଥା" କିପରି ମତାମତ ଓ ଅନୁପାଦକିକତା କଥାରେ ଥାନ୍ତି । କେତେକ
ଆମ ଦେଶରେ ନୁହେଁ ତାହା, କାଳକ୍ରମେ, ଶୁଣିଥା, ଶ୍ରୀମତୀ, କାଳକ୍ରମେ
ଆଦି ଦେଶରେ ଝିଅମାନଙ୍କ ନେଇ ଅନେକ କୁ ପୁଅ ପ୍ରକଳିତ
ଥାନ୍ତି । ଦିନ, ବାଳ, ଶାଳି, ନିକ୍ଷା, ମାସ, କିପରି କଥାରେ ନେଇ

ପ୍ରାୟ ୫୦୦ରୁ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କୁ ନିଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ
ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ଏହି
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ
ନିଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ
ମିଳିଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପସ୍ଥିତ
ଥିବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ନିଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା
କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ଏହି
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ
ନିଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ
ମିଳିଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପସ୍ଥିତ
ଥିବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ନିଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା
କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ଏହି

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ
ନିଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ
ମିଳିଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପସ୍ଥିତ
ଥିବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ନିଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା
କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ଏହି

ନିଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ
ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ
ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା ।
ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ
ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ

ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଏକ ସାମାଜିକ ପରିଚାଳନା ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ସମୟରେ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । (୧୮/୧୧) ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଭିମାନ

ଶ୍ରୀ ବସନ୍ତ କୁମାର ଦାସ

୧ ପ୍ରାୟ ୧୫ ବର୍ଷ ବା ଅଧାଲେଖ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଦେବ ଦେବୀ ପଛରେ
କିଛି ଚଳି ଯାଇ ଦେଶ ବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେତେ ଦେବ ଓ ଦେବୀ
ମଣି ଅଞ୍ଚଳରେ ସଂସ୍କୃତି ଉପରେ ଏତେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ପାରିଥିବା
ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଗୋବରା ହୋଇ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ
ଟା'ର ଏକ ବ୍ୟତିଷ୍ଟ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଟା'ର ଏକ
ବ୍ୟତିଷ୍ଟ ।

ଓଡ଼ିଶା ର ଉଚ୍ଚିତ୍ରାସ, ସଂସ୍କୃତି, ସମାଜ ଓ ସାମାଜିକ କେତେକ
ଦର୍ଶନେ ଲାଗେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥୀୟ ଉପାଧିକାରରେ ଆସୁତ ଏବଂ
ସେହି ଜଗନ୍ନାଥୀୟ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଜେନେରି ଏମାନଙ୍କର ପ୍ରତି
ବିକାଶ, ପ୍ରସାର ଓ ପ୍ରସାରର ନିଜ ଆବେଦନ ଆବେଦନୀୟ
ସ୍ତରରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରି ଚିଲି ଉଡ଼ି ପାରିବ ।

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଓଡ଼ିଆ ତାଟିର ସ୍ୱଭାବୀ ଚଳଣୀ ଓ ଚିନ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରାୟ ଲାଗେ ନିଜିତ । ତେଣୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଯେପରି ଏ
ଦେଶର ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଦିଗବିଦ୍ୟରେ ଯାଉଛନ୍ତି ସେହିପରି ଦୁଃସ୍ଥ
ଅଭିଜ୍ଞ ନିରାଶର ଦାସୀଆର ସ୍ୱେଚ୍ଛା ଓଟି ପୁତ ନାକାବେଳକୁ ତେଜ
ପ୍ରସାରର କଳ ରାସର କରିଛନ୍ତି । ଦାସୀଆର ଉଚ୍ଚିତ୍ର ଦାସୀ ଥିଲା
ବଳିଷ୍ଠ,

ଏ ମେ ଶ୍ରୀପାଳ ହସ୍ତଧାର
ରକ୍ତର ପଛେ ରହିବି ।
କୋଳିକ ବାଳିଗ୍ରାମ ଦାସ
ଦେଇଛି ନିଅ ପୀତବାସ ॥
ସେ ଯେବେ ଶ୍ରୀହସ୍ତ ବଦାଜ
ପୁନର ହସ୍ତରୁ ଛଡ଼ାଇ,
ସେନିବେ ଯେବେ ତାଙ୍କୁ ଦେବ
ନୋହିଲେ ମୋତେ ଦେଖାଇବ ॥

ପୁଣି ସେହି ଜଗନ୍ନାଥ ବରପୁତ୍ର ବଳି ଦୟାଦେବଙ୍କର ଉଚ୍ଚିତ୍ର
ଗୀତ-ଗୋବିନ୍ଦର ସରସ ପୁରର ପଦାବଳୀ ମାଳ୍ୟାଦୀ ବସନ୍ତ
ସୁଖିବାକୁ ବାଣୀକୀ କିଆରୀରେ ବୁଲି ବୁଲି ନିଜର ଅପୂର୍ବ
ପରିଧାନକୁ ବଢ଼ିବିତ କରିଛନ୍ତି ସେହିପରି ନିଜର ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା
ପତ୍ନୀପାତ୍ର ଉଠିନା ପୁଣି ବାଜିଦ୍ୱାର ଦେବାକୁ ବି ପଛାଇ
ନାହାନ୍ତି । ଏଣୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଧନ ବା ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଯେତେବେଳେ

ଏହି ଧନର ସମୟର ଘଟିଛି ଏବଂ ସଫାରେ ଏକ ସାମ୍ୟବାଦୀ
କେତନୀ ଓ ପରମାତ୍ମା ଉନ୍ନେଷ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି ।

ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତିର ବିକାଶ ଧାରା ପ୍ରହେଳିକ ଏବଂ
ସଂସ୍କୃତିର ଗତି ଉଚ୍ଚିତ୍ର ଉପରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ପ. ଚିନ୍ତାମଣି,
ବିଶ୍ୱବତୀ, ପରମାତ୍ମା ଏବଂ ପୌରାଣିକ ଆଶ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ଏହାକୁ
ଭବନୀୟ କରି ପାରିବ ।

ଜଗନ୍ନାଥ ଯେ, ପାରିବାରିକ ଜୀବନର ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନିଦର୍ଶନ
ଏବଂ ତାହାଙ୍କ ଜୀବନର ପ୍ରତୀକ ତାହାର ମଧ୍ୟ ଏକ ତାଟିକ
ଆବେଶ୍ୟ ରହିଛି । ଆଲୋଚ୍ୟ ପ୍ରକାରରେ ପାରିବାରିକ ଜୀବନର
ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାର ତେଜା କରାଯାଇଛି ଯେଉଁ
ଚଳିବାର ମଧ୍ୟ ନାସର ଦେଉଛନ୍ତି ନିଜେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପତ୍ନୀ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବଳବତ୍ତ ।

ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସଂସ୍କୃତିର ମନୁଷ୍ୟ ଦେବତା କ୍ରମେ ଯେପରି
ବଢ଼ିତ ଦେବତାଙ୍କ ଦେବତା ମଧ୍ୟ ସେପରି ମନୁଷ୍ୟରେ ପରିଣତ
ହୋଇଛନ୍ତି । ସେହିପରି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେପରି ଶ୍ରେୟାଭାବ, ଅଭିନୀତୀ
ଦୁର୍ଗାପାତ୍ର ପ୍ରଭୃତି ହୋଇଛନ୍ତି । ଜଗନ୍ନାଥ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି
ପତ୍ନୀ ନିର୍ଗତ ଏକ ଅନୁଗତ ଅସହାୟ ସ୍ୱାମୀରେ ପରିଣତ
ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଜଗନ୍ନାଥ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପହାଲର ଅବସରରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମନ୍ଦିରର
ବିହାରୀର ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ଅଭିମାନୀ, ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ
ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଭିମାନ ବିହାରୀର ବାଟରେ ରଥ ଉପରେ ପଡ଼ି ପଡ଼ି
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଦିନ ଖାବା ଉପବାସରେ ବଢ଼ିଗଲା ।
ସୁଧାକର ନିବୁତ୍ତି ପାଣି ସ୍ୱା ମନ୍ଦିରକୁ ପିନ୍ଧାଇବା ବ୍ୟାସଞ୍ଚର ନାହିଁ ।
ମାତ୍ର ସେ ବାଟଟି ଗଲ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ କୋପରୁ ଅଧରପରା ଏକାଦଶୀଟା
ଦେଶୁ ବିଧିର ମାନବ ପରା ନିଜିଲା ଉପବାସରେ ବଢ଼ିଗଲା, ବହୁ
ତେଜାରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ସାତୀ, ଛେନ, ବଦଳୀ ଚକଟାରେ ଯେଉଁ
ଅଧର ପରା ହାଣ୍ଡିଏ ମିଳିଥିଲା ଡିକାରିର ଦୁଆପରି ଗୋଟିଏ
ସବୁମୁଣି ହାଣ୍ଡିରେ ।

ଜଗନ୍ନାଥ ରଙ୍ଗଧର ତାକୁ ଛଣି କଲା ପିନା, ସେଥିରେ କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱ
ଦୃଷ୍ଟା ପ୍ରସନ୍ନିତ ଦେଲା ନାହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ କୋପରେ ସେ ଦୁଃସାବଧୁ

ସ୍ଥଳ ଶକ୍ତି ହୋଇ ରଥ ଉପରେ ଉଠିପଡ଼ିଲା । ହଠାତ୍ ବିନିତା ମଧ୍ୟ ନିରୋଳା ଉପବାସରେ କଟିବାକୁ ଲାଗିଲା; ତଥାପି ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦୟ ଅଭିମାନ ଭାରିଲା ନାହିଁ । ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ମିଳି ପ୍ରବେଶ ନିଷିଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଅଭିନୟ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଉପାୟ ଓ ଉପଦେଶ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏକ ଧର୍ମାତ୍ମକରେ ଆବଶ୍ୟକ ଦିଅ ଯାଇଅଛି ନାହିଁ ।

ଦିନୁ ଧର୍ମାତ୍ମକରେ ଚନ୍ଦ୍ରର ଶୁଭ ଉପଦାନ ହିତତା ନାହିଁ । କାନ୍ଦୁ ବଞ୍ଚିନରେ ଚାନ୍ଦି ରାସମୟ । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଧର୍ମାତ୍ମକଙ୍କ ସତତାକୁ କାନ୍ଦାଣୀ ଓ କାନ୍ଦୁ ଧର୍ମାତ୍ମକ ପକ୍ଷରେ କୌଣସି ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ଏଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦୋଷରେ ଶକ୍ତିତା ପ୍ରାପ୍ତି ନାହିଁ । କାନ୍ଦାଣୀ ଦୋଷରେ ପରଜାୟ ପ୍ରଭୃତି ପୁଣି ନାହିଁ । କାନ୍ଦାଣୀଙ୍କ ପରଜାୟ ବିନାସରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶେଷରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ମିଳି ଚିତରକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ି ଗାନ୍ଧୀ । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଦାଧାରଣ ଗୁରୁତ୍ବ ଜୀବନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କାନ୍ଦାଣୀ ଘୋଡ଼ି ଦିଅ ଯାଉଛି ।

ବିଶ୍ୱାସରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସାମାନ୍ୟତା ପ୍ରଭୃତିରେ ତଥାପି ପକ୍ଷୀରେ । ଶ୍ରୀମତୀ କାନ୍ଦାଣୀଙ୍କ ଶକ୍ତିର ପରମ ଦେବତା । ଏଠା ପକ୍ଷରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଉଚ୍ଚାନ୍ତରୁ ପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ନିଜ ବାଟ ମାନ୍ୟତା ଦେବା ପାଇଁ ଆଶାତ ଆଶିଷର ଦେଖି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବଡ଼ତାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଧିକାର ଆବଶ୍ୟକ କରି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ସ୍ଥଳ କରିଦେଲେ ।

“ଆଜି କାନ୍ଦୁ ନାହିଁ ତାକୁ ଦିଅ ପରଜାଣ
ଏପରି ପରଜାଣ ଥିଲେ ଭଲ କରି ନାହିଁ ।”

ଦିନୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ନାହିଁନା କରୁନା ପାଇଁ ଜଗନ୍ନାଥ ବଡ଼ ଭଲକୁ ବୁଝାଇ ଦେଲେ,

“ଯେ ଯେବେ ଯେଉଁ କରିଛି ଏପରି କରିବା,
ପୁଣିପୁଣି ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖି ଅନ୍ଧାରଣା
ପାପଲକ୍ଷ୍ମୀ ତଥା ଦେଇ ତାହା କରାଉନା
ଆଜିକାଲେ ତାହା ଯଦି ଅନାଦି ଦେଖୁନା
ଦେଖି ଲୋକଙ୍କୁ ତାହା ଦେବା ପରଜାଣ
ଏ କଥା ପ୍ରମାଣ ଦୁଷ୍ଟ ଶୁଣ ଦେଖି ଭଲ ।”

ଦିନୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେଖି ବିଚାରିବା, ଆଉଟିରେ ତଥାପି ପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେଖି ଲୋକଙ୍କୁ ଯାହାଙ୍କୁ କେଳେ ଜଗନ୍ନାଥ ତାହା ଦେଖିପାରି ଶୁଭ କୁପିତ ହୋଇ ଦେଲେ,

“ଜଗତେ ବୋଲୁଛି ମୋତେ କାଲି ତାହାଙ୍କୁ
କାଲି ପ୍ରାୟ ବୁଝୁଥାଉ ଦେଖି ମୋ ପରଜାଣ
କେତେ କରାଉ ଏପରି ପରଜାଣ
ଏପରି ପରଜାଣ ଏକ ପରଜାଣ
ଏ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହିମା ଦେଖି
ଏକ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାନ୍ଧୁଛି ଗୋ ନିଆଁ ମୋ ପର ।”

ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଏ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଶୁଭା ହୋଇ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଦ୍ଧି ପରିଲେ,

“ଆଜି ପକ୍ଷ ଦେଇ ମତେ ଦିଅ ପରଜାଣ”,

ଏକ ପକ୍ଷେ ନାମକ କଳହଟି ବେଶ୍ ଉଚ୍ଚ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

“ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁଣି ଶୁଣ ।

ଆଜି କାହିଁକି ଗୋ କୁତପକ୍ଷ କଲେ ନାହିଁ ॥”

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବେଶ୍ ଦେଖାରେ ବାହାରି ଯାନ୍ତି; ନାହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସତରରେ କାହିଁକିକାର ପକ୍ଷୀ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଯେ ଯଥେଷ୍ଟ ଶୁଭା ଦେବାକୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଯେ ପ୍ରଭୃତି ପଦ୍ୟ କରି ନାହିଁ ପ୍ରକୃତ ଶେଷରେ କହିଛନ୍ତି,

“ଜଗନ୍ନାଥ କହୁଛନ୍ତି କୋପରେ ଦୋଷ
କାପ ଗୋ କୁଣିଆ ଗରଜି ମନ୍ତ୍ରଥାଉ;
ଦିଅ କେଉଁ ଗୋ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିଲେ ନପରେ
କାପର ଗରଜ ଶେଷେ କିଏ କରିପାରେ ॥”

ନାହିଁ ପକ୍ଷେ ପକ୍ଷ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ପଦ୍ୟ କରିବା ପକ୍ଷେ, ବିଷୁ ପିଠୁ ବୁଝି ନିଆଁ କଳ୍ୟ ପକ୍ଷେ ଅପଦ୍ୟ ହୋଇ ଗଲେ; ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ଅସ୍ତରରେ କହିଲେ,

“ଭାବ ଅଭାବରୀ ଦିଅ ପୁଣିକେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ପିତାଙ୍କ ପରକୁ ପୁଁ ଯେ କାହାଣୀ ସିବର
ଦୁଷ୍ଟ ଅଭାବର ନାମ ପ୍ରଭୁ କାହିଁ ନିଅ
ପକ୍ଷରେ ମୋତେ ଆଉକେ କୋଲଣା ନଦିଅ ।”

ଭାରିନା ଦେବରୁ ଅଳଙ୍କାର କାହିଁ ରଖିବା ନିତାନ୍ତ ଅଧିଷ୍ଠା । ଜଗନ୍ନାଥ ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ଅଭାବରେ ପଡ଼ି ଅଳଙ୍କାର ପ୍ରଭୁ ଛାଡ଼ିପକ୍ଷ ବିଧାନ ଅନୁସାରେ ଛାଡ଼ିପାଦ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ତାହା ଲୁଗା ବାନ୍ଧିଦେଇ ଗଲା ବୋଲି କହିଲେ । ନାହିଁ ପକ୍ଷ ଲାଜିନୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଶ୍ରୀମାତା ଅଳଙ୍କାର ଲୋକରେ ପିତାଙ୍କ ରୁଦ୍ଧି ଯେ ପୁଣି ସତରେ ଉପାଦେଇ—ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେଖି କହିଲେ,

“ମୋଦରୁଣ ଆଉକେ ଲାଗିବା ଆଜିକେ
ଏହି ଅଳଙ୍କାର ପ୍ରଭୁ ତାହାକୁ ଯେ ଦେବ ।
ମୋର ଅଭିଶାପ ଯେନ ପ୍ରଭୁ ଭାବିବୁଦୀ
ପକ୍ଷେ ଯେବେ ତହ ପ୍ରାୟ ହୋଇ ଆତଙ୍କ୍ୟ
ଦୁଷ୍ଟଙ୍କୁ ଅନ୍ଧ ନ ନିଜୁ ଆଦେ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ବାଉଣୀ ଯାଏ ଦୁଷ୍ଟେ ଦରିଦ୍ର ଦୋଷକ
ଅନ୍ଧ ବନ୍ଧ ଯେ ଦୁଷ୍ଟଙ୍କୁ ନ ନିଜିବ ॥”

ଜଗନ୍ନାଥ କଳହଟୁକୁ ଯେଉଁ ଅଭିଶାପ ଏବେ ପକ୍ଷିଗଲା । ଯେଉଁ ବିପଦରୀ ପକ୍ଷ ଗୁରୁତ୍ବ ଦାବୀ ବାନ୍ଧିନିକ ପକ୍ଷେକେ ଲୋକ ଦର୍ଶନ ଯେଉଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଅଭିଶାପ ଆଜି ଶକ୍ତିତ ଦେବ । ବାଉଣୀ କାଳ ବାଉଣୀର ବୁଝି ବୁଝି ଜଗନ୍ନାଥ ପୁଣି ଆଜି ଦେଖି ଲୋକଙ୍କୁ ଯେଉଁକେ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ପରଜାଣର ଲୋକ ବିଶ୍ୱାସୁଆ ମେଞ୍ଚାରେ ।

ଜଣେ ପୁରୀର ପୁରୀରେ ଆଲୋଚନାକୁ ଆସୁଥିବା ମଧ୍ୟ ଜଣାଯାଏ ।
 ଯେ କି କେତେକ ଦିନ ଯେ ହି ଜଣେ ପୁରୀରେ ରହୁଥିବା ସେ
 ମାଧ୍ୟମ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣାଣିବା ପଦାବଳୀରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟତାର ବ୍ୟାପ୍ତି
 ମଧ୍ୟ ସୋପାନରେ ଉପଗତ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ତା'ର
 ଶରୀରର ପାଇଁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଅତିପ୍ରିୟ ଭକ୍ତ ପଣଦଣା (ଅବସ୍ଥା,
 ନିଶ୍ଚୟ, ଯଶୋବନ୍ତ, ନିଗନ୍ତାଧ, ଚଳରାମ) ଦ୍ରୁତ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ
 ହେଉଥିଲା ଏବଂ ନୂତନ ବିପ୍ଳବର ପ୍ରତିପାତ କରାଉଥିଲେ ।
 ଯଦ୍ୟାପି ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ଉଚ୍ଚତମ ମାନଙ୍କରେ ଦେଖିବାକୁ
 ମିଳିଥାଏ ତଥା ଥିଲା ଦେବତାଙ୍କର ସମାଜର ବଡ଼ ପଦ୍ମାମାନଙ୍କୁ
 ପ୍ରତି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଆଦାନ ଏବଂ ସେ ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଥିଲେ
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସରଣୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ।

“ତଥାହି ହୁଏତ ଯାଏ ଶୁଆ ଶୁଭ ଦେବେ
 ହାଡ଼ି ହୁଏତ ହୁଏତ ସେ ଉତ୍ତର ଶାନ୍ତରେ ।”

ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହ ପ୍ରତୀକ୍ଷାମାନ ରୂପରେ କବି ତଥା କଥୁତ ଉଚ୍ଚ
 ଶ୍ରୀର ବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କ ମନରେ ସମ୍ପଦରେ ଅବହେଳିତ ନିମ୍ନ
 ପ୍ରକାର ଲୋକ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସେହି ଚାହିଦା ବାହନ ବା
 ମାନିତ ବୈଷୟ ଥିଲା ତା'ର ଦୁର୍ଭାଗର ଲାଗି ଏହା ଏକ
 ନିଜ ପଦକ୍ଷେପ — କେବଳ ସେହିମି ନୁହେଁ ପାରିବାବଳ ସେହି
 ଆବଶ୍ୟକତାର ଅଭାବରେ ପାରିବାଶିଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିପତ୍ତି ବ୍ୟାପ୍ତି
 ଯଥାସାଧ୍ୟ ଏବଂ ଦାନୀୟ କାଳର ଉପକ୍ରମରେ ଚିତ୍ତ
 ଚିନ୍ତା ଯତ୍ନର ଆଦ୍ୟ ଏହାକୁ ଦେଖାଇ ଦେବା ଥିଲା କବିଙ୍କର
 ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ସେହି ବିପଦର ପ୍ରତି ବନ୍ଦନ କରି
 ଦୁଇରେ ଶ୍ରୀର ପଦୀ । ପୁରୀ ସହରକୁ ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଜନ ଶୁଭ୍ରାବ
 ବେଳେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରକୁ ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଜନ ନିଶ୍ଚିତା କରା ଅଛି ।

ପ୍ରତି ମାର୍ଗରେ ମାସରେ ମାସକ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଛାଡ଼ି
 ବାପ ସହରକୁ ଯିବାର ବିଧି ଅଛି ଏବଂ ସେହି ମାସକରେ ଦେଖି
 ବିହରଣ ପାଇଁ ସ୍ୱାଧୀନତା ମିଳିଛି ।

ସେହି ପ୍ରତି ବନ୍ଦିତ ସ୍ଥାନର ବନ୍ଦନ କରି, ଉତ୍ତମୀୟ ଦିନ
 ପରିବାର ମ ଶରଣ ମାସ ମୁରୁବାର ମାଧ୍ୟମରେ ଆଶୁଆଳ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ପଦ୍ମ ବିଶ୍ୱରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଦାର ବିଶାଳ ପଦ୍ମର ଏବଂ ବର୍ଣ୍ଣାବ୍ୟ
 ପରିବର୍ତ୍ତନ ।

ସେହି ମାସକ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ବହୁ ମୁଦୁର୍ତ୍ତରେ ନିଜର
 ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ଯେଉଁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମା' ବିମଳା, ସତେ କି
 ଦେବତା ପାରିବାଶିଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ ?

ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ବଡ଼ ଧରଣ ପ୍ରଥମ ନୈବେଦ୍ୟ ମା'ଙ୍କ ନିକଟରୁ ନ
 ଆସବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ‘ମହାପ୍ରସାଦ’ ପଦବ୍ୟାପ୍ୟ ହୋଇ
 ନପାରେ ।

ପଦକ୍ଷେପ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରୀ,
 ନିକଟରେ ପୁରୀ ମନ୍ଦିର,
 ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର-ପରିବାର ପରିବାର ଏକାନ୍ତରେ ।

ପିତା ବାହନ ପ୍ରାୟ,
 ଉତ୍ତମୀୟପୁର, ୧୯୯୧ ।

ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏକ ସଭାରେ ସାଧାରଣ
 ଅଭିଯୋଗ ଓ ଦେହାନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ପାଟ୍ଟନାୟକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ବେତରଣ ।
 ଶ.ଦ୍ୟ ଓ ସୋଭାନ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ବିପ୍ଳବର ହରିଚନ୍ଦନ ମନ୍ତ୍ରୀପୀନ (୧୭/୧୧) ।

[illegible]

ଚିକିତ୍ସା ଉପାଦାନ ପରିମାଣ ନିବନ୍ଧ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ରାଶିକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦେଖ, ଯାହାରେ ସମସ୍ତେ ନାହିଁ । ଖରା ଲେଖକ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରଭାତ ଚରିତ୍ର ପାଠକୁ ଚିତ୍ତେଇବା ଉପାଦାନ । ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରଭାତୀ ପ୍ରଭାତେ ନିବନ୍ଧ ଉପର ଶୁଦ୍ଧି କରିପାରିବ ।

စစ်ဘက် အာဏာပိုင် အဖွဲ့များအား
အား ပိုမိုရရှိစေရန် အစွမ်း
ပေးနေကြပါသည်။

ଉତ୍କଳର ନାମ ଉତ୍କଳରୁ । ଉତ୍କଳ ନାମର ଉତ୍ପତ୍ତି ପଦର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପଦ୍ୟାଳୟ ମୁଦ୍ରାଣ ଦୂରରେ ଉତ୍କଳ ଇତିହାସରେ ମୁଦ୍ରାଣ ଦେଖ । ‘ଉତ୍କଳ’ ନାମ ଗାଁର ଅନ୍ତରାଳ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସର କଳ ମୁଖର । ପ୍ରାଚୀନ କେତେକ କିଛି ଅନ୍ତରାଳ ବାହାରରୁ ଆସି ଦେଖିଲେ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରକୁ ଅନ୍ତରାଳରୁ ଉତ୍କଳ ଆଲୋକରେ ଆଲୋଚିତ କରି ଅପରାଧର ଉତ୍କଳୀ ଶାସ୍ତ୍ର ବ୍ୟାପାର ମୁଦ୍ରାଣ ଦୂର ଦେଖିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଦେଖାଦେଖି ଦୂରକୁ ଉତ୍କଳୀରୁ ବ୍ୟାପାର ନାମ ଶାସ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର ଶାସ୍ତ୍ର ନାମ ନାମରୁ ଉତ୍କଳ ବୋଲି ପଦ୍ୟାଳୟ ନାମ ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ତପନିକା ଦାସୀ ମୁଦ୍ରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ
ପ୍ରଥମ ଅଂଶ ପାଇଁ ଆଲୋଚନା ପ୍ରତି ଶେଷ । ପ୍ରଥମ, ଅନ୍ତର,
ଧାର୍ଯ୍ୟ, ଆଗତ୍ୟ - ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର ଅଞ୍ଜଳି ସହ
ଅଭିନବ ନୃତ୍ୟ ଅବରଣ ଉଦ୍‌ଘାଟନ - ପ୍ରଦର୍ଶନ ।
ପ୍ରଦର୍ଶନ ।

[illegible]

ନିୟମକୁ ନିଜେ ଅନ୍ତରେ ବନଭୁବି ନିଦୀ ପ୍ରାଣିଗଣା ଦେଲା ଓ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଅ। ସେ ନଦୀର ନୂତନ ନାମକରଣ କଲେ 'ଅଧୁସର'। ସେହି ନଦୀ ତୀରରେ ଛାପିତ ବ୍ୟବନ ଆଶ୍ରମରେ ବ୍ୟବନ ଓ ପୁରନ୍ଧାଙ୍କର ପୁଅ ମୁଁ ପ୍ରଗତି । ଅପରାଧ ରୂପାକୀ ଓ ନୋର ଦଳନର ପାହୁଳ ନଦୀନାମା ଗୁରୁ ଧର୍ମର ଗୁରୁକୁ ପାପରାଜର ଜନ୍ମ। ଉପଦାନରେ ଆପଣ ଅଛି କି ?

ପୁରୁଷେଷ ନିଶ୍ଚୟରେ ଦୂରରେ ଓ ନିହିରେ — 'ହେ
କରିବେଶ ! ଛୁଇଁ ଟି ସୁମଦବରାର ପୋଷା ପାଣି ପ୍ରାଣୀ । କିନ୍ତୁ
ସୁମଦବରା ନୋ ଜନ୍ମା ନୁହେଁ । ସୁ କେବଳ ଭାଗ୍ୟବା
ସଂପ୍ରତିରେ ଆଶ୍ରମର ଧନୀ ପୁରୁଷା କରୁ ଦେଖି ନିଶ୍ଚୟାସ ଶିଶୁ
ଜନ୍ମାବିନ୍ଦୁ ପାଳନ କରିଛି । ପ୍ରକୃତରେ ଏହି ଚିନ୍ତାବଳୀ ଗଣନା
ଓ ଅବସରା ନେନକାଙ୍କ ପରିତ୍ୟକ୍ତା ଜନ୍ମା । ନେନକା ବାଗ୍ୟର
ପ୍ରଣୟିନୀ ରୁପି, ପରିଶ୍ରାମୀ ପୁଅଟି, କିନ୍ତୁ ଜନନୀ ହେବାରେ
ତାଙ୍କର ଛୁମା କାଟିବି ତା' ଆଜି ଟି ଉଦ୍‌ଘାଟନ ; କୌଣସି
ଶିଶୁର ଲାଜନ ପାଳନର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ୍ୟ ଏବଂ ଭାଗ୍ୟ ଏବଂ ଅନନ୍ତ କୃତ୍ତିତ୍ୱକୁ
କ୍ଷମାଟି ନାହିଁ । ନେନକାଙ୍କର ଦେଖି ଉପେକ୍ଷିତା ଜନ୍ମା ନୋର
ସଂସ୍କୃତିର 'ସୁମଦବରା' ।

ପାଳିଭୁବନ ଶୁଭ ଦିନେ ତିଥି ବିବାହ ପାଇଁ ଆସି ଦେଲା ।
 ଉଣି ବୁଲାଇ ଉଣି ବୁଲାଇବା ପରିଣାମ — ଦୁଇ ଓ ପାଞ୍ଚ
 ବିନିମୟରେ ପ୍ରକୃତିର ଅନାଦରେ ସେ ଶୁଭ ବିବାହ ଅନୁଷ୍ଠିତ
 ହୁଏ । ଛଦାଣ ଶୋଭିତ ଭାରି ବର ବେଶରେ ଯେଉଁଠି ଅନୁପମ
 ଦେଖିଥିଲେ ପୁଣ୍ୟ ନକ୍ଷିତା ପ୍ରମଦବରା ନାୟ ସେହିଭଳି ଅନୁଜନିୟ
 ଦିଶିଥିଲେ ।

ସୁଧର ଅନୁକର ଇଚ୍ଛା କିମ୍ବଦନ୍ତୀ । ବିକାଶର ଅବ୍ୟବହାର
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପଦ ଲୋକରେ ପ୍ରମାଦକରାଜର ପ୍ରାପ୍ତି ହେଲା । ବିଶାଳ
ବେଢ଼ା ନିକଟରେ ପଡ଼ିଥିବା ଗୁମାସ୍ତାଙ୍କ ଗୋନାହିଁ ଯେଉଁଠି
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଉଛି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରମାଦକରାଜ ଜୀବନ ପ୍ରଦୀପ ନିର୍ମାଣ ।
ଉଦୟଗିରିର ସ୍ତବକ ପ୍ରସ୍ତର ଡାକର ଗୋଗୁଣାଞ୍ଜଳି ବିଶ୍ୱ ଜଗତ, ବିଶ୍ୱ
ସୂଚିତ ନ୍ୟାୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ନିଜନାମାଞ୍ଜଳ ଅବ୍ୟବହାର ପ୍ରତୀକ୍ଷା ।

[illegible]

ପଦପ୍ରସାଦ ଗଣି ଅବୃତ୍ତ ଗୋଲଗଜଳ, ମହାପା. ଭୁବ୍
ନବନବନ ଶେଫି ଲବଣାଞ୍ଜଳ ଅବୃତ୍ତ ପଦପ୍ରସାଦ ଗୋଲ
ଦିନେ ଗଜପା ପଦପ୍ରସାଦ ଗୋଲ ଅବୃତ୍ତ ଗୋଲ ଗୋଲ
ପ୍ରାଣୀପୁ ଅବୃତ୍ତ ଗୋଲ ଗୋଲ ଗୋଲ ଗୋଲ ଗୋଲ ଗୋଲ

(ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ ଓ ଠିକଣା)

ମାଧ୍ୟମ, ଶାନ୍ତ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ନିମ୍ନ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ

ମହିତାବଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗପଲକ୍ଷେ ହୃଦୟା ଲବନପାତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକୃତ ଏକ ପଲ୍ଲବେ ବିଧାନ ସଭା
ବାଚସପତି, ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଲବ ଚୂଡ଼ି ଛାନ୍ଦାଶ୍ରମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି ।
ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶ୍ରୀ ବୈଦେହୀ ପୁରୀଙ୍କ ନାଟୀ ମଣିଷାମାଳି ଶିଳ୍ପୀ (୨୧/୧୧) ।

Licence No. C R N P 5—Licensed to Post without Pre-Payment

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଭାରତ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବାପିୟା ଗେଜେଟ୍ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ତତ୍କାଳୀନ ବିଶ୍ୱ ଗନ୍ତାବଳୀ କମିଟି (୧୭/୧୯୬୩) ।

ଭଦ୍ରକ, କୋରାପୁଟ ଓ ପୁଲକାଣୀ ଜଳି ଅନୁସୂଚିତ ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରମୁଖ ସାକ୍ଷରତା ଅଭିଯାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଜନୀନୀ ପ୍ରତିନିଧି ଦଳଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନାରେ (୧୯/୧୯୬୩) ।

